

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger til forslaget

1. Indledning

1.1. Forslagets baggrund og hovedformål

Inatsisartutloven skal tjene til at beskytte og hjælpe børn, samt unge i efterværn, og tager særligt sigte på børn der er socialt udsatte og har behov for støtte fra samfundet.

Støtten gives med udgangspunkt i en helhedsvurdering af barnets behov. Familien tænkes ind i løsningen, og kommunalbestyrelsen får mulighed for at tilbyde en bredviftet støtte.

Kommunalbestyrelsen får som den lokalt ansvarlige forvaltningsmyndighed en række redskaber, til at den proaktivt og opsøgende kan tilbyde støtte til børn og unge, både til løsning af aktuelle problemer og af mere forebyggende art, for at sikre børn stimulerende opvækstvilkår.

Formålet med dette lovforslag er at styrke børns rettigheder igennem en stærk og tydelig sociallovgivning indenfor børneområdet. Forslaget skal læses i lyset af FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder (Børnekonventionen), hvis formål det er at fremme barnets rettigheder, og Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen), hvis formål det er at beskytte barnet.

Baggrunden for forslaget er, det fælles politiske ønske om at styrke børns rettigheder og sikre, at alle børn, der vokser op i Grønland, får rammerne til en god og tryk opvækst med mulighed for fuldt ud at udnytte deres egne ressourcer bedst muligt. Det sociale sikkerhedsnet omkring børn, som dette lovforslag er med til at gøre stærkere, skal medvirke til at sikre, at børn kan have tillid til den offentlige forvaltning. Lovforslaget introducerer flere og nye støttemuligheder, og giver den offentlige forvaltning, ikke mindst kommunerne, mere frihed til selv at bestemme.

Samtidig fastlægges en klar ansvarsplacering i forvaltningen. Kommunerne får frihed til at tilbyde den bedste lokale støtte til det enkelte barn, men bliver samtidig underlagt medfølgende pligter. Tydeliggørelsen af henholdsvis børnenes rettigheder og forvaltningens rettigheder og pligter medvirker til at sikre, at forslaget kan blive et særdeles effektivt redskab i hænderne på den professionelle moderne socialforvaltning.

En effektiv støtte til børn kan udjævne betydningen af de sociale forskelle for børn i samfundet og af deres sociale arv.

Forslaget sikrer børn ligeret. Dette skal forstås således, at alle børn har ret til den nødvendige støtte, og denne støtte skal tilpasses det enkelte barns individuelle behov. Det fælles mål er således, at alle børn har retten til støtte som individer, hvis de får brug for samfundets støtte.

Selvstyret og kommunalbestyrelserne pålægges i forslaget at udføre arbejdet proaktivt og opsøgende. Endvidere pålægges kommunalbestyrelserne konkrete tidsfrister for effektiv sagsbehandling af eksempelvis underretninger om omsorgssvigt mv.

Der er i lovforslaget indsat hjemmel til at der kan indhentes børneattester samt straffeattester på alle der har kontakt med børn. Dette følger principperne i Inatsisartutlov nr. 8 af 19. maj 2010 om pligt til at indhente børneattest, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 7 af 3. juni 2015, men udvider både for så vidt angår indhentelsen af straffeattest, samt muligheden for fornyet indhentelse af såvel børneattest som straffeattest når særlige omstændigheder taler derfor.

Endeligt er der i lovforslaget indsat sanktionsbestemmelser, som forankrer de velmenende regler til solide og påberåbelige konkrete børnerettigheder. Disse kan anvendes i de situationer hvor kommunalbestyrelsen ikke lever op til sit ansvar, eksempelvis hvis den kommunale forvaltning ikke håndterer en underretning indenfor 24 timer vedrørende mistanke om omsorgssvigt af et barn.

Med forslaget pålægges myndighederne at arbejde med udgangspunkt i en moderne forståelse af børn og børns rettigheder.

Lovforslaget implementerer på en række områder FN's Børnekonvention, eksempelvis barnets ret til at blive hørt i egne sager. Børn betragtes i forslaget som selvstændige borgere, med samme rettigheder som vi giver hinanden som voksne i samfundet. Ligeværd og selvstændige rettigheder styrkes i forslaget, eksempelvis med barnets klageret i egne sager.

Forslaget indeholder også pligter for Naalakkersuisut, herunder udarbejdelse af socialfaglige værktøjer til kommunernes brug og fastsættelse af mere præcise regler for sagsbehandlingen i børnesager. Dette har til formål at motivere et fagligt løft af kvaliteten af sagsbehandlingsarbejdet i kommunerne.

Lovforslaget følger ligeledes op på en række af anbefalingerne i Redegørelse om opfølgning på Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning, EM 2011/107, hvor tidlig indsats og tværfagligt samarbejde er bærende principper i børne- og unge politikken.

Forslaget søger at imødekomme redegørelsens anbefalinger gennem udarbejdelse af klare regler og målsætninger. Herudover imødekommer forslaget en række ønsker som Naalakkersuisut har modtaget fra kommunerne og interesseorganisationer indenfor børneområdet.

1.2. Hovedlinjerne i lovforberedelsen

Lovforslaget følger op på en række politiske initiativer fra blandt andet Inatsisartut, samt konkrete problemstillinger baseret på erfaringerne med gældende lovgivning.

Herudover tager forslaget hensyn til ønsker og anbefalinger fra aktører på børne- og ungeområdet og fra de kommunale sagsbehandlere og ledere i kommunerne.

Endelig følges der op på fagfolks og plejefamiliers ønske om en fornyet og forbedret lovgivning om hjælp til børn og unge.

Det har været vigtigt for Naalakkersuisut, at forslaget blev udformet således, at det sætter rammerne for en optimal udnyttelse og styrkelse af de ressourcer, der allerede er til stede i kommunerne.

Lovforslaget er en omfattende revidering af de lovmæssige rammer på børneområdet, og indeholder nye og forbedrede muligheder for både kommunerne og Naalakkersuisut til at kunne støtte alle børn i at få en stimulerende, sund og tryk barndom.

2. Hovedpunkter i forslaget

Forslagets overordnede formål er at styrke sagsbehandlingen og børn og unges retssikkerhed med en klar ansvars- og opgavefordeling.

Der er fokus på tidlig indsats og forebyggelse, hvilket på sigt skal medføre, at færre børn anbringes uden for hjemmet, samt at familierne styrkes.

Forslaget styrker børns rettigheder, og tydeliggør og letter samarbejdet mellem forvaltningsmyndighederne, særligt kommunalbestyrelserne og Naalakkersuisut.

Kommunalbestyrelserne får med forslaget flere og bedre støttemuligheder til barnet, den unge og de vordende forældre.

2.1. Anvendelsesområde

Forslaget giver mulighed for at yde støtte til alle børn i Grønland, hvad enten de har midlertidig eller fast bopæl i Grønland, samt børn anbragt af det offentlige uden for Grønland. Forslaget forpligter endvidere kommunerne til at yde forebyggende støtte til det ufødte barn gennem støtte til kommende forældre.

2.2 Tilsyn, rådgivning og underretning

Kommunernes tilsynsforpligtelse fremgår i dag af § 4 i Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge. Heraf fremgår det, at tilsynet skal være aktivt og opsøgende, men er ikke præciseret yderligere.

Det har været et politisk ønske, at den tilsynsforpligtelse der påhviler Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne på børneområdet bliver udvidet og præciseret. Et forbedret tilsyn med anbringelsesstedet vil betyde, at det opdages hurtigere, hvis børn mistrives på anbringelsesstedet. Kommunalbestyrelsen får derved mulighed for at yde hjælp og støtte til plejefamilien eller ændre anbringelsesstedet, alt efter hvad der er i barnets bedste interesse. Dette falder i god tråd med intentionerne med forslaget om at styrke børns rettigheder.

Kommunalbestyrelsernes generelle og personrettede tilsynsforpligtelse fastslås og tydeliggøres i forslaget, ligesom det ansvar der påhviler Naalakkersuisut for at udøve et stærkt sektortilsyn og et effektivt tilsyn med døgninstitutionerne ligeledes tydeliggøres i forslaget.

Forslaget pålægger Naalakkersuisut at have en tilsynsenhed, som skal føre sektortilsyn med kommunernes forvaltning og dens administration af de sociale regler på børneområdet, samt at der føres tilsyn med døgninstitutionerne. Tilsynsenheden får adgang til alle relevante oplysninger om børnesagerne i kommunerne og kan henstille til eller give påbud om, at kommunalbestyrelsen iværksætter bestemte sagsbehandlingsskridt, eller genoptager sagsbehandlingen af sager. Tilsynet kan i særlige tilfælde stille krav om, at kommunalbestyrelsen skal iværksætte socialfaglige undersøgelser i sager, hvor det vurderes, at kommunalbestyrelsen skulle have ydet støtte i form af anbringelse uden for hjemmet. Forslaget sikrer tilsyn med alle anbringelsessteder, herunder plejefamilier og de forskellige typer af døgninstitutioner, ligesom det sikres, at der skabes bevidsthed om og føres generelt tilsyn med børns opvækstvilkår og omsorgsmiljøet omkring børnene.

Forslaget pålægger ligeledes Naalakkersuisut at have en socialstyrelse, som skal rådgive kommunerne og foretage supervision af sagsbehandling af børnesager. Socialstyrelsen forventes at medvirke til at sikre en landdækkende ensartet kvalitet i sagsbehandlingen, nedsætte sagsbehandlingstiderne i kommunerne og styrke kompetenceopbygningen hos kommunernes forvaltningspersonale.

De gældende regler for almindelig og skærpet underretningspligt er velfungerende og videreføres i forslaget, men kravene til kommunernes håndtering af de modtagne underretninger skærpes og præciseres. Forslaget introducerer korte tidsfrister og klare procedurer for hvert skridt i processen.

Forslaget pålægger kommunerne en gensidig underretningsforpligtelse vedrørende borgere som flytter mellem kommunerne eller ud af Grønland. Der indføres bestemmelser om et landsdækkende indberetningssystem for underretninger, som skal etableres og drives af Naalakkersuisut således at der skabes et centralt overblik over alle underretninger i Grønland.

2.3 Socialfaglige undersøgelser, sagsbehandling og handleplaner, samtaler om forældre- og børneansvar

Både den socialfaglige undersøgelse og handleplaner er reguleret i gældende lovgivning.

Den socialfaglige undersøgelse og handleplanen er vigtige redskaber i sagsbehandlingen og er afgørende for, hvilke støtteforanstaltninger der tilbydes.

Den socialfaglige undersøgelse udgør grundlaget for hele sagsbehandlingen, mens handleplanen beskriver barnets problemer, ressourcer og familiemæssige forhold, herunder fastlæggelse af målet for indsatsen.

Forslaget medfører en udvidet regulering af den socialfaglige undersøgelse og af kravene til handleplaner. Der sættes fokus på handleplaner som vigtige sagsbehandlingsredskaber, og hvor essentielt det er, at de socialfaglige undersøgelser bliver mere ensartede. Udarbejdelse af handleplaner er endvidere væsentlig for at give forældrene og andre mulighed for at deltage i løsningen af en families problemer. Kommunalbestyrelsen har ikke i dag tilsvarende klare regler for, hvilke krav der stilles til en socialfaglig sagsbehandling og undersøgelse.

Børnesager oplyses og sagsbehandles derfor i praksis forskelligt fra kommune til kommune, og der er således behov for ensartede regler for hvilke kvantitets- og kvalitetskrav Naalakkersuisut har af forventninger til sagsbehandlingen og til den socialfaglige undersøgelse af barnets og familiens behov.

Det må forventes, at kommunalbestyrelsen sikrer, at der i børnesager foretages en helhedsorienteret indsats fra alle myndigheder og eksterne aktører, der er i berøring med barnet. Det skal vurderes ud fra det enkelte barn, hvilke myndigheder og andre aktører der skal inddrages i indsatsen. Andre myndigheder kan eksempelvis være politi, skolevæsen, sygehusvæsenet, kriminalforsorgen mv. Andre aktører kan eksempelvis være fritidsklubber, praktiksteder, misbrugscentre, krisecentre mv.

Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge en sammenhængende indsats, hvor de involverede forvaltninger, institutioner, skoler og andre relevante parter omkring barnet tager et fælles ansvar for at hjælpe barnet. Det er kommunalbestyrelsen, som har ansvaret for at vurdere, hvilke myndigheder der skal involveres i indsatsen. Nogle problemstillinger løses bedst af kommunalbestyrelsen, mens andre kræver et større samspil med andre aktører. Det er en vigtig forudsætning for at afhjælpe barnets situation, at der foretages en helhedsorienteret indsats, som fuldbyrdes i tæt samarbejde mellem de forskellige relevante myndigheder og andre aktører, som arbejder tæt på barnet. Indsatsen skal være fokuseret på barnets livssituation, ressourcer og problemer samt baggrunden herfor. Det er vigtigt, at alle myndigheder og aktører er bevidste om, hvilke målsætninger der skal arbejdes henimod og hvilken rolle, de hver især har over for barnet i den samlede indsats.

Ofte vil der blive foretaget en samlet indsats fra flere myndigheder og aktører for at afdække hele problemets omfang, og myndighederne forventes at arbejde sammen for at give barnet den bedste chance for at overvinde problemerne.

Det har været et bredt politisk ønske at få mere fokus på tidlig indsats og det forebyggende arbejde. Handleplaner for anbringelser blev introduceret i Landstingsforordning nr. 1 af 15.

april 2003 om hjælp til børn og unge. Kravet om handleplaner udvides markant i det nye lovforslag. Der lægges i forslaget stor vægt på rettidig omhu, og at indsatsen skal være baseret på en socialfaglig undersøgelse og være skriftliggjort i en kommunal handleplan for barnet. Pligten til udarbejdelse af handleplaner udvides markant, og udarbejdelsen heraf forventes at indgå som en naturlig del af forvaltningens sagsbehandling om støtte til børn.

Som noget nyt introduceres muligheden for, at kommunerne kan indkalde forældre eller børn til samtaler om henholdsvis forældreansvar og børneansvar for at skabe mere bevidsthed hos den pågældende om en uhensigtsmæssig eller negativ adfærd og for at bidrage med læring igennem pålæg om for eksempel at genoprette hærværk via personligt arbejde dermed.

2.4 Støtteforanstaltninger, tryghedspersoner, anerkendte foreninger og vordende forældre

Der findes i den gældende lovgivning en række bestemmelser om retten til en bisidder, herunder i Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 11 og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 32 af 14. december 2006 om hjælp til børn og unge §§ 1-3, men kravene der er opstillet i disse regler er meget beskedne.

Bisidderordningen i sin nuværende form fjernes, da den kan give en falsk tryghed. En part kan have en forventning om, at en bisidder har den nødvendige faglighed og kan hjælpe under sagens behandling. Det har en bisidder efter de nugældende regler ikke nødvendigvis. Endvidere ses bisidderordningen næsten ikke anvendt i praksis.

Der har været et bredt politisk ønske, om at skabe en bedre beskyttelse af barnet, samt skabe en bedre bevidsthed om barnets rettigheder under sagens behandling. Endvidere har der været et ønske om at introducere en mere fagligt kvalificeret repræsentant i sagens behandling, som kan sikre barnets interesser, samt at dets holdninger inddrages. Særligt har der været udtrykt bekymring for den manglende fokus på at styrke rettigheden til bistand af en fagligt kvalificeret bisidder for de børn, som er anbragt på de sikrede afdelinger på døgninstitutioner. Da børnebisidderfunktionen anses som en integreret del af sikringen af at barnet bliver hørt under kommunens sagsbehandling, foreslås det, at børnebisidderfunktionen fremfor en støttemulighed, bliver en sagsbehandlingsgaranti. Kommunen forpligtes dermed til at tildele et barn en børnebisidder i anbringelsessager, mens kommunen i sager om øvrig støtte og støtteforanstaltninger konkret skal overveje behovet for en børnebisidder som led i barnets ret til at blive hørt.

Forslaget introducerer en opstilling af tilladte støtteforanstaltninger, som kommunerne kan anvende som støtte til børn, men giver herudover kommunerne en stor grad af frihed til selv at skabe alternative tilbud om støtte til børn. Forslaget giver kommunerne mulighed for at samarbejde bredt med hinanden og gerne med anerkendte foreninger og andre aktører i civilsamfundet, dvs. et samarbejde på tværs af faggrupper og forvaltningsmyndighed.

Forslaget tydeliggør de støttemuligheder, der er for barnet og familien. Forslaget giver mulighed for, at kommunen uden at sætte større sagsbehandlingsskridt i gang og som et tiltag med primært forebyggende sigte kan tilbyde rådgivning. Hvis barnet eller familien har behov for en mere permanent og gennemgående støtte, har kommunen mulighed for at træffe afgørelse om at tilbyde en støtte- og kontaktperson. Denne rolle er primært at rådgive om praktiske forhold i barnets opvækst, skolegang, uddannelse mv., eller at bidrage med bistand på det nære personlige plan afhængigt af barnets, familiens eller omsorgsgivernes behov. Det er tanken, at støtte- og kontaktpersonen kan tjene et bredt spænd af funktioner, hvor barnet, familien og eventuelt andre omsorgsgivere har brug for støtte og rådgivning i et mere langsigtet og tættere forløb, end det der kan tilbydes ved kommunens almindelige rådgivning.

Som noget helt nyt i børnelovgivningen introduceres beskyttelseshensynet til et ufødt barn, ved, at kommunerne kan tilbyde vordende forældre støtte. Det kan være med ophold på familie-, behandlings- eller krisecentre. Endvidere kan vordende forældre tilbydes anden støtte, som vil være væsentlig for barnets sundhed og udvikling, herunder støtte i hjemmet, misbrugsbehandling eller forældre- og familiekurser mv.

2.5 Skærpede støtteforanstaltninger – anbringelser uden for hjemmet

Forslaget viderefører i væsentligt omfang de gældende regler om anbringelser af børn uden for hjemmet, men udvider reguleringsgraden med mere detaljerede regler samt nye bestemmelser. Det tydeliggøres med forslaget i hvilke konkrete situationer, at kommunalbestyrelsen kan overveje anbringelse uden for hjemmet, og i hvilke situationer der skal anbringes uden for hjemmet. Der indføres bedre beskyttelsesregler og øgede krav til sagsbehandlingen forud for anbringelser uden for hjemmet, herunder at børn anbragt på sikrede døgninstitutionsafdelinger skal have tilknyttet en børnebisidder mv.

Naalakkersuisut ønsker at nedbringe antallet af anbragte børn uden for hjemmet, men ikke på bekostning af barnets trivsel, sundhed, udvikling eller sikkerhed. Forslaget introducerer derfor en række alternativer, men skaber samtidig en mere effektiv adgang for kommunerne til at anbringe et barn uden for hjemmet, både med eller uden samtykke fra forældrene.

2.6 Anbringelsessteder, behandlingsplaner og plejefamilietilsyn

Forslaget forudsætter en videreførelse de eksisterende anbringelsessteder, som børn allerede nu kan anbringes på af kommunen, samt at det fortsat skal være kommunerne, som vælger anbringelsesstedet. Med forslaget kommer der flere muligheder for alternative anbringelser, eksempelvis kan et barn nu anbringes på eget værelse mv.

Døgninstitutioner får mere præcise krav, blandt andet om at de skal udarbejde behandlingsplaner for alle anbragte børn, og at de skal orientere og samarbejde med kommunen, når der sker væsentlige ændringer i barnets forhold.

Samtidig udvider lovforslaget med flere regler om plejefamilier og kommunernes tilsyn med plejefamilier. Der indføres krav om plejefamiliegodkendelse og plejetilladelser for hvert enkelt barn, som plejefamilien har i pleje, samt gives Naalakkersuisut ret til at fastsætte nærmere regler om krav til plejefamilier mv.

Det indføres med lovforslaget, at alle døgninstitutioner beliggende i Grønland både skal være godkendt af Naalakkersuisut og have en indgået gældende driftsaftale med Naalakkersuisut, før institutionen må anvendes som døgninstitution, der kan anbringes børn på i henhold til lovforslaget. Naalakkersuisut pålægges endvidere, at fastsætte nærmere regler for hvilke krav der skal opfyldes for, at en institution kan anses for at være en døgninstitution for børn.

2.7 Det centrale børnesagkyndige udvalg

Forslaget fortsætter ordningen med det centrale børnesagkyndige udvalg, men for at undgå at udvalget drukner i henvendelser, og at der sker en urealistisk belastning af udvalgets eksperter, er der indført bestemmelse om, at sekretariatet for udvalget skal visitere sagerne.

2.8 Særligt om døgninstitutionsområdet

Reguleringen af døgninstitutioner i den gældende forordning er mangelfuld og ikke tidssvarende, hvilket Ombudsmanden for Inatsisartut har udtalt kritik af. Der har været et ønske om at styrke døgninstitutionsområdet samt at have bedre kontrol og indsigt med de kommunale og selvejende døgninstitutioner. Dette også ud fra en betragtning om, at kvaliteten i døgninstitutionerne skal sikres. Samarbejdet mellem kommunerne og døgninstitutionerne skal styrkes, således at indsatsen omkring et barn kvalificeres og målrettes. Herudover har der været udtrykt ønske fra kommunerne om at få mulighed for at oprette fleksible døgntilbud for børn, der aktuelt ikke kan rummes på de nuværende døgninstitutioner. I praksis tilrettelægger kommunerne i dag særlige forløb for børn i akutte situationer. Området er ikke reguleret, så der mangler tilsyn og kontrol af tilbuddenes kvalitet.

Forslaget medfører, at reglerne om døgninstitutioner uddybes og opdateres, at døgninstitutioner skal godkendes og at der skal indgås driftsaftaler med alle døgninstitutioner, samt at Naalakkersuisut får ret til at udarbejde nærmere regler for døgninstitutionerne.

2.9 Efterværn

Området er kun sparsomt reguleret i gældende lovgivning. Det er ikke præciseret, hvornår der kan tilbydes efterværn og hvad dette indebærer.

Det har været et ønske at kunne tilbyde unge, som tidligere har været anbragt uden for hjemmet eller har modtaget støtteforanstaltninger, efterværn, således at de står stærkere, når de som 18-årige eksempelvis forlader et anbringelsessted.

Ved vedtagelsen af punkt FM 2010/41 på forårssamlingen 2010 blev Naalakkersuisut pålagt at fremsætte et forslag, således at unge i aldersgruppen 18 år til og med 23 år, der har været anbragt uden for hjemmet, sikres et lovfæstet tilbud om udvidet efterværn.

Forslaget sikrer, at unge mellem 18 og 23 år kan modtage tilbud om efterværn. Det er et krav, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at en ung skal tilbydes efterværn. Det betyder, at den unge kun har ret til efterværn, hvis kommunen vurderer, at den unge har behov herfor.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget er i hovedsagen en præcisering og på enkelte områder en skærpelse af de forpligtelser, der gælder for kommunerne på børne- og ungeområdet. Naalakkersuisut har via gennemførte sektortilsyn i 2014-2016 kunnet konstatere, at der eksisterer et ikke ubetydeligt efterslæb i forhold til at efterleve den gældende lovgivnings intentioner og krav til kommunerne, hvilket tilsiger, at der er behov for såvel en præcisering af kommunens forpligtelser som et styrket fokus på kommunernes efterlevelse af gældende lovgivning.

Sammentælles de økonomiske konsekvenser, som opremses herunder i bemærkningerne til lovforslaget, fås følgende:

Titel	2017 ¹	2018	2019	2020
Nationalt indberetningssystem	1,2	1,2	1,2	1,2
Skærpelse af kommunal handlingeptigt	2	4	4	4
Børnebisidder	0,1	0,2	0,2	0,2
Øget brug af efterværn	3,4	6,7	6,7	6,7
Tilbud til vordende forældre	3,3	6,5	6,5	6,5
Flere besøgsrejser	3	6	6	6
Samtaler med barnet	0,2	0,4	0,4	0,4
Støtte og kontaktperson	0,1	0,2	0,2	0,2
Administrative merudgifter til implementering	1	2	1	
I alt	14,3	27,2	26,2	25,2

Herunder gennemgås de væsentligste økonomiske og administrative konsekvenser og betragtninger herom mere forklarende:

Tilsyn

Kommunen har i forvejen en rådgivningsforpligtelse i forhold til borgerne, og det vil derfor forventeligt ikke medføre yderligere udgifter for kommunerne. Med forslaget præciseres det,

¹ Bemærk 2017 er halvårseffekt

at kommunalbestyrelsen har pligt til at føre et personrettet tilsyn for børn anbragt uden for hjemmet i kommunen, i anden kommune og uden for Grønland. Samtidig præciseres at kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med plejefamilierne i kommunen.

Kommunalbestyrelserne har som sådan allerede denne forpligtelse, men med forslaget gøres kommunens forpligtelse klarere. Forslaget vurderes derfor ikke at give anledning til merudgifter.

Herudover fastsætter forslaget, at Naalakkersuisut skal etablere en socialstyrelse og en central tilsynsenhed, der skal føre tilsyn med kommunernes forvaltning og dens administration af loven med henblik på at sikre dens efterlevelse. Begge er under etablering og er optaget med bevilling på Finansloven for 2016.

Underretningspligt

I forslagets §§ 15 og 16 præciseres, at kommunen inden en bestemt tidsfrist efter modtagelsen af den indkomne underretning skal fremsende en kvittering for modtagelsen af underretningen. Herved pålægges kommunen en yderligere forpligtelse, der dog må anses som liggende indenfor sædvanlig god forvaltningsskik, der allerede i dag burde finde anvendelse. Tiltaget vurderes derfor ikke at medføre nye administrative eller økonomiske konsekvenser.

Kommunernes indbyrdes underretningspligt

I forhold til kommunernes indbyrdes underretningspligt er der sket en præcisering, nemlig at kommunerne, i forbindelse med at familier med anbringelsestruede børn flytter til en anden kommune, har pligt til at underrette tilflytterkommunen og fremsende sagsmateriale til tilflytterkommunen. Det samme gælder for familier med anbringelsestruede eller omsorgssvigtede børn, der flytter til Danmark. Her skal kommunen underrette den danske tilflytterkommune på samme vis. Kommunernes indbyrdes underretningspligt har ikke fungeret tilfredsstillende, og der er derfor behov for en indskærpelse af reglerne. Tiltaget vurderes ikke at medføre nye administrative eller økonomiske konsekvenser.

Samtale med barnet

Samtale med barnet bør i stort omfang ske i forvejen, da det er umuligt at undersøge barnets forhold uden at have talt med barnet. Dette sker dog ikke altid i dag, og bliver derfor nu præciseret i lovgivningen. Der forventes ca. 500 undersøgelser og afgørelser om støtteforanstaltninger om året. En sådan samtale med barnet forventes at tage 2 timer med efterfølgende 2 timer til rapportskrivning svarende til 2000 timer årligt, hvilket forventes at udgøre en ny udgift på ca. 400.000 kr. årligt.

Indkaldelse til forældre- og børneansvarssamtale

Kommunerne gives med forslaget flere handlemuligheder til at reagere i børn- og ungesager, blandt andet at indkalde forældrene til en samtale om forældreansvar eller barnet til en samtale om børneansvar. Forslaget oplister en række eksempler på hvornår en sådan samtale bør afholdes, og hvad den bør føre til af aftaler med henholdsvis

forældremyndighedsindehaveren og barnet. Tiltaget vurderes ikke at have nye administrative eller økonomiske konsekvenser, idet samtaler om samarbejde og ansvar må blive holdt allerede mellem borgerne og forvaltningen i sådanne situationer hvor forældrenes eller barnets adfærd indikerer et behov for dialog med kommunalforvaltningen.

Landsdækkende indberetningssystem

Som noget nyt etableres med forslaget et landsdækkende indberetningssystem, der skal sikre at der sker indberetninger om de underretninger som kommunerne modtager.

Tiltaget vil betyde, at der skal investeres i udviklingen af et indberetningsmodul, at der skal tilknyttes en administrator, der kan sikre, at der bliver undervist i modulet, at data bliver indhentet, at data er valide, at alle data bliver indrapporteret etc. Herudover skal der investeres i datakapacitet.

Det skønnes, at der skal afsættes et ac-årsværk til indsatsen, svarende til en udgift inkl. overhead på 700.000 kr. Hertil kommer udviklingen af indberetningsmodulet, der skønnes at udgøre en engangsudgift på 600.000 kr. Herudover vil der være løbende driftsudgifter på 500.000 kr. årligt udover lønudgifterne på 700.000 kr. Der vil således være tale om en engangsudgift i opstartsåret på ca. 600.000 kr. og årlige løbende driftsudgifter på ca. 1,2 millioner kr.

Kommunens handlepligt og socialfaglige undersøgelser

I forslaget fastsættes det, at kommunalbestyrelsen, når den modtager en underretning, indenfor en bestemt tidsfrist skal vurdere, om der er grundlag for at igangsætte en socialfaglig undersøgelse. Såfremt der er grundlag for igangsættelse af en socialfaglig undersøgelse, igangsættes en sådan snarest og senest indenfor en bestemt tidsfrist efter modtagelsen af underretningen. Hvis der er mistanke om vanrøgt, vold eller seksuelle overgreb skal den socialfaglige undersøgelse igangsættes straks og senest efter en kortere bestemt tidsfrist. Der er her tale om en betydelig skærpelse af kravene til kommunernes responstid i forhold til at reagere på underretninger, der vil kræve yderligere ressourcer til gennemførelse af de socialfaglige undersøgelser.

Forslaget stiller endvidere øgede krav til de socialfaglige undersøgelser, hvilket også vurderes at kræve flere ressourcer.

Det skønnes, i lyset af at kommunerne er i gang med at opnormere for at kunne efterleve gældende lovgivning, at der vil være behov for yderligere 2 årsværk i hver af kommunerne, dvs. 8 årsværk i alt, svarende til en skønnet årlig udgift på ca. 4 millioner kr.

Børnebisidder

Med lovforslaget gives der adgang til, at kommunerne kan tilknytte en børnebisidder, ligesom det bliver et krav, at der skal tilknyttes en børnebisidder til børn, der tænkes anbragt på en sik-

ret afdeling af en døgninstitution. I det gældende regelgrundlag kan kommunen tilknytte en personlig rådgiver, hvis opgaver omtrent svarer til børnebisidderens opgaver. Den bestemmelse bortfalder med forslaget.

Ændringen forventes at medfører en besynderlig merudgift, idet det bliver et krav at børn anbragt på en sikret afdeling af en døgninstitution skal have tilknyttet en børnebisidder. Der anbringes ca. 10 børn på en sikret afdeling årligt, der således vil skulle tilknyttes en børnebisidder. Taksten per påbegyndt time for en børnebisidder forventes at være 546,75 kr. og herefter 382,72 kr. per efterfølgende time. Børnebisidderne forventes at skulle anvende ca. 8 timer månedligt per barn, svarende til en ny udgift på 200.000 kr. årligt.

For så vidt angår udgifterne til børnebisidderkursus, forventes disse at blive afholdt som en del af driftsbevillingen til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Støtte- og kontaktperson

Forslaget giver mulighed for at tilknytte en støtte- og kontaktperson, eksempelvis et familiemedlem, som støtter op om familien og aflaster og hjælper i det daglige. Vedkommende forventes at få et omsorgsvederlag for dette, hvilket forventes at udgøre ca. 1.000 kr. om måneden. Der forventes at være ca. 20 familier, hvor det vil være relevant at tilknytte en støtte- og kontaktperson, hvilket derfor forventes at medføre en ny udgift på 240.000 kr. om året.

Efterværn

Kommunerne anvender i dag i en vis udstrækning udslusning og efterværn. Lovforslagets intention er, at anvendelsen af efterværn skal styrkes. Mange anbragte børn har, når de bliver 18 år og anbringelsen ophører, stadig så store problemer, at de har vanskeligt ved at klare overgangen til et velfungerende voksenliv uden hjælp.

Formålet med efterværn er at bidrage til, at den unge får en bedre overgang til en selvstændig voksentilværelse. Efterværn skal ses som en forebyggende støtteforanstaltning, der kan forhindre at de unge havner i kriminalitet, hjemløshed, misbrugsproblematikker etc., fordi de ikke er parate til at stå på egne ben og klare sig selv.

Kommunerne forventes at øge brugen af efterværn og dermed få merudgifter til efterværn. Omvendt vil kommunerne ved øget anvendelse af efterværn opnå besparelser på en lang række andre områder, herunder offentlig hjælp, og andre støtteforanstaltninger, samt øgede skatteindtægter på grund af den højere beskæftigelsesfrekvens for tidligere anbragte børn.

Det skønnes, at op til 50 unge løbende vil have brug for efterværn, der eksempelvis kan bestå i botilbud med støtte eller kontaktperson, opsyn under botilbud på kollegie, kontaktfamilie eller for enkeltes vedkommende fortsat tilknytning til døgninstitution eller familiepleje. Udgifterne til efterværn vil variere fra sag til sag, men det vurderes at ud af de 50 unge der forven-

tes at have brug for efterværn, vil 45 kunne klare sig med botilbud under opsyn samt støtte- og kontaktperson eller plejefamiliestøtte. De resterende 5 vil have behov for at fortsætte i et døgntilbud. Samlet set vil merudgiften til efterværn andrage ca. 6,7 millioner kr., der foreslås afsat i en central pulje med henblik på at sikre, at midlerne rettes direkte mod en styrkelse af efterværn.

Støtteforanstaltninger til vordende forældre

I forslaget fastsættes det, at kommunerne skal tilbyde støtte til vordende forældre, hvis forældrenes levevis kan bringe det ufødte barns trivsel, sundhed eller udvikling i fare.

Der kan udover forældrekurser, i særlige tilfælde, være behov for særlige og mere omfattende tilbud til vordende forældre, herunder kortere eller længerevarende ophold på familieinstitutioner. Etableringen af familieinstitutioner er et led i bestræbelserne på at skabe en tidlig og forebyggende indsats, der kan medvirke til at undgå anbringelser af børn og unge. Mange undersøgelser, herunder KREVI, August 2011, peger således på, at en tidlig og forebyggende indsats, dels har en betydelig større effekt, dels at jo større en forebyggende indsats der sættes ind med, jo færre udgifter til børneanbringelser uden for hjemmet. Styrkelsen af den tidlige indsats skal således ses som et led i en større omlægning af indsatsen for udsatte børn og unge, således at indsatsen sker tidligere og er mere forebyggende, samtidig med at fokus øges omkring samarbejde med forældrene og barnets omsorgsmiljø. Det forventes hermed, at de samlede ressourcer på børneområdet kan anvendes væsentligt mere effektivt end i dag. Etableringen af flere familieinstitutioner vil over en årrække betyde merudgifter for Selvstyret og kommunerne, men på længere sigt forventes det, at udgifterne på børneområdet vil falde.

Allerede i dag har kommunerne tilbud til vordende forældre. I dag henvises årligt op til 15 familier til disse tilbud. Med lovforslaget forventes det dog, at kommunerne vil skulle henvise helt op til 80 vordende forældre til et forebyggende tilbud. Udgiften til de forebyggende tilbud skønnes gennemsnitligt at ville udgøre ca. 100.000 kr., svarende til en samlet merudgift, når loven er fuldt implementeret, på ca. 6,5 millioner kr.

Plejefamilier

Præciseringen af reglerne omkring plejefamilier vurderes ikke at have nye økonomiske konsekvenser, og kun begrænsede administrative.

Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg

Der er ikke foreslået omfattende ændringer på dette område, så forslaget vil ikke have økonomiske konsekvenser, og kun begrænsede administrative.

Besøgsrejser

Et barn, eller en ung i efterværn, der er anbragt uden for hjemmet uden for hjemstedet, vil have ret til 2 årlige besøgsrejser til hjemmet. Dog kun 1, for så vidt angår de som er på efterskoleophold. I den gældende lovgivning er der kun ret til 1 årlig besøgsrejse til hjemmet.

Der gives i forslaget mulighed for, at forældremyndighedsindehaveren eller en anden nærtstående i stedet for barnet, eller den unge i efterværn, kan besøge barnet på anbringelsesstedet. Det skønnes, at omkring halvdelen af de børn, samt unge i efterværn, der er anbragt uden for hjemmet vil være anbragt uden for hjemstedet.

Udgifterne til besøgsrejser forventes at blive omkring 340 besøgsrejser om året à ca. kr. 10.000, svarende til ca. 3.400.000 kr. Opholdsudgifter skønnes til 340 x ca. 7.500 kr., svarende til ca. 2.550.000 kr. I alt forventes den ekstra besøgsrejse således at øge udgifterne med omkring 6 millioner kr. årligt.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ingen konsekvenser for miljø og natur. Forslaget vil betyde en øget trivsel for børn med behov for støtte og deres familier. Dette vil være til gavn for folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget vil medføre en styrkelse af børns rettigheder her i landet.

Gennem forslagets bestemmelser er det hensigten at sikre, at alle børn, der vokser op i Grønland, får en god og tryk opvækst med mulighed for at udnytte egne ressourcer bedst muligt. Herigennem skal børn have mulighed for at få en uddannelse og dermed et voksenliv som selvforsørgende individer.

Der er i forslaget lagt vægt på, at der skal handles hurtigt over for børn, der er i risiko for at blive omsorgssvigtede. Den nugældende underretningspligt er videreført, men er i dette forslag yderligere præciseret. Samtidig får kommunalbestyrelserne efter forslaget pligt til at kvittere for modtagne underretninger. En person der har underrettet får herigennem vished om, at underretningen er modtaget.

Forslaget giver også sagsbehandlerne i kommunerne flere handlemuligheder. Bestemmelserne om efterværn udvikler ordningen, således at der er fokus på, at indsatsen ikke bare stopper, fordi barnet fylder 18 år.

Der er også i forslaget indført bestemmelser om samtaler om forældreansvar og børneansvar. I samarbejde med barnet og forældrene, giver disse bestemmelser kommunerne mulighed for at guide familier mod en mere gavnlig adfærd.

Lovens fokus er altid på, hvad der er barnets bedste.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget har ikke andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Lovforslaget har været i høring i perioden 27. maj 2016 til 1. juli 2016. Derudover har lovforslaget været offentliggjort på høringsportalen.

Forslaget har været sendt direkte i høring til følgende:

Formandens Departement, Finansdepartementet, Råstofdepartementet, Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, Departementet for Sundhed, Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Departementet for Natur, Miljø og Energi, KANUKOKA, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Det Sociale Ankenævn, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Dansk Institut for Menneskerettigheder, MIO, IMAK, Kattuffik Utoqqaat Nipaat, Inooqat, ISI, Neriuffiit Kattuffiat, KNIPK, Sugisaq, KTK, Bispekontoret, Sorlak, Foreningen Grønlandske Børn, MIBB, Red Barnet, Kalaallit Røde Korsiat, Blå Kors Grønland, Sukorseq, Grønlands Idrætsforbund, Grønlands Spejderkorps Nuuk, Plejefamiliernes Lokalforening Nuuk, Kriminalforsorgen og Grønlands Politi.

Følgende har indsendt høringssvar:

Finansdepartementet, Grønlands Politi, Børnetsmanden og MIO, IMAK, Foreningen Grønlandske Børn, NIISIP, Kommune Kujalleq, Dansk Psykologforening, Det Sociale Ankenævn, Institut for menneskerettigheder, KNIPK, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunia, Ilaqutariit illuat – Familiecenter og Allorfik – Tidlig Indsats.

Følgende har ingen bemærkninger til lovforslaget KNIPK.

Behandling af høringssvar:

Se behandlingen af indkomne høringssvar i bilag 1.

Høringssvar med bemærkninger til lovforslaget er optrykt i sin fulde ordlyd og kommenteret i relevant omfang i forslagets bilag 1. Kommentarerne til høringssvarene er skrevet i kursiv.

Supplerende høring af myndigheder og organisationer mv.

Af hensyn til mængden af indkomne høringssvar har en tilrettet version af lovforslaget været udsendt til supplerende høring i perioden 19. august 2016 til 9. september 2016. Derudover har lovforslaget været offentliggjort på Naalakkersuisuts høringsportal.

Forslaget har været sendt direkte i supplerende høring til følgende:

Formandens Departement, Finansdepartementet, Råstofdepartementet, Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug,

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, Departementet for Sundhed, Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Departementet for Natur, Miljø og Energi, KANUKOKA, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Det Sociale Ankenævn, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Dansk Institut for Menneskerettigheder, MIO, IMAK, Kattuffik Utoqqaat Nipaat, Inooqat, ISI, Neriuffiit Kattuffiat, KNIPK, Sugisaq, KTK, Bispekontoret, Sorlak, Foreningen Grønlandske Børn, MIBB, Red Barnet, Kalaallit Røde Korsiat, Blå Kors Grønland, Sukorseq, Grønlands Idrætsforbund, Grønlands Spejderkorps Nuuk, Plejefamiliernes Lokalforening Nuuk, Kriminalforsorgen, Grønlands Politi, NISIIP, AK, SIK, PIP og SPS.

Følgende har indsendt supplerende høringssvar:

Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur, Råstofdepartementet, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Institut for Menneskerettigheder, Grønlands Politi, KNIPK, Foreningen Grønlandske Børn, Finansdepartementet, Kommunernes Social- og Familieudvalg i forening, IMAK, Børnetalsmanden og MIO, Kriminalforsorgen og Kommune Kujalleq.

Følgende har ingen bemærkninger til lovforslaget

Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur og Råstofdepartementet

Behandling af høringssvar:

Se behandlingen af indkomne høringssvar i bilag 2.

Høringssvar med bemærkninger til lovforslaget er optrykt i sin fulde ordlyd og kommenteret i relevant omfang i forslagens bilag 2. Kommentarerne til høringssvarene er skrevet i kursiv.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Kapitel 1

Indledende bestemmelser

§ 1

Inatsisartutloven skal tjene til at beskytte og støtte alle børn, og tager særligt sigte på børn der er socialt udsatte eller har særlige behov. Et barn kan eksempelvis være socialt udsat, fordi forældrene ikke er i stand til at drage den fornødne omsorg for barnet på grund af psykiske problemer eller et misbrug. Bestemmelsen i § 1 skal forstås således, at der kun ydes støtte i de tilfælde, hvor forældrene ikke yder barnet den fornødne omsorg, som barnet har behov for.

Lovforslaget benytter begreberne ”barn” og ”ung”. Begreberne skal forstås således:

Barn:

Fra fødsel og indtil borgerens fyldte 18. år er der tale om et barn (0-17 år).

Ung:

Fra og med 18 år og indtil borgerens fyldte 24. år, er der tale om en ung (18-23 år). Unge som tilbydes efterværn har ret til støtte i henhold til dette lovforslag.

§ 2

Til stk. 1

Barnets bedste, det vil sige ”det som er bedst for barnet”, er et begreb der har udgangspunkt i artikel 3 i FN’s konvention om Barnets Rettigheder, hvorefter barnets tarv skal komme i første række i alle støtteforanstaltninger vedrørende barnet. § 2, stk. 1 og 2 udgør Inatsisartutlovens bærende hovedprincip, hvorefter alle tiltag i forhold til støtte af barnet både skal tage hensyn til, hvad der er bedst for det enkelte barn ud fra dets konkrete livssituation, og at barnets egne synspunkter skal inddrages og tillægges vægt i rimelig og fornuftig vægtning i forhold til barnets alder og modenhed. Alle afgørelser der træffes efter denne lov skal indeholde en hensyntagen til og respekt af barnets egne synspunkter og ønsker.

Begrebet “bedst for barnet” vil givetvis ændre sig forståelsesmæssigt med tiden, og være konkret afhængig af, hvilket barn der er tale om. Vurderingen af barnets bedste skal altid ske ud fra en individuel vurdering af det enkelte barns samlede forhold, herunder barnets egen mening og holdning sammenholdt med den professionelle viden og erfaringsgrundlag, der foreligger eller kan bibringes sagen i form af for eksempel børnesagkyndig viden. Begrebet skal til enhver tid tolkes som den bedst tænkelige løsning for det enkelte barn på kort-, mellemlang- og lang sigt.

Visse generelle faktorer vil altid være til barnets bedste, eksempelvis at det vil være bedst for barnet at der sikres kontinuitet i opvæksten, med et trygt omsorgsmiljø og en stabil og god voksenkontakt. Andre faktorer, der er til barnets bedste, kan variere alt efter barnets livssituation og de ressourcer, der er omkring barnet. Barnets bedste vil som udgangspunkt være at vokse op i et trygt hjem med forældrene. I de tilfælde, hvor forældrene ikke er i stand til at skabe et trygt omsorgsmiljø, kan det være til barnets bedste at blive anbragt uden for hjemmet. Der kan således være omstændigheder, som medfører, at barnets bedste i den konkrete situation afhænger af flere faktorer.

Det følger af FN's konvention om Barnets Rettigheder, at der skal sikres børn mulighed for alternativ omsorg, såfremt det er til barnets bedste. Samtidig følger det af konventionen, at det skal sikres, at børn ikke adskilles fra sine forældre mod deres vilje, medmindre kompetente myndigheder bestemmer, at en sådan adskillelse netop er til barnets bedste. Den kompetente myndigheds afgørelse skal af retssikkerhedsmæssige hensyn være undergivet muligheden for en retlig prøvelse.

Til stk. 2

Bestemmelsen har til formål at fremhæve, at der i forhold vedrørende barnet skal tages hensyn til barnets egne synspunkter alt efter barnets alder og modenhed. Reglen har udgangspunkt i FN's konvention om Barnets Rettigheder artikel 12. Barnet skal herunder informeres om relevante oplysninger om sagen, når der træffes afgørelser om dets forhold. Det er frivilligt for barnet, om det ønsker at fremkomme med sin mening, men det skal så vidt muligt tilstræbes i forvaltningens behandling af sagen, at barnets synspunkter undersøges.

§ 3

Til stk. 1

Bestemmelsen skal forstås således, at kommunalbestyrelsen har et både reaktivt og proaktivt ansvar for at kende barnets opvækst- og livsvilkår i kommunen. Kommunalbestyrelsen forventes i den forbindelse aktivt og opsøgende selv at undersøge og udvikle de strukturelle betingelser for barnets opvækst- og livsbetingelser i nærmiljøet. Kommunalbestyrelsen skal derigennem vurdere, om et barn har behov for forvaltningens støtte for at nå de mål for barnet, som er oplyste i bestemmelsens nr. 1-4.

Til nr. 1

Bestemmelsen tager sigte på barnets basale fysiske behov og udvikling.

Barnet forventes at have det godt og være generelt glad for sin hverdag. Trivsel og udvikling består af en fysisk og psykisk del. Først og fremmest at barnet fysisk trives og udvikles i henhold til normale vækstkurver og er sædvanligt sund og rask. Dækkes barnets fysiske behov tilstrækkeligt, kan barnets knogler, muskler, led mv., som er essentielle for dets helbred

og bevægelsesevne udvikle sig normalt. Barnet sikres dermed så god en livsfunktion som muligt, og risikoen for dårligt helbred mv. formindskes på sigt.

Dernæst har barnet behov af mere psykisk og social karakter. Herunder at barnet udvikles til at lære empati, omsorg og at kunne udtrykke følelser. Denne del af barnets udvikling handler om, at barnet trives og kan udfolde sine evner, samt kan håndtere dagligdagens udfordringer og være i stand til at indgå i fællesskaber med andre mennesker. Kommunalbestyrelsen skal i dens eventuelle tilbud om støtte til barnet tage hensyn hertil.

Til nr. 2

Bestemmelsen tager sigte på barnets tryghedsmæssige behov.

Det er naturligvis familie og forældremyndighedsindehavernes ansvar at skabe tryghed for barnet i dets opvækst. Men kommunalbestyrelsen har samtidig et forvaltningsmæssigt ansvar for at føre et generelt og personrettet tilsyn med barnets situation i kommunen. Barnet har ret til at vokse op i mest mulig tryghed. Familien har det primære ansvar for barnets oplevelse heraf, men kommunalbestyrelsen har ansvar for at tilbyde støtte til barnet om nødvendigt. Det er derfor tænkt med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsens eventuelle tilbud om støtte til barnet vil skulle iværksættes på en sådan måde, at barnet med tilbuddet om støtte styrkes tryghedsmæssigt, og at der samtidig søges at opnå en positiv og opbyggende virkning på barnets familieforhold og barnets øvrige sociale netværk. Kommunalbestyrelsen skal i eventuelle tilbud om støtte til barnet tage hensyn hertil.

Til nr. 3

Bestemmelsen tager sigte på barnets sociale behov.

Målet hermed er at sikre, at barnet får den fornødne støtte gennem omsorg, tryghed, kontinuitet og samvær med voksne, som udviser stabilitet og kan danne et sundt fundament for barnets opvækst. Forvaltningen forventes at opsøge helt konkret viden om barnets nærmiljø, eksempelvis gennem opsøgende besøg i hjemmet fra forvaltningens socialarbejdere eller lignende professionelle. Kommunalbestyrelsen forventes derfor selvstændigt at skabe det mest retvisende billede af nærmiljøet omkring barnet, særligt af hjemmet og de sociale relationer som barnet har knyttet sig til, således at forvaltningen kan tilbyde at støtte barnet med hjælp til at sikre, at barnet får succes med at opbygge, udvikle og vedligeholde gode sociale relationer til andre mennesker. Kommunalbestyrelsen skal i eventuelle tilbud om støtte til barnet tage hensyn hertil.

Til nr. 4

Bestemmelsen tager sigte på barnets selvrealiserende behov og målet om at styrke barnets selvtillid og selvværd.

De strukturelle rammer for barnets læring og personlige udvikling skal have en sådan karakter og spændvidde, at det enkelte barn indenfor disse rammer kan finde muligheden for at kunne realisere sit eget potentiale med henblik på at skabe sit eget selvstændige voksenliv. Målet for kommunalbestyrelsens eventuelle tilbud om støtte til barnet er at sikre det enkelte barn de rette individuelle rammer for læring og personlige udvikling. Ideen er at en sådan målrettet selvtillids- og selvværdsopbyggende indsats overfor barnet endvidere vil kunne styrke barnets efterfølgende muligheder i og mod på voksenlivet. Kommunalbestyrelsen skal i dens eventuelle tilbud om støtte til barnet tage hensyn hertil.

Til stk. 2

Denne bestemmelse skal sammenholdes med den opsøgende indsats, som er nævnt i § 3, stk. 1. Støtten skal således være opsøgende og forebyggende, og ydes på det tidligst mulige tidspunkt. Derved kan mindre indgribende støtteforanstaltninger tages i brug, før de sociale problemer udvikler sig til at blive mere omfattende og komplicerede at finde løsninger på.

Formålet med en tidlig indsats er, at de problemer, som præger barnet, så vidt muligt bliver forebygget og afhjulpet før de udvikler sig i barnets nærmiljø.

Med begrebet det nære miljø henvises til, at hjælpen så vidt muligt ydes i hjemmet, som er det primære omsorgsmiljø for barnet. Kommunalbestyrelsen skal altid overveje, om barnets problemer kan afhjælpes i hjemmet, før barnet anbringes uden for hjemmet. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at det ikke er muligt at løse barnets problemer i hjemmet, kan en anbringelse uden for hjemmet være den eneste udvej. Det er vigtigt, at der tages udgangspunkt i barnets situation, og i nogle tilfælde kan kommunalbestyrelsen og familien forsøge at arbejde mod en bedre løsning af problemet i hjemmet, end uden for hjemmet. Dog i de tilfælde, hvor det er åbenlyst, at problemet ikke kan afhjælpes i hjemmet, og det er åbenlyst, at barnet ikke trives, er det vigtigt, at barnet anbringes uden for hjemmet.

Erfaring viser, at en tidlig indsats hindrer, at problemerne vokser sig større og mere komplicerede. Det forventes derfor, at man ved tidlig indsats hindrer, at barnet får brug for mere indgribende støtteforanstaltninger. På denne måde søges det at sikre, at barnet får en kontinuitet i opvæksten samt et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, ved blandt andet at understøtte barnets relationer til voksne.

Forebyggelse indebærer ideen om, at jo tidligere der sættes ind over for sociale og psykiske vanskeligheder, desto større er udsigten til at vende udviklingen i en positiv retning.

Intentionen med at yde hjælp efter denne lov er, at indsatsen skal rette sig mod familien som helhed og yde en støtte, der bidrager til, at forældrene kan varetage omsorgs- og socialiseringsfunktioner over for barnet.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal sikre implementeringen af den brede forpligtelse i lovforslagets § 3, stk. 1, og § 8, stk. 1. Dette er indsat for at sikre en reel og effektiv gennemførelse af bestemmelserne, således at de ikke risikerer alene at få karakter af programmerklæringer eller signallovgivning.

Til stk. 4

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen at sikre, at alt personale og ledelse, der har kontakt med børn, har en børne- og straffeattest, der er forenelig med deres opgaver. Bestemmelsen følger principperne i Inatsisartutlov nr. 8 af 19. maj 2010 om pligt til at indhente børneattest, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 7 af 3. juni 2015, men udvider med mulighed for tillige at indhente straffeattest, samt fornyet indhentelse af såvel børneattest og straffeattest når særlige omstændigheder taler derfor.

§ 4

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at alle børn med bopæl i Grønland, samt børn der opholder sig midlertidig i Grønland er omfattet af Inatsisartutlovens anvendelsesområde. Et barn, der modtager støtte efter anden lovgivning, herunder lovgivningen om hjælp til personer med handicap, er uanset også omfattet af denne lov, for så vidt angår behovet for særlig støtte grundet sociale eller andre problematikker omfattet af denne lov. Såfremt der ydes støtte efter anden lovgivning, skal formålet med og tilrettelæggelsen af denne støtte, inddrages i vurderinger efter denne Inatsisartutlov. Dette gælder særligt ved gennemførelse af socialfaglige undersøgelser og udarbejdelse af handleplaner.

Til. stk. 2

Med denne bestemmelse finder Inatsisartutlovens §§ 2, 27, 28, 31, 32, 41, 42 og 46 samt forskrifter udstedt i medfør af § 31, stk. 3 og § 42, stk. 7, ligeledes anvendelse for børn som på det offentlige støtteforanstaltning er anbragt uden for Grønland, herunder i Danmark. Når et barn er anbragt udenfor Grønland finder det pågældende lands lovgivning anvendelse, herunder samspillet med den grønlandske lovgivning.

Til stk. 3

Med denne bestemmelse finder Inatsisartutloven også anvendelse for unge, som er fyldt 18 år, og som er i efterværn i henhold til § 42.

Til stk. 4

For så vidt angår en forælder, som lever i parforhold, er det ikke et krav, at dennes samlever er den biologiske forælder til barnet. Udgangspunktet for støtten er alene det ufødte barns behov, og støtte er derfor nært forbundet med hensynet til den gravide kvindes og hendes omgivers behov. Der vil også kunne ydes støtte til en gravid kvinde, som ikke lever i et parforhold, ligesom der vil kunne ydes støtte til det vordende forældrepar, henholdsvis støtte

til den ene eller til den anden, eller til dem begge. Kommunalbestyrelsen skal i dens eventuelle tilbud om støtte til de vordende forældre derfor tage hensyn til det ufødte barns behov, og derigennem forældrenes behov, for at sikre barnets behov bedst muligt.

Kapitel 2

Kommunalbestyrelsens kompetence

Beslutningskompetence

§ 5

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen er den kompetente myndighed til at træffe afgørelse om støtte samt om ophør af støtte.

Ved landstingsforordning nr. 9 af 30. oktober 1998 om socialvæsenets styrelse og organisation, afskaffedes den tidligere gældende model med flere kommunale afgørelsesniveauer. Princippet om ét kommunalt afgørelsesniveau har været fulgt uændret siden. Det indebærer, at behandlingen af socialsager følger de almindelige principper for delegation i kommunestyret. Det er således op til kommunalbestyrelsen at beslutte, om et sagsområde skal behandles i et stående udvalg, eller om der skal ske delegation til borgmesteren og den kommunale administration.

§ 6

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at akutte sager, som af hensyn til barnets øjeblikkelige behov ikke kan afvente at sagen behandles i de ordinært planlagte kommunale bestyrelsesmøder, skal behandles på anden måde imellem møderne. Hensynet til barnet er det altoverskyggende kriterium. Kommunen skal sikre, at akutte sager behandles løbende og ikke skal afvente planlagte kommunalbestyrelsesmøder eller udvalgsmøder.

Til stk. 2

Bestemmelsen sikrer, at kommunalbestyrelsen er orienteret om afgørelser truffet i forvaltningen om akutte sager, således at kommunalbestyrelsen er vidende om antallet og typen mv. af akutte sager i kommunen.

Fuldbyrdelse

§ 7

Til stk. 1

Bestemmelsen angår det formelle forvaltningsansvar for socialforvaltningen.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser truffet efter denne Inatsisartutlovs bestemmelser fuldbyrdes.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen, mod forevisning af behørig legitimation, har ret til at få adgang til det hjem, hvori det formodes, at barnet befinder sig, for at kunne eftersøge og eventuelt medtage et barn for at fuldbyrde afgørelser om tvangsanbringelse uden for hjemmet efter § 28.

Bestemmelsen er en lovbestemt positiv fravigelse af den almene regel i grundlovens § 72 om boligens ukrænkelighed, hvoraf det fremgår, at boligen er ukrænkelig og husundersøgelse må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter retskendelse.

Bestemmelsen suppleres af den grønlandske retsplejelovs §§ 597, stk. 3, jf. 632, stk. 2, hvoraf det fremgår, at fogeden igennem en umiddelbar fogedforretning kan bistå *"til håndhævelse af forældremyndighed og værgemål samt til håndhævelse af det sociale udvalgs beslutninger vedrørende børns ophold. Fuldbyrdelse sker efter § 631"*.

Da der er tale om en tvangssituation, kan det potentielt blive konflikt- og risikofyldt for medarbejderne i socialforvaltningen. Det bør derfor sikres, at medarbejdernes sikkerhed beskyttes ved, at muligheden for fogedens bistand til håndhævelse anvendes, jf. retsplejeloven § 632, stk.2, som sædvanligt element i udøvelsen heraf.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen, mod forevisning af behørig legitimation, har ret til at få adgang til det hjem hvori barnet befinder sig, når adgang til hjemmet sker som led i en socialfaglig undersøgelse efter § 45, og når adgangen vurderes nødvendig for at kommunalbestyrelsen kan afgøre, om der er risiko for et barns trivsel, sundhed eller udvikling. Hensynet til barnet er det afgørende hensyn i denne bestemmelse.

Bestemmelsen er en lovbestemt positiv fravigelse af den almene regel i grundlovens § 72 om boligens ukrænkelighed, hvoraf det fremgår, at boligen er ukrænkelig og husundersøgelse må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter retskendelse.

Adgang til hjemmet kan således ske uden retskendelse fordi dette positivt er nævnt i Inatsisartutloven.

Kapitel 3

Tilsyn

§ 8

Til stk. 1

Bestemmelsen skal forstås i lyset af lovens § 3. Det vil sige, at kommunalbestyrelsen har et både reaktivt og proaktivt ansvar for at kende til barnets konkrete opvækst- og livsvilkår. Kommunalbestyrelsen har pligt til af føre et generelt tilsyn med de forhold, børn lever under i kommunen, og kommunalbestyrelsen forventes i den forbindelse aktivt og opsøgende at undersøge og udvikle de strukturelle betingelser for barnets opvækst- og livsbetingelser i nærmiljøet. Kommunalbestyrelsen skal samtidig vurdere, om barnet har behov for forvaltningens støtte, for at nå de mål for barnet, som er oplyste i lovens § 3, stk. 1, nr. 1-4.

Formålet med det generelle tilsyn er, at kommunalbestyrelsen får viden om, hvor der kollektivt set kan være behov for at styrke børns opvækstvilkår i kommunen.

Kommunalbestyrelsens tilsynspligt er her af generel karakter og omfatter alle forhold, der har betydning for børns livsbetingelser i lokalsamfundet. Kommunalbestyrelsen skal i udøvelsen heraf også gøre andre myndigheder opmærksomme på uhensigtsmæssige forhold for børn, eksempelvis ved at gøre opmærksom på utilfredsstillende børneforhold inden for de områder, som kommunalbestyrelsen ikke selv har kompetence til at kunne ændre.

Den generelle tilsynspligt udføres sædvanligvis i et samarbejde mellem forvaltningsenheder i kommunen og andre offentlige forvaltningsmyndigheder, som for eksempel landslægen.

Derudover kan der samarbejdes med civilsamfundets frivillige foreninger etc.

Samarbejde med flest mulige styrker kommunalbestyrelsens overblik over de sociale, uddannelsesmæssige og sundhedsfaglige tilbud og fritidsaktiviteter, der tilbydes i kommunen til børn, unge og vordende forældre. Bredt samarbejde forbedrer kommunalbestyrelsens muligheder for at koordinere og planlægge en samlet tværfaglig, tidlig og forebyggende indsats. Det generelle tilsyn indbefatter også at følge med i de forebyggende aktiviteter, der foregår i samarbejde mellem skole, sundhedsvæsen, socialvæsen og politiet (forkortet SSSPK). SSSPK samarbejder om at forebygge kriminalitet blandt børn, samt at kunne sætte tidligt ind med en helhedsbaseret offentlig indsats for barnet, hvor dette er nødvendigt.

Det generelle tilsyn med børns trivsel, sundhed og udvikling i kommunen foregår sædvanligvis på dagtilbud og skoler igennem de offentligt ansatte, da disse steder benyttes af alle børn i kommunen. I professionelle dagtilbud bliver sundhedsplejerskerne, lærerne, pædagogerne og andet personale hurtigt opmærksomme på særlige omstændigheder ved barnet, der indikerer, at et barn, en ung eller vordende forældre har behov for særlig støtte. Ansatte i social-, skole- eller sundhedssektoren har en skærpet pligt til straks at underrette kommunalbestyrelsen, når den ansatte i forbindelse med udøvelsen af sit professionelle virke bliver bekendt med, eller har grund til at antage, at et barn har behov for særlig støtte. Samme underretningspligt gælder borgere med hverv, der hviler på offentligt valg eller borgerligt ombud, jf. § 16. Det generelle tilsyn udføres derfor i praksis ofte igennem personalets virke, hvilket normalt er tilstrækkeligt til at opfylde den generelle tilsynspligt over for de børn, der

har deres dagligdag på offentlige institutioner, eksempelvis er i vuggestue, børnehave, folkeskole etc.

Kommunalbestyrelsens generelle forpligtelse til at føre tilsyn omfatter alle børn, der har ophold i kommunen, uanset om det er midlertidigt eller fast. Det er derfor uvæsentligt for det generelle tilsyn, om et barn har folkeregisteradresse i kommunen.

Tilsynsforpligtelsen betyder, at kommunalbestyrelsen skal være særligt opmærksom på forholdene for et konkret barn, der må formodes at være socialt udsat, eller som af andre grunde er i risiko for at udvikle særlige behov. Der kan for eksempel være tale om børn fra familier, hvor forældrene har misbrugsproblemer. Når en sagsbehandler eller lignende kommer i kontakt med voksne med særlige sociale problemer, for eksempel som følge af alkohol- eller stofmisbrug eller en sindslidelse, er det vigtigt, at der spørges til, om der er børn i hjemmet, således at der kan iværksættes en familieorienteret og forebyggende indsats for børn i disse familier. Det er også vigtigt at være opmærksom på børn, som lever i familier, hvor forældrene har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, idet der kan være behov for særlig støtte med det formål, at familien kan få en almindelig dagligdag til at fungere.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastlægger, at kommunalbestyrelsen har pligt til at føre et personrettet tilsyn for børn anbragt uden for hjemmet.

Pligten til at føre et personrettet tilsyn omfatter også børn anbragt uden for hjemmet af kommunalbestyrelsen i en døgninstitution eller plejefamilie i en anden kommune og børn anbragt af kommunalbestyrelsen uden for hjemmet på et anbringelsessted uden for Grønland.

A) Børn anbragt uden for hjemmet i kommunen

Kommunalbestyrelsen i barnets hjemkommune skal sikre, at der føres et personrettet tilsyn med de børn, der er anbragt uden for hjemmet, på et anbringelsessted i kommunen.

B) Børn anbragt uden for hjemmet i en anden kommune

Hvis barnet er anbragt i en anden kommune i Grønland skal den anbringende kommunalbestyrelse (hjemkommunen) sørge for, at der føres et personrettet tilsyn på det opholdssted, hvor barnet er anbragt og befinder sig. Kommunalbestyrelserne kan vælge at samarbejde med hinanden om at føre et personrettet tilsyn vedrørende børn anbragt uden for hjemmet i andre kommuner end hjemkommunen. Pointen er, at hjemkommunens tilsynspligt ikke ophører, blot fordi barnet anbringes fysisk uden for kommunegrænsen.

C) Børn anbragt uden for hjemmet uden for Grønland

Ved anbringelser af børn uden for hjemmet på et anbringelsessted beliggende uden for Grønland, skal den anbringende kommunalbestyrelse (hjemkommunen) sørge for, at der føres et personrettet tilsyn på det opholdssted, hvor barnet er anbragt og befinder sig.

Kommunalbestyrelsen kan vælge at samarbejde med kommunen i det land, hvor barnet er anbragt. Ofte finder anbringelser uden for Grønland sted i Danmark. Kan et samarbejde ikke indgås, må hjemkommunen arrangere en anden praktisk gennemførlig løsning, således at der bliver ført et personrettet tilsyn på det anbringelsessted, hvor barnet faktisk befinder sig. Dette kunne være med hjemkommunens egne medarbejdere eller en ekstern konsulent, der på vegne af kommunalbestyrelsen bestilles til at føre det personrettede tilsyn på anbringelsesstedet.

Det er således anbringelsesmyndigheden, dvs. kommunalbestyrelsen i barnets hjemkommune, der har det lovpligtige personrettede tilsyn med børn anbragt uden for hjemmet, også selvom barnet er anbragt i en anden kommune eller i et andet land. Afgrænsningen af det særlige tilsyn i forhold til opholdskommunens generelle tilsyn er, at det særlige tilsyn er personrettet, hvorimod det generelle tilsyn gælder alle børn. Børn vil således være underlagt begge tilsyn. Tilsynspligten indebærer, at hjemkommunen forventes at føre et personrettet tilsyn med institutioner og sociale tilbud, hvor børn opholder sig.

Børn i privat arrangerede plejefamilier, jf. § 39, er også omfattet af kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre et personrettet tilsyn efter denne bestemmelse. Det vil være kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den privat arrangerede plejefamilie bor, der er forpligtet til at føre tilsynet.

Formålet med det personrettede tilsyn er, at kommunalbestyrelsen løbende skal vurdere, om den støtte, som barnet modtager, er tilstrækkelig og hensigtsmæssig.

Bestemmelsen fastlægger ikke, hvordan eller hvor ofte det personrettede tilsyn med børn anbragt uden for hjemmet skal udføres.

Generelt og personrettet bør kommunens tilsyn tilrettelægges efter en konkret vurdering, som kommunen foretager alt efter hvilken støtteforanstaltning, der er tale om. Kommunalbestyrelsen skal i hvert enkelt tilfælde vurdere, hvordan tilsynet skal tilrettelægges, så det løbende sikres, at støtten tjener sit formål og er tilpasset barnets behov. Da der kan være tale om mange forskellige former for støtteforanstaltninger ydet i henhold til bestemmelserne i kapitlerne 7-9, skal det holdes for øje, at tilsynet ikke nødvendigvis kan tilrettelægges ens for alle. Eksempelvis vil det være nødvendigt at føre flere tilsyn med de familier, der har fået tilbudt et aflastningsophold for at sikre, at der ikke er behov for yderligere ophold eller mere hjælp i dagligdagen.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsen har ansvar for at føre et driftsorienteret tilsyn med plejefamilierne i kommunen.

Med bestemmelsen foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen gives mulighed for at træffe afgørelse om, at der skal føres skærpet tilsyn med en plejefamilie, hvis kommunalbestyrelsen

via sit tilsyn med plejefamilien eller på anden måde, er blevet opmærksom på, at der er forhold i plejefamilien, som giver anledning til bekymring, uden at der dog er grundlag for umiddelbart at fratage plejefamilietilladelsen.

Afgørelse om skærpet tilsyn er således reserveret til de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen, er så bekymret for forholdene i en plejefamilie, at det overvejes, at iværksætte en proces med henblik på ophævelse af plejefamilietilladelsen.

Det forudsættes, at der forud for en afgørelse om skærpet tilsyn har været en dialog mellem kommunalbestyrelsen og plejefamilien om de forhold, der ligger til grund for afgørelsen om skærpet tilsyn, med mindre afgørelsen træffes på baggrund af pludselig opstået viden om f.eks. strafbare forhold.

Det skærpede tilsyn skal tilrettelægges efter de konkrete forhold og efter de forhold, der førte til afgørelsen om skærpet tilsyn. Skærpet tilsyn er dog under alle omstændigheder udtryk for et mere intensivt tilsyn, og vil medføre gennemførelse af flere tilsynsbesøg og indhentelse af flere oplysninger.

Til stk. 4

Ved et anmeldt tilsyn er anbringelsesstedet på forhånd blevet gjort bekendt med, at kommunalbestyrelsen vil aflægge anbringelsesstedet et besøg med henblik på at føre tilsyn med barnet.

Ved uanmeldte tilsyn bliver anbringelsesstedet ikke gjort bekendt med, at kommunalbestyrelsen vil aflægge tilsynsbesøg på stedet. Uanmeldte tilsyn giver et her-og-nu-billede af situationen og stemningen på anbringelsesstedet, samt kan bruges til at vurdere, hvorvidt der er overensstemmelse mellem det, der opleves på det anmeldte tilsyn og hverdagen på institutionen. Uanmeldt tilsyn kan derfor benyttes til at supplere og nuancere det generelle indtryk af anbringelsesstedet.

Til stk. 5.

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til efter anmodning fra Naalakkersuisut, at fremsende alle de oplysninger som Naalakkersuisut måtte ønske om kommunalbestyrelsens varetagelse af det kommunale tilsyn.

Til stk. 6.

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut adgang til at fastsætte nærmere regler for tilsynet, herunder regler om tilsynets udøvelse, tilrettelæggelse, vilkår og betingelse for opfyldelse af tilsynsforpligtelsen, betingelser for skærpet tilsyn, udarbejdelse og krav til tilsynsrapporter. En tilsynsrapport er betegnelsen for det dokument, der skal udarbejdes i forbindelse med et hvert tilsyn i henhold til de forvaltningsretlige regler, herunder notatpligten.

§ 9

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut fører det overordnede tilsyn med forvaltningen af Inatsisartutlovens bestemmelser. Naalakkersuisut fører dermed tilsyn med kommunernes opfyldelse af de i loven anførte pligter og rettigheder.

Til stk. 2.

Bestemmelsen fastslår, at det er Naalakkersuisut, der har det overordnede ansvar på socialområdet for at føre centralt tilsyn med kommunernes lokale administration af Inatsisartutlovens bestemmelser, samt for at føre tilsyn med døgninstitutionerne.

Til stk. 3

Ved et anmeldt tilsyn er anbringelsesstedet på forhånd blevet gjort bekendt med, at tilsynsenheden vil aflægge anbringelsesstedet et besøg med henblik på at føre driftsorienteret tilsyn.

Ved uanmeldte tilsyn bliver anbringelsesstedet ikke gjort bekendt med, at tilsynsenheden vil aflægge tilsynsbesøg på stedet. Uanmeldte tilsyn giver et her-og-nu-billede af situationen og stemningen på anbringelsesstedet, samt kan bruges til at vurdere, hvorvidt der er overensstemmelse mellem det, der opleves på det anmeldte tilsyn og hverdagen på institutionen. Uanmeldt tilsyn kan derfor benyttes til at supplere og nuancere det generelle indtryk af anbringelsesstedet.

Til stk. 4.

Bestemmelsen forpligter Naalakkersuisut til at have en særlig tilsynsenhed, som har til opgave at føre kontrol med kommunalbestyrelsernes forvaltning og administration af Inatsisartutloven.

§ 10

Til stk. 1

Bestemmelsen beskriver tilsynsenhedens lovbestemte rettigheder. Bestemmelsen giver tilsynsenheden uhindret adgang til alle for tilsynsenheden relevante oplysninger i kommunalforvaltningen. Kommunalforvaltningen skal udlevere de oplysninger, som tilsynsenheden anmoder om.

Til stk. 2

Bestemmelsen tillægger tilsynsenheden kompetence til at meddele vejledende henstillinger eller bindende påbud til kommunalbestyrelsen.

Den vejledende henstilling skal fremgå af den skriftelige tilsynsrapport. Ved skriftelig tilsynsrapport skal forstås det dokument, der skal udarbejdes i forbindelse med tilsynet i henhold til de forvaltningsretlige regler, herunder notatpligten.

Såfremt tilsynsenheden vurderer, at der i en konkret sag kan være behov for, at barnet blev anbragt uden for hjemmet, jf. §§ 27 og 28, men at det ikke er sket, kan tilsynsenheden meddele kommunalbestyrelsen et bindende påbud om at iværksætte en socialfaglig undersøgelse inden for en tidsfrist, således at kommunalbestyrelsen får afklaret, om en anbringelse uden for hjemmet aktuelt er et behov for barnet.

Idet en socialfaglig undersøgelse kan påvise andre behov for støtte til barnet end en anbringelse, kan der ydes anden støtte i henhold til lovens bestemmelser i kapitlerne 7-9, hvis den socialfaglige undersøgelse viser behov derfor. Idet kommunalbestyrelsen er tillagt det fulde ansvar for den lokale ledelse af socialvæsenet, indeholder bestemmelsen i stk. 2, nr. 3 kun en ret for tilsynsenheden til at kunne pålægge kommunalbestyrelsen at iværksætte en socialfaglig undersøgelse i en konkret sag.

§ 11

Til stk. 1

Bestemmelsen beskriver tilsynsenhedens lovbestemte rettigheder. Bestemmelsen giver tilsynsenheden ret til efter anmodning at få udleveret alle de for tilsynsenheden relevante oplysninger fra døgninstitutionen. Døgninstitutionen skal udlevere de oplysninger, som tilsynsenheden anmoder om.

Til stk. 2

I bestemmelsens stk. 2 foreslås det, at tilsynsenheden kan træffe afgørelse om at udstede påbud til en døgninstitution. Tilsynsenheden kan, men er ikke forpligtiget til at gøre overholdelse af et påbud til en betingelse for fortsat godkendelse. Der skal sættes en frist for overholdelse af påbuddet, så det er klart for døgninstitutionen, hvornår det risikerer at miste godkendelsen på grund af manglende overholdelse af påbuddet. Påbud skal udstedes i forbindelse med en afgørelse om skærpet tilsyn, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 3, men kan også udstedes uden en afgørelse om skærpet tilsyn.

Udstedelse af påbud forudsætter, at der kan identificeres tiltag i døgninstitutionen, som, hvis de gennemføres, kan gøre det acceptabelt, at institutionen fortsat er godkendt. Det kan for eksempel være i tilfælde, hvor en væsentlig andel af medarbejderne er fratrukket, og hvor de få tilbageværende medarbejdere ikke kan forventes at løse opgaven alene, enten fordi de er for få, eller fordi døgninstitutionen ikke længere besidder de fornødne kompetencer til at håndtere den gruppe af børn, der er anbragt på institutionen. Påbuddet kan da gå på at få ansat de relevante medarbejdere. Et andet eksempel kan være, at en døgninstitution har uforholdsmæssig mange magtanvendelser. Tilsynsenheden kan da give døgninstitutionen et påbud om at tilve-

jebringe en handleplan for at undgå unødige magtanvendelse i fremtiden og om relevant efteruddannelse af medarbejderne.

Det må forudsættes, at et påbud har en karakter, som giver døgninstitutionen mulighed for at efterkomme det. Det skal være helt klart, hvad døgninstitutionen skal gøre for at overholde påbuddet.

Længden af en eventuel frist for at efterleve et påbud skal fastsættes ud fra de konkrete forhold, som har givet anledning til påbuddet. Hvis der for eksempel er tale om, at en medarbejder har begået omsorgsvigt eller overgreb mod de anbragte børn, kan påbuddet indeholde påbud til ledelsen omkring håndteringen af den medarbejder, eksempelvis at den medarbejder, ikke må befinde sig fysisk på døgninstitutionen, eller ikke må være alene med børn anbragt på døgninstitutionen og skal sættes under observation eller lignende. Et sådant påbud kan bestemmes at skulle efterleves straks, og fristen kan sættes herefter. Et påbud om ansættelse af medarbejdere med bestemte kompetencer kan, afhængigt hvor alvorligt fraværet af de fornødne kompetencer er, fastsættes med en længere frist.

Til stk. 3

Af den foreslåede bestemmelse fremgår det, at tilsynsenheden i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn kan træffe afgørelse om skærpet tilsyn, når forholdene på den enkelte døgninstitution tilsiger det.

Afgørelser om skærpet tilsyn er reserveret til de tilfælde, hvor tilsynsenheden, som fører det driftsorienterede tilsyn med en døgninstitution, er så bekymret for forholdene på institutionen, at der træffes afgørelse om påbud og iværksættes en proces, som kan føre til ophævelse af døgninstitutionens godkendelse. Det kan for eksempel være i situationer hvor at det eneste uddannede personale i forhold til målgruppen er fratrukket, eller det kan være ved uforholdsmæssigt mange magtanvendelser inden for en kort periode.

Det kan også være, at tilsynsenheden i forbindelse med vurderingen af døgninstitutionens kvalitet vurderer, at kvaliteten er så lav, at døgninstitutionen ikke længere opfylder kravene til at kunne være en døgninstitution, der tager vare på sårbare børn. I det sidste tilfælde vil tilsynsenheden skulle foretage en vurdering af, om det er sandsynligt, at døgninstitutionen inden for en rimelig periode vil kunne opfylde kravene, eller om den umiddelbare reaktion på forholdene i stedet må være, at der indledes en proces hen imod at trække godkendelsen tilbage.

Det forudsættes, at der forud for en afgørelse om skærpet tilsyn har været en dialog mellem tilsynsenheden og døgninstitutionen om de forhold, der ligger til grund for afgørelsen om skærpet tilsyn, med mindre afgørelsen træffes på baggrund af pludselig opstået viden om f.eks. strafbare forhold.

Som led i afgørelsen om skærpet tilsyn skal tilsynsenheden træffe afgørelse om udstedelse af påbud. Påbuddet skal have indholdsmæssig sammenhæng til de forhold, der har medført en afgørelse om skærpet tilsyn og skal sikre, at tilbuddet ved, hvad der skal til, for at det skærpede tilsyn kan bortfalde, og tilbuddet kan beholde sin godkendelse.

Til stk. 4

Det foreslås at indføre en pligt for tilsynsenheden til at underrette de kommuner, som har ansvar for de enkelte børns ophold på døgninstitutionen, hvis tilsynsenheden oplever bekymrende forhold på en døgninstitution, og når de bekymrende forhold kan berøre barnet eller børnene. Det kan for eksempel være ved oplysninger om, at der er forhold på døgninstitutionen, som har medført, at tilsynsenheden har truffet afgørelse om skærpet tilsyn eller påbud i forhold til døgninstitutionen.

Oplysninger, som indgår i en underretning fra tilsynsenheden til den kommune, der har anbragt barnet på døgninstitutionen, vil ofte omhandle generelle forhold i tilbuddet, men kan også være oplysninger om barnets rent private forhold.

Kravet om, at en oplysning skal være relevant betyder, at tilsynsenheden alene skal underrette de kommuner for de børn på døgninstitutionen, som oplysningerne er relevante for.

Det overordnede formål med bestemmelsen er således at sikre, at den viden, som tilsynsenheden har om et tilbud, tilgår den kommune, som har anbragt barnet på døgninstitutionen, så denne kommune kan tage højde for disse forhold i forbindelse med det personrettede tilsyn. Oplysninger kan kommunen anvende til at vurdere, hvorvidt barnet er placeret på den rigtige døgninstitution.

Til stk. 5

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelse og indholdet af det driftsorienterede tilsyn.

Herunder at institutionerne fortsat har den fornødne kvalitet og opfylder betingelserne for godkendelsen.

En gennemgang af institutionernes økonomiske forhold kan ligeledes indgå i det driftsorienterede tilsyn.

Herudover skal Naalakkersuisut fastsætte nærmere bestemmelser for hvornår og i hvilke situationer, der kan gives påbud og iværksættes skærpet tilsyn.

Kapitel 4

Socialstyrelsen

§ 12

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter arbejdsområdet for Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen har til opgave at rådgive den kommunale socialforvaltning i de tilfælde, hvor socialforvaltningen har behov for støtte til at løfte opgaver fastsat i medfør af Inatsisartutloven. Socialstyrelsen kan rådgive, vejlede samt supervisere den kommunale forvaltning og ledelse i sagsbehandling af børnesager efter loven.

§ 13

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter rammerne for udveksling af personoplysninger, herunder personfølsomme oplysninger mellem Socialstyrelsen og kommunerne. Efter bestemmelsen kan Socialstyrelsen, som led i dens virke, anmode kommunalbestyrelsen om at videregive personoplysninger, herunder personfølsomme oplysninger, vedrørende konkrete sager, såfremt oplysningerne er af betydning for Socialstyrelsen behandling af sagen.

Der skal være tre kriterier opfyldt, før Socialstyrelsen kan anmode om at modtage personoplysninger, herunder personfølsomme oplysninger:

- 1) Det skal ske som ”led i dens virke”, dvs. i medfør af de i loven fastsatte arbejdsopgaver for Socialstyrelsen, herunder rådgive, vejlede og supervisere i sager efter loven.
- 2) Personoplysningerne vedrører en konkret sag.
- 3) Indhentelsen af personoplysningerne, herunder de personfølsomme oplysninger, er af betydning for sagens behandling.

Kan sagen behandles uden inddragelse af personoplysninger, herunder de personfølsomme oplysninger, eller er oplysningerne irrelevante for den konkrete sag, kan Socialstyrelsen derfor ikke anmode om at modtage oplysningerne. Dette er dels en vurdering, kommunen skal træffe som modtager af en anmodning om udveksling af personoplysninger, dels en vurdering Socialstyrelsen træffer før, den sender anmodningen til kommunen.

Til stk. 2

Som udgangspunkt skal der indhentes samtykke fra den pågældende borger, som personoplysningerne, der søges indhentet, omhandler. Samtykke skal foreligge skriftligt og i øvrigt overholde de almindelige sagsbehandlingsregler gældende for den offentlige forvaltning, herunder persondataloven.

Til stk. 3

Såfremt borgeren nægter at give samtykke, eller samtykke ikke kan indhentes af andre grunde, kan kommunalbestyrelsen alligevel videregive personoplysninger, herunder

personfølsomme oplysninger, til Socialstyrelsen, når sagens omstændigheder, herunder hensynet til borgerens retssikkerhed, taler for det. Det er kommunalbestyrelsen, der vurderer, hvorvidt sagens omstændigheder kan danne grundlag for en videregivelse uden samtykke. I tilfælde, hvor der er tale om en kompliceret sag om støtte til et barn, hvor kommunen ikke selv har de fornødne faglige kompetencer til at behandle sagen, men hvor barnets forældre ikke vil give samtykke til videregivelse af barnets personoplysninger, vil sagens omstændigheder og herunder særligt hensynet til barnets bedste efter en konkret vurdering kunne danne grundlag for videregivelse til Socialstyrelsen uden samtykke. Også i tilfælde hvor en kommune har et stort antal sager, der er ubehandlede, og hvor kommunen ønsker Socialstyrelsen hjælp, men hvor det ikke er hensigtsmæssigt grundet det store antal sager at indhente samtykke fra alle de berørte borgere, vil hensynet til, at borgerne modtager den relevante støtte, kunne begrunde videregivelse til Socialstyrelsen uden samtykke. Sagens omstændigheder kan endvidere begrunde videregivelse til Socialstyrelsen uden samtykke, hvis der f.eks. er tale om en akut sag, hvor en afgørelse ikke tåler at afvente, at samtykke indhentes.. Disse eksempler er ikke udtømmende. ”Sagens omstændigheder” må vurderes individuelt fra sag til sag med udgangspunkt i de konkrete omstændigheder, der foreligger på tidspunktet.

§ 14

Til stk. 1

Bestemmelsen giver Socialstyrelsen bemyndigelse til, efter anmodning fra en kommunalbestyrelse, at behandle sager vedrørende socialfaglige undersøgelser, jf. lovens § 45, støtteforanstaltninger, jf. lovens kapitel 7, særlige støtteforanstaltninger, jf. lovens kapitel 8, og skærpede støtteforanstaltninger, jf. lovens kapitel 9, samt ophør af støtteforanstaltninger og efterværn, jf. lovens kapitel 9.

Socialstyrelsen kan således udelukkende indgå i sagsbehandling efter de nævnte kapitler, såfremt der foreligger en anmodning fra kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal dermed samtykke til, at Socialstyrelsen vejleder, rådgiver og superviserer i kommunens sager vedrørende denne Inatsisartutlov.

Til stk. 2

Socialstyrelsen behandling af sager efter stk. 1 udmunder i en begrundet skriftlig anbefaling til kommunalbestyrelsen vedrørende sagens afgørelse. Socialstyrelsen har derfor ikke kompetence til at træffe afgørelse på vegne af kommunalbestyrelsen, men kan alene afgive en indstilling om at konkrete sagsbehandlingsskridt foretages eller anbefale en konkret afgørelse. Det er derfor fortsat kommunalbestyrelsen, der træffer den endelige afgørelse i sagen. Sager, hvor Socialstyrelsens anbefaling tages til efterretning, og der træffes afgørelse i medfør heraf, kan således fortsat påklages til Det Sociale Ankenævn, eftersom kommunalbestyrelsen er endeligt ansvarlig for afgørelsen samt afgørelsens udførelse.

Kapitel 5 *Underretningspligt*

Almindelig underretningspligt

§ 15

Til stk. 1

Bestemmelsen omhandler den generelle underretningspligt, som omfatter alle borgere.

Underretningspligten indtræder, når man som borger bliver opmærksom på, at et barn lever under forhold, der bringer dets trivsel, sundhed eller udvikling i fare. Bestemmelsen tager afsæt i et ønske om, at kommunalbestyrelsen inddrages i bekymringen så tidligt som muligt for at sikre, at barnet får støtte så tidligt som muligt.

Der er ingen formelle krav til, hvordan en underretning skal foregå. Det kan være som en skriftlig eller personlig henvendelse. Underretning kan ligeledes finde sted via e-mail eller telefon.

Efter modtagelsen af underretningen kan det være nødvendigt for kommunalbestyrelsen at få underretningen uddybet. Kommunen kan vælge at tage kontakt til den borger, der har underrettet for at få yderligere information om forholdet.

Det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for, at barnets forhold undersøges, hvis det formodes, at barnet trænger til særlig støtte. Det påhviler i så fald kommunalbestyrelsen at tilbyde barnet og dets familie støtte.

Underretningspligten er en personlig pligt. Det er således en borgerpligt at reagere og handle på sin bekymring, hvis man får kendskab til et barn, som formentligt har brug for hjælp. Man har dermed som enkeltperson umiddelbar pligt til at kontakte kommunens socialforvaltning og videregive sin bekymring for barnet.

Såfremt kommunalbestyrelsen modtager en ikke-navngivet underretning, skal kommunalbestyrelsen alligevel undersøge barnets forhold.

Til stk. 2

Bestemmelsen arbejder med kalenderdage, det vil sige, at hvis kommunalbestyrelsen for eksempel modtager en underretning tirsdag, skal der sendes en skriftlig kvittering for modtagelsen senest den efterfølgende tirsdag. Der regnes i hele kalenderdage, hvorfor klokkeslæt for modtagelse af underretningen er uden betydning.

Bestemmelsen tager afsæt i et ønske om, at den der underretter får klar besked om, at kommunen har modtaget underretningen og dermed har overtaget ansvaret for at undersøge barnets forhold.

Kommunalbestyrelsens kvittering er alene en skriftlig bekræftelse af, at kommunalbestyrelsen har modtaget underretningen. Kvitteringen skal derfor ikke indeholde oplysninger om, hvad kommunalbestyrelsen påtænker at foretage sig i den enkelte underretningssag. Personen, der har indgivet underretningen, har således ikke krav på at få oplyst, om bekymringen for barnet er begrundet, eller om underretningen fører til, at kommunalbestyrelsen iværksætter en undersøgelse af barnets forhold, eller om kommunalbestyrelsen iværksætter støtte til barnet mv.

Det bemærkes, at den der indgiver underretningen, ikke bliver part i sagen på baggrund af underretningen. Personen, der har indgivet underretningen, skal derfor ikke orienteres om sagens forløb og vil ikke have ret til at klage over de tiltag, som kommunalbestyrelsen vælger at foretage, eller vælger ikke at foretage. Da personen, der har indgivet underretningen, ikke er part, vil der alene være adgang til aktindsigt efter offentlighedslovens regler, herunder i de oplysninger som personen selv er fremkommet med.

Skærpet underretningspligt

§ 16

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter en skærpet underretningspligt for en målgruppe af ansatte, der professionelt beskæftiger sig med børn, og som derfor forventes at have professionelt kendskab til børns behov. Det vil oftest være skolelærere, pædagoger, tandplejere, læger og sygeplejersker som bliver bekendt hermed. Men bestemmelsen omfatter eksempelvis også de ansatte på selvejende døgninstitutioner, private behandlingssteder, krise- og familiecentre mv.

Den skærpede underretningspligt gælder alene i de tilfælde, hvor bekymringen om, hvorvidt barnet får den rette støtte, opstår i forbindelse med udøvelsen af erhvervet som fagperson. I modsætning til den almindelige underretningspligt i § 15, som handler om, hvorvidt miljøet omkring barnet er bekymrende, eller barnet ser ud til at være i mistrivsel, så handler den skærpede underretningspligt i § 16, også om hvorvidt barnet har behov for støtte, eller at den givne støtte er utilstrækkelig. Dermed er der tale om en professionel faglig formodning, der er mere sagligt begrundet i barnets systemiske støttebehov.

Personer i bestemmelsens personkreds vil normalt være underlagt generelle regler om tavshedspligt i forbindelse med deres arbejde, enten via lovgivning eller interne regler. Eksempelvis er læger og folkeskolelærere underlagt lovgivning om offentligt ansattes tavshedspligt mv. En sådan generel tavshedspligt vil derfor skulle vige for den specielle

underretningspligt som følger af dette lovforslag. De nævnte faggrupper er derfor på trods af den generelle tavshedspligt forpligtigede til at underrette kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med nærværende lovforslag, selv i de tilfælde hvor de ifølge lov eller andre regler har en generel tavshedspligt.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter en skærpet underretningspligt i de tilfælde, hvor bekymringen drejer sig om, hvorvidt vordende forældre med behov for særlig støtte, jf. § 26, får den rette støtte. Ligeledes i forhold til vordende forældre handler den skærpede underretningspligt om en professionel formodning af, at de vordende forældre har behov for støtte eller at den givne støtte er utilstrækkelig. Der er tale om en faglig formodning, der er mere sagligt begrundet i de vordende forældres og det kommende barns systemiske støttebehov.

Målgruppen af ansatte omfattet af en skærpet underretningspligt er i stk. 2 identisk med målgruppen defineret i stk. 1.

Tilsvarende gælder bestemmelserne om, at de ansattes generelle tavshedspligt viger for den specielle underretningspligt som beskrevet under stk. 1.

Til stk. 3

Bestemmelsen arbejder med kalenderdage, det vil sige, at hvis kommunalbestyrelsen for eksempel modtager en underretning tirsdag, skal der sendes en skriftlig kvittering for modtagelsen senest den efterfølgende mandag. Der regnes i hele kalenderdage, hvorfor klokkeslæt for modtagelse af underretningen er uden betydning.

Bestemmelsen tager afsæt i et ønske om, at den der underretter får klar besked om, at kommunen har modtaget underretningen og dermed har overtaget ansvaret for at undersøge barnets forhold.

Kommunalbestyrelsens kvittering er alene en skriftlig bekræftelse af, at kommunalbestyrelsen har modtaget underretningen. Kvitteringen skal derfor ikke indeholde oplysninger om, hvad kommunalbestyrelsen påtænker at foretage sig i den enkelte underretningssag. Personen, der har indgivet underretningen, har således ikke krav på at få oplyst, om bekymringen for barnet er begrundet, eller om underretningen fører til, at kommunalbestyrelsen iværksætter en undersøgelse af barnets forhold, eller om kommunalbestyrelsen iværksætter støtte til barnet mv.

Det bemærkes, at den der indgiver underretningen ikke bliver part i sagen på baggrund af underretningen. Personen, der har indgivet underretningen, skal derfor ikke orienteres om sagens forløb og vil ikke have ret til at klage over de tiltag, som kommunalbestyrelsen vælger at foretage, eller vælger ikke at foretage. Da personen, der har indgivet underretningen, ikke

er part, vil der alene være adgang til aktindsigt efter offentlighedslovens regler, herunder i oplysninger som personen selv er fremkommet med.

Kommunernes indbyrdes underretningspligt

§ 17

Til stk. 1.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens tilsynspligt, jf. § 8.

Bestemmelsen er væsentlig for en sammenhængende og forebyggende indsats ved at sikre, at den grønlandske tilflytningskommune, så tidligt det er muligt, bliver gjort opmærksom på et eventuelt behov for støtte til et barn, som er flyttet til kommunen.

Bestemmelsen finder anvendelse uanset, om fraflytningskommunen allerede yder støtte til barnet eller ej.

Underretningen skal omhandle de forhold, som giver formodning om behov for støtte.

Til stk. 2

Bestemmelsen er væsentlig for en sammenhængende og forebyggende indsats ved at sikre, at den grønlandske tilflytningskommune, så tidligt det er muligt, bliver gjort opmærksom på et eventuelt behov for støtte til de vordende forældre.

Bestemmelsen finder anvendelse uanset, om fraflytningskommunen allerede yder støtte til de vordende forældre eller ej.

Underretningen skal angive de forhold, som giver formodning om behov for støtte.

Til stk. 3

Bestemmelsen skal sikre, at de nødvendige oplysninger medsendes, således at tilflytningskommunen hurtigt kan sætte sig ind i problemstillingen og eventuelt iværksætte støtte. Bestemmelsen stiller ikke krav til, at der skal indsamles nye oplysninger, men alene at fraflytningskommunen medsender de oplysninger, som kommunen allerede besidder. Oplysninger kan være handleplaner, telefonnotater, vurderinger af familien, oplysninger om samarbejdsvillighed mv.

Til stk. 4

Bestemmelserne i stk. 1-3 finder ligeledes anvendelse, når en familie med et barn under 18 år flytter til en kommune udenfor Grønland. Bestemmelsen er væsentlig for en sammenhængende og forebyggende indsats ved at sikre, at tilflytningskommunen uden for Grønland, så tidligt det er muligt, bliver gjort opmærksom på et eventuelt behov for støtte til

et barn, som er flyttet til kommunen. Bestemmelsen finder som stk. 1-3 anvendelse uanset, om den grønlandske fraflytningskommune allerede yder støtte til barnet eller ej.

Landsdækkende indberetningssystem

§ 18

Til stk. 1

Naalakkersuisut skal oprette et landsdækkende indberetningssystem, som skal holde styr på underretninger efter §§ 15-17, og dermed give et bedre overblik over underretningerne. Naalakkersuisut vil være dataansvarlig.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut adgang til at fastsætte nærmere bestemmelser om indberetningssystemets drift, varetagelse og indsamling af data.

Kommunens handlepligt ved underretning

§ 19

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen hurtigst muligt, dog senest inden 5 arbejdsdage skal træffe beslutning om hvorvidt oplysningerne i underretningen er af en sådan karakter, at en socialfaglig undersøgelse, jf. § 45, skal iværksættes. Målet er hurtigst muligt, eksempelvis inden 24 timer, men af hensyn til omfanget af antallet af underretninger sat i forhold til bemanningen i socialforvaltningerne, vil det ikke være realistisk lovmæssigt at fastlægge så kort en bindende tidsfrist. Derfor anvender bestemmelsen formuleringen ”hurtigst muligt”, dog med loft sat således, at beslutning skal være taget inden 5 arbejdsdage efter modtagelsen af underretningen. Beslutningen skal foreligge skriftlig og den skal arkiveres sammen med underretningen. Kommunalbestyrelsen skal derfor indledningsvis lave en vurdering af pålideligheden af underretningen. Såfremt det antages, at et barn trænger til støtte, skal kommunalbestyrelsen iværksætte en socialfaglig undersøgelse.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning, om hvorvidt der skal iværksættes en socialfaglig undersøgelse. I bestemmelsen anvendes bevidst det forvaltningsretlige begreb ”beslutning” og ikke begrebet ”afgørelse”, for at sikre, at der ikke er ret til at klage til det sociale ankenævn, både i tilfældet hvor kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, at der skal iværksættes en socialfaglig undersøgelse, som i tilfældet hvor kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, at der ikke skal iværksættes en socialfaglig undersøgelse.

Til stk. 2

Tidsfristen for iværksættelse af den socialfaglige undersøgelse er snarest og senest 2 uger efter modtagelsen af underretningen.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at såfremt underretningen vedrører særligt grove forhold, oplistet som vanrøgt, vold og seksuelle overgreb, har kommunalbestyrelsen handlepligt til at iværksætte en socialfaglig undersøgelse straks dog senest inden 3 arbejdsdage. Bestemmelsen stiller krav om, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om der skal tilbydes akut støtte, som kan fungere midlertidigt og beskytte barnet indtil en uddybende socialfaglig undersøgelse har afdækket en mere målrettet og præcis støtteforanstaltning set i forhold til barnets behov.

Den forkortede tidsfrist finder anvendelse for tre konkrete former for grove omsorgssvigt: vanrøgt, vold og seksuelle overgreb.

1) Vanrøgt: Ved vanrøgt forstås et fysisk omsorgssvigt, hvor barnet bliver udsat for en skadelig påvirkning eller et stærkt fysisk ubehag gennem mangelfuld pasning og pleje. Eksempler kan være, at et lille barn bliver efterladt i længere tid, ikke får ordentlig mad, går med snavset ble i flere timer eller døgn, eller at barnet ikke er påklædt efter vejrforholdene. Vanrøgt kan også ske ved, at barnet udsættes for nedværdigende handlinger eller nedgøres verbalt. Understimulering af et barn som følge af forældrenes manglende evner til at udfylde rollen som opdrager og omsorgsfigur kan udgøre vanrøgt. Denne manglende evne til forældreskab kan hænge sammen med afhængighed af vanedannende stoffer, alkohol eller spil, psykisk sygdom eller mental funktionsnedsættelse. Opregningen af eksempler er ikke udtømmende.

2) Vold: Ved vold forstås en handling eller trussel, der uanset formålet kan krænke barnets integritet eller som skræmmer, smerter eller skader barnet. Dette gælder, uanset om volden udøves direkte mod barnet selv, eller om barnet er vidne til volden. Volden kan være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt. Uanset typen af vold er der tale om adfærd fra forældremyndighedsindehaveren eller andre omsorgspersoner, som er ødelæggende for eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet. Enhver form for vold bringer barnets trivsel, udvikling og sundhed i fare.

3) Seksuelle overgreb: Ved seksuelle overgreb mod børn er det vigtigt indledningsvis at understrege, at et barn er et barn til dets fyldte 18 år. Afgørende er derfor ikke kun, om barnet er over eller 15 år, men også om en anden person faktisk udnytter barnets tillid ved at krænke barnets integritet seksuelt. Der er således også tale om et seksuelt overgreb, hvis en anden person blufærdighedskrænker barnet, eller introducerer barnet til seksuelle lege eller grov pornografi. Der vil være tale om en seksuelt eller dominans motiveret handling, som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til. Det seksuelle overgreb er udtryk for en anden persons behov og foregår på en anden persons

betingelser. Overgrebet kan også være udtrykt ved børn, der udsætter andre børn for seksuelt grænseoverskridende adfærd.

Til stk. 4

Kommunalbestyrelsen skal straks underrette politiet i de tilfælde, hvor der er mistanke om vanrøgt, vold eller seksuelle overgreb mod børn. Underretningen til politiet skal ske på dette tidlige tidspunkt, altså før den socialfaglige undersøgelse er gennemført, fordi politiet skal have muligheden for at vurdere, om der skal igangsættes en politimæssig undersøgelse af, hvorvidt kriminalloven er overtrådt eller ej. Bestemmelsen er indsat for at hjælpe politiet til hurtigst muligt at kunne igangsætte en politiundersøgelse af bevis, idet tidsfaktoren for politiet er afgørende herfor. Vidner, hukommelse og fysiske beviser på vanrøgt, vold og seksuelle overgreb er stærkt tidsafhængige, og politiets evne til at undersøge og løfte bevisbyrden for sådanne overgreb svækkes eksponentielt over tid.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at gennemføre en socialfaglig undersøgelse er uafhængig af politiets eventuelle sideløbende efterforskningsarbejde.

Kommunalbestyrelsen må derfor ikke på grund af anmeldelsen til politiet vente med at iværksætte kommunens socialfaglige undersøgelse, ligesom kommunalbestyrelsen ikke må indstille, suspendere eller på anden vis forsinke eller standse en igangværende socialfaglig undersøgelse, med henvisning til at politiet har en igangværende efterforskning eller lignende. Den socialfaglige undersøgelse er uafhængig og adskiller sig væsentlig fra politiets eventuelle undersøgelse, herunder med hensyn til dens formål.

Til stk. 5

I de tilfælde hvor kommunalforvaltningen af sig selv, og ikke på grund af en underretning, jf. §§ 15 og 16, bliver opmærksom på bekymrende forhold for barnet, fastsætter bestemmelsen at der stilles de samme tidsmæssige krav til kommunalbestyrelsen, som i bestemmelsens stk. 1-4.

Kapitel 6 *Rådgivning*

§ 20

Bestemmelsen skal forstås således, at rådgivning kan bruges som element i kommunalbestyrelsens udøvelse af vejledning. Rådgivning er således ikke en støtteforanstaltning i sig selv, men rådgivning er en proaktiv og konkret anbefalende vejledning.

Til stk. 1

Vordende forældre samt børn, deres forældre eller den, der faktisk varetager den daglige omsorg for barnet, kan ydes rådgivning. Både enkeltmedlemmer i familien og hele familien kan få rådgivning, også uden at der er iværksat eller skal iværksættes andre former for støtte. Der er således tale om en familieorienteret rådgivning, hvilket betyder, at der kan rådgives om alle aspekter, der har betydning for børn og deres familier

Rådgivningen har til formål at hjælpe barnet, forældrene eller andre omsorgsgivere til selv at løse problemerne. Rådgivningen kan for eksempel omhandle løsning af almindelige problemer, der opstår i dagligdagen, eller rådgivning om budget eller økonomi.

Kommunalbestyrelsen kan yde rådgivning til hjemmet, hvis forældrene for eksempel ikke selv magter opdragelsen af deres børn, uden at dette har ført til en anbringelse uden for hjemmet jf. §§ 27 eller 28.

Til stk. 2

Kommunalbestyrelsen kan yde rådgivning efter § 20 som en enkeltstående rådgivningssession, eller som et længerevarende rådgivningsforløb. Ligeledes kan rådgivningen stå alene eller ydes sammen med andre støtteforanstaltninger efter denne Inatsisartutlov. Når der ydes rådgivning, skal den der rådgiver være opmærksom på, om barnet, familien eller dens omsorgsgivere fremkommer med oplysninger eller øvrigt giver grund til at antage, at barnet kunne have brug for støtte efter denne eller andre love.

Kapitel 7

Støtteforanstaltninger

§ 21

Til stk. 1

Bestemmelsen pålægger kommunalbestyrelsen at træffe afgørelse, når et barn har behov for særlig støtte.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen altid skal vælge den støtteforanstaltning, som må forventes at kunne imødekomme barnets særlige behov. Tilbuddet til barnet skal således tage udgangspunkt i det særlige behov barnet har, for at kunne imødegå problemerne hos barnet, familien eller omgivelserne.

Barnets vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien.

Forældremyndighedsindehaveren og barnet skal altid informeres om støtteforanstaltningens baggrund, formål og indhold.

Kommunalbestyrelsen skal altid forsøge at fremme et godt samarbejde med forældremyndighedsindehaverne. Dette ud fra den forudsætning, at et barns problemer løses

bedst med en helhedsorienteret indsats, hvor familien er involveret og bidrager. Inddragelsen handler om at give familien mulighed for øget forståelse og ejerskab for barnets behov eller problemer og dermed give familien mulighed for at byde ind og være en del af løsningen.

Med henblik på at sammensætte den rigtige hjælp i den konkrete situation kan kommunalbestyrelsen både tilbyde støtteforanstaltninger enkeltvis, i kombination med hinanden eller i forlængelse af hinanden. De forskellige typer af støtteforanstaltninger kan derfor godt anvendes samtidig, således at der for eksempel ydes familiebehandling, mens barnet er anbragt uden for hjemmet.

Det er vigtigt, at der allerede fra starten vælges den eller de støtteforanstaltninger, der kan bidrage til en mere varig løsning af problemerne frem for hjælp, der alene sigter mod løsning af akut opståede problemer. Dette udelukker dog ikke, at der kan være situationer, hvor der er behov for at sætte fokus på akutte problemer i første omgang for derefter at sætte ind med en mere langsigtet indsats.

Til stk. 3

Bestemmelsen beskriver den almindelige forvaltningsretlige regel om, at afgørelser skal være ledsaget af en begrundelse. Af afgørelsen om iværksættelse af en støtteforanstaltning efter § 21 skal således fremgå baggrunden for, at kommunalbestyrelsen vil tilbyde støtte, baggrunden for valget af den konkrete støtteforanstaltningstype samt formålet med støtteforanstaltningen.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastsætter hvilke former for støtteforanstaltninger, kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at tilbyde.

Til nr. 1

Familierådslagning kan blandt andet bruges som led i en afklaring af, om en anbringelse er den rette støtteforanstaltning for barnet. Familierådslagning kan endvidere bruges på skoler, i kriminalpræventivt arbejde og over for minoritetsgrupper.

Tanken bag familierådslagning er, at det udvidede netværk omkring et barn eller den unge har unikke kundskaber, erfaringer og ressourcer, som er gavnlige for beslutningsprocessen. Det kan variere fra barn til barn, hvem der indgår i det udvidede netværk. Det er således ikke nødvendigvis biologiske bånd og geografisk nærhed, der bestemmer, hvem der ses som en del af barns netværk.

Familierådslagning er en metode, som er særligt velegnet til at blive benyttet, når der skal træffes beslutninger om støtte til en familie eller et omsorgsmiljø, når et barn og familien har problemer. Til familierådslagningen mødes familien typisk med slægt, venner eller andre, som familien tillægger betydning, for at diskutere og lægge en plan for, hvad der skal til, for at barnet kan få det bedre. Metoden bygger på, at alle familier har ressourcer, og at familien

kan komme med relevante og realistiske forslag til, hvad der er bedst for barnets fremtid. I familierådslagning er det således familien, der medvirker til at lægge planer om at forbedre barnets situation, hvis der er problemer hjemme, eller til at hjælpe barnet med at fortsætte i skolen, hvis der eksempelvis er skoleproblemer, eller få givet den bedst mulige omsorg til barnet, hvis forældrene ikke magter at klare omsorgen alene. Familierådslagning inddrager barnet og familien, således at familien tager ansvar i forhold til løsning af barnets problemer.

Initiativtageren kan være familiens sagsbehandler i socialforvaltningen eller en professionel fra de institutioner eller sammenhænge, som barnet indgår i, eksempelvis en skolelærer, en sundhedsplejerske, en pædagog m.fl. Initiativtageren drøfter derefter med familien, om det vil være hensigtsmæssigt at holde en familierådslagning. Hvis familien siger ja til tilbuddet, formulerer initiativtageren i samarbejde med familien de spørgsmål, som familierådslagningen skal tage stilling til.

Familiekursus har som udgangspunkt fokus på at arbejde med og udvikle familien, så familien selv bliver bedre i stand til at samarbejde om at løse de daglige omsorgsopgaver. På familiekurser arbejdes der eksempelvis med undervisning i basale forældrekompetencer for at udvikle og understøtte forældrenes evne til at støtte barnet til at få en god og sund udvikling. Familiekurser kan også være rettet imod specielle udfordringer, eksempelvis til en familie der får barn med handicap, og dermed befinder sig en speciel situation, idet den sædvanlige viden, som familien måske har om børn og at være forældre, ikke slår til.

Til nr. 2

Støtteforanstaltningen støtte- og kontaktperson og anvendelsen heraf er nærmere beskrevet i de særlige bemærkninger til § 22.

Til nr. 3.

Kommunalbestyrelsen har mulighed for at yde støtte, herunder økonomisk støtte til børn som ønsker at komme på efterskoleophold i eller uden for Grønland. Støtten kan også være tilknytning af en støtte- og kontaktperson under efterskoleophold.

Bestemmelsen fastsætter, at efterskoler i henhold til stk. 4, nr. 3, skal være egnede til at modtage den målgruppe barnet hører under. Efterskolen kan eksempelvis være godkendt af myndighederne til at modtage børn indenfor målgruppen.

Børn kan være traumatiserede af de oplevelser som medførte behovet for støtte og have et særligt behov for støtte under efterskoleopholdet. Deres skolegang kan ligeledes have været påvirket af de omstændigheder barnet har været udsat for i sin opvækst, hvorfor barnet kan have behov for særlig støtte i forhold til undervisningen, mv.

Der kan derfor være behov for, at efterskolen besidder specialpersonale og specialredskaber til at kunne modtage og understøtte disse børn, samt have kendskab og indblik i grønlandske forhold og den grønlandske kultur.

Til nr. 4

Kommunalbestyrelsen kan iværksætte andre støtteforanstaltninger, end de i nr. 1-3 nævnte, hvis disse støtteforanstaltninger har til formål at sikre barnets udvikling og trivsel.

Formålet med bestemmelsen er at give kommunalbestyrelsen vide rammer i forhold til tilrettelæggelsen af indsatsen, så det er muligt at etablere nye støtteforanstaltninger, der ikke allerede er oplyst i stk. 4, nr. 1-3. Det er en forudsætning for, at anden hjælp, kan være omfattet af § 21, at der er tale om en type af støtteforanstaltning, der i sin karakter er så lidt indgribende, at der kan træffes afgørelse og støtteforanstaltningen kan iværksættes, uden at der er gennemført en socialfaglig undersøgelse og udarbejdet en handleplan. Typen af hjælp skal være egnet til at hjælpe barnet og dets familie, samt være proportional i forhold til de problemer, barnet og dets familie oplever.

Bestemmelsen kan bruges i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ønsker at tilbyde økonomisk hjælp til familien. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor forældrene i deres lejemål har opbygget en skyldig husleje, som sætter dem i risiko for at blive udsat af barnets hjem. En udsættelse af boligen er en social begivenhed, som normalt vil udløse et behov for at anbringe barnet uden for hjemmet akut. Såfremt økonomisk hjælp kan forhindre eller forebygge en sådan udsættelse, kan kommunalbestyrelsen vælge at tilbyde familien økonomisk hjælp til at dække eksempelvis huslejerestancer eller andre økonomiske behov, som er så væsentlige at få dækket, at barnet normalt ville skulle anbringes uden for hjemmet, såfremt de ikke kan dækkes i nødvendigt omfang af forældrene.

Til stk. 5

Bestemmelsen præciserer, at den konkrete efterskole skal være egnet til det konkrete barn. Generelt betyder kravet til målgruppe, at efterskoler som er placeret udenfor Grønland, bør tilstræbe at have en viden om og forståelse af børnenes kulturelle baggrund og verdensopfattelse. Denne viden bør være implementeret ved et eller flere personer har særlige forudsætninger herfor, eksempelvis ved at være grønlændere, have været bosat i Grønland eller på anden vis at have særlig viden om den grønlandske kultur.

I forhold til målgruppekravet bør børn med diagnose eller børn som er udiagnosticeret men har behov for særlig støtte matches rigtig i forhold til efterskolen. Forstået således, at barnet i disse tilfælde vil have behov for, at efterskolen er i stand til at stille relevant støtteforanstaltning til rådighed for barnet. I forhold til efterskolens misbrugspolitik vil det ligeledes være relevant at tage stilling til om skolens politik giver mulighed for at støtte barnet til at blive hjulpet ud af et eventuelt alkohol- eller hashmisbrug. Opregningen af faktorer som kan være relevante for den målgruppe som børnene hører til er ikke udtømmende beskrevet.

Til stk. 6

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at prøve andre typer af støtteforanstaltninger end de i stk. 4 oplyste, såfremt de skønnes egnede til at hjælpe barnet, den unge og eller familien. Der kunne være tale om forsøgsordninger og særlige socialpædagogiske tilbud til børn, eller til unge i efterværn.

Til stk. 7

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om støtte vedrørende efterskoleophold efter stk. 4, nr. 3, og forsøgsordninger mv. efter stk. 6.

Hjemlen er indsat for at sikre, at det er de samme krav der skal opfyldes i alle kommunerne.

Støtte- og kontaktperson

§ 22

Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde støtte til et barn og dets familie eller omsorgsgivere i form af en støtte- og kontaktperson, jf. § 21, stk. 4, nr. 2.

Til stk. 1

En fast støtte- og kontaktperson kan variere fra at være en begrænset støttefunktion i forhold til for eksempel skolegang, til en mere omfattende støttefunktion der kan yde vejledning og støtte i forhold til hele barnets livssituation.

Det overordnede formål med et tilbud om en støtte- og kontaktperson er at forebygge sociale problemer eller at forebygge at allerede eksisterende sociale problemer eskalerer. Derudover er formålet også at hjælpe barnet og dets familie eller øvrige omsorgsgivere over øjeblikkelige vanskeligheder. Tilbud om støtte- og kontaktperson har således både et forebyggende og reaktivt sigte.

En støtte- og kontaktperson er en støtteforanstaltning efter § 21. Dette betyder, at kommunalbestyrelsen inden den kan træffe afgørelse om at tilbyde en støtte- og kontaktperson som udgangspunkt skal have hørt barnet, jf. bestemmelserne i § 43. Hvis det ikke er muligt at gennemføre en samtale med barnet grundet barnets alder, manglende modenhed eller udtalte funktionsnedsættelse, er det kommunalbestyrelsens forpligtelse at forsøge at belyse barnets perspektiv på anden måde. Der henvises i den forbindelse til de specielle bemærkninger til § 43. Kommunalbestyrelsen er endvidere forpligtet til at ledsage afgørelsen om tilbud om en støtte- og kontaktperson af en begrundelse. Begrundelsen skal specificere baggrund og formålet med en støtte- og kontaktperson i forhold til det konkrete barn, herunder hvilke funktioner støtte- og kontaktpersonen skal varetage, og hvilke konkrete problemstillinger støtte- og kontaktpersonen skal hjælpe barnet med.

Til stk. 2.

En støtte- og kontaktpersonen kan udfylde flere forskellige funktioner, alt efter hvad barnet har behov for.

Hvilken støtte, der skal tilbydes, skal tage afsæt i det enkelte barn og den enkelte familie, hvorefter der skal ske en matchning med den rette støtte- og kontaktperson. Opregningen af eksempler i stk. 2 er ikke udtømmende for anvendelsen af støtte- og kontaktpersoner.

Hvis et barn af kommunalbestyrelsen skønnes at have behov for vejledning og rådgivning vedrørende for eksempel arbejde, uddannelse eller fritid, kan støtte- og kontaktpersonens rolle have karakter af en personlig rådgiver, hjemmehosser eller en støtteperson.

Støtte- og kontaktpersonens opgave kan være at vejlede og rådgive om en række praktiske forhold, der skønnes at kunne støtte barnet i opvæksten eller med hensyn til de fremtidige leve- og arbejdsvilkår.

En støtte- og kontaktpersons opgave kan også være at yde støtte og omsorg på det nære personlige plan ved at være til rådighed, når barnet har behov for en voksen til at fortælle sine bekymringer til, tale med og blive opmuntret af. En støtte- og kontaktpersons opgave er i sådanne tilfælde at forholde sig til barnets totale situation, på linje med hvad der normalt vil være forældrenes opgave. Støtte- og kontaktpersonen kan udfylde flere forskellige funktioner, alt efter hvad barnet har behov for. Det er derfor væsentligt, at den der udpeges, er en person, som barnet føler sig tryk ved. De særlige forudsætninger for den person, der udpeges må være, at der eksisterer et tillidsforhold mellem barnet og den voksne, eller at det vurderes, at et sådant tillidsforhold vil kunne etableres.

For så vidt angår udpegning af en fast støtte- og kontaktperson til hele familien, kan denne mulighed anvendes som et led i styrkelsen af den særlige indsats over for utilpassede børn. Det er i disse tilfælde støtte- og kontaktpersonens opgave at medvirke til en koordineret indsats over for hele familien.

Når en støtte- og kontaktperson tilknyttes hele familien, indebærer det, at indsatsen udover at inddrage forældre og børn også inddrager eventuelle andre familiemedlemmer mv., som kan være af betydning for en forandring af forholdene i familien. Inddragelse af andre familiemedlemmer i arbejdet kan især være relevant i forhold til familier, hvor for eksempel onkler, tanter, bedsteforældre, eller forældre uden del i forældremyndigheden mv. kan spille en væsentlig rolle i familiens hverdagsliv.

Støtte- og kontaktpersonens opgaver kan også være afhængig af eksempelvis barnets eller forældrenes funktionsniveau. Forældrene kan være svagt begavede og have særlige behov for støtte for at kunne udfylde deres forældrerolle, eller forældrene kan have behov for særlige

tilbud som samtale med en psykolog eller terapeut for at få bearbejdet egne oplevelser i opvæksten.

Den faste støtte- og kontaktpersons tidsmæssige indsats vil variere efter forholdene i det enkelte tilfælde. I nogle tilfælde vil nogle få timer ugentligt være tilstrækkeligt, mens det i andre tilfælde er afgørende, at barnet har mulighed for at kunne bruge støtte- og kontaktpersonen døgnet rundt i en periode. Samme støtte- og kontaktperson kan være tilknyttet flere børn med problemer og flere forskellige familier.

Til stk. 3

Af bestemmelsen fremgår, at støtte- og kontaktpersonen udpeges af kommunalbestyrelsen. Støtte- og kontaktpersonen skal have særlige forudsætninger for at varetage opgaven. Hvilke forudsætninger, der er nødvendige, er afhængigt af formålet med støtte- og kontaktpersonen i den konkrete situation og i forhold til det konkrete barn. Der kan derfor ikke opstilles generelle retningslinjer for, hvilke kvalifikationer en støtte- og kontaktperson skal have.

Til stk. 4

Bestemmelsen skal sikre, at kravene til kontaktpersoner bliver ensartede på landsplan, og at løn- og øvrige vilkår bliver gennemsigtige.

Bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen som led i sin forvaltningsmæssige undersøgelsespligt, og inden anvendelsen af en person, der tilbyder sig som kontaktperson, skal sikre, at der er indhentet både straffeattest og børneattest på den, der tilbyder sig som kontaktperson. Kravet, om at der også skal indhentes straffeattest og ikke blot børneattest, er for at sikre, at forvaltningen beskytter barnet bedst muligt. En dom på eksempelvis vold og seksuelle overgreb på børn over 15 år vil ikke fremgå af børneattesten, men kun af straffeattesten. Kommunalbestyrelsen bør derfor indhente både straffeattest og børneattest på personer som kommunen vil benytte som kontaktperson.

Bemyndigelsen vil endvidere blive anvendt til at fastsætte regler om tavshedspligt for kontaktpersoner for de følsomme oplysninger om barnet og dennes omsorgsgivere, som kontaktpersonen får adgang til i forbindelse med udøvelsen af sit virke som kontaktperson.

Forældreansvar

§ 23

Til stk. 1

Indkaldelse til en samtale om forældreansvar er et nyt socialpædagogisk værktøj, som kommunalbestyrelsen kan vælge at anvende, når betingelserne derfor er opfyldt. Samtalen kan bidrage til samarbejdet med forældremyndighedsindehaveren om handleplanen, og skabe en klar og afstemt forventning mellem kommunen og forældremyndighedsindehaveren, om

fordelingen af det private forældreansvar og det offentlige myndighedsansvar. Det er målet med bestemmelsen, at samtale vil være et effektivt middel til at støtte en forandringsproces i hjemmet, og vil kunne afsløre om der ligger ikke-kendte forhold til grund for problemerne, som nødvendiggør et samarbejde mellem forældremyndighedsindehaveren, barnet og kommunen om i fællesskab at støtte barnets trivsel, sundhed og udvikling mv.

Til stk. 2

Bestemmelsen indebærer en forstærket indsats for at forebygge og bryde negative adfærdsmønstre hos børn og at tydeliggøre over for forældrene, at de har ansvaret for barnets udvikling. Bestemmelsen skal medvirke til at give et signal om, at forældrene har ansvaret for barnet. Kommunerne har en bred skønsmargin til vurdering af, hvornår samtalen bør holdes. Med bestemmelsen søges at kommunen prøver at få forældrene til at leve op til deres forældreansvar ved at tale med dem om problemet og om forventninger om forældreskab og dets medfølgende ansvar for barnets trivsel, sundhed og udvikling. Der er intet til hinder for at samtalen efterfølgende suppleres eller understøttes af konkrete støtteforanstaltninger.

Til stk. 3

En samtale om forældreansvar kan eksempelvis motivere en aftale med forældremyndighedsindehaveren om, at:

- 1) sørge for, at barnet kommer i skole eller dagtilbud
- 2) deltage i forældremøder og konsultationer vedrørende barnets skolegang
- 3) følge barnet til bestemte fritidsaktiviteter,
- 4) sikre at barnet er hjemme på et bestemt tidspunkt,
- 5) deltage i et forældreprogram, eller
- 6) deltage i møder med relevante myndigheder om løsningen af barnets problemer.

Målgruppen for samtalen om forældreansvar er forældre, som faktisk er i stand til at påtage sig ansvaret som forældre.

Reglerne skal medvirke til at tydeliggøre hvilke pligter, det forventes, at forældremyndighedsindehaveren lever op til. De aftalte opgaver eller pligter som resultat af samtalen om forældreansvar skal være egnede til at bidrage til en løsning af barnets problemer.

Det er hensigtsmæssigt, hvis kommunen udarbejder et skriftligt beslutningsreferat fra samtalen, og deler det med forældremyndighedsindehaveren, således at aftalen indgået ligger skriftligt og kan bringes op i senere samtaler eller handleplaner. Det bør være så enkelt og klart formuleret, at det er tydeligt for forældrene, hvad de skal gøre helt konkret, og hvorfor det er vigtigt og hvad der søges nået med det. I mange tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at tidsbegrænse indsatsen, og allerede have aftalt at indkalde til en opfølgende samtale med forældremyndighedsindehaveren.

Parterne bør sammen tale om i forbindelse med samtalen:

- 1) hvilke handlinger der kan bidrage til løsning af problemerne i den konkrete sag?
- 2) er de handlinger realistisk mulige for forældrene?
- 3) står handlingerne i et rimeligt forhold mellem, hvor indgribende de er, og hvor omfattende problemet er?
- 4) er de tænkte handlinger, handlinger der ligger inden for rammerne af sædvanlig og ansvarlig forældremyndighedsudøvelse?
- 5) bidrager handlingerne sagligt og velbegrunderet til at give barnet bedre udviklingsmuligheder?
- 6) er handlingerne fastlagt, således at forældrene stadig har mulighed for at opfylde deres øvrige forpligtelser, eksempelvis i forhold til familiens øvrige børn, uddannelse eller arbejde.
- 7) Kommunen bør ikke aftale handlinger, medmindre den mener, at det vil være et egnet middel til at bidrage til at løse barnets problemer.

Børneansvar

§ 24

Til stk. 1

Indkaldelse til en samtale om børneansvar er et nyt socialpædagogisk værktøj, som kommunalbestyrelsen kan vælge at anvende, når betingelserne derfor er opfyldt. Samtalen kan bidrage til samarbejdet med forældremyndighedsindehaveren om handleplanen, og skabe en klar og afstemt forventning mellem kommunen og forældremyndighedsindehaveren, om fordelingen af det private forældreansvar og det offentlige myndighedsansvar. Det er målet med bestemmelsen, at samtale med barnet om barnets eget ansvar vil være et effektivt middel til at støtte en forandringsproces i barnet, og vil kunne afsløre om der ligger ikke-kendte forhold til grund for problemerne, som nødvendiggør et samarbejde mellem forældremyndighedsindehaveren, barnet og kommunen om i fællesskab at forbedre støtten af barnets trivsel, sundhed og udvikling mv.

Til stk. 2

Bestemmelsen indebærer en forstærket indsats for at forebygge og bryde negative adfærdsmønstre hos børn. Bestemmelsen skal medvirke til at give et signal om, at barnet har et ansvar for sin adfærd og sine handlinger, som er afhængigt af barnets modenhed, kognitive niveau og alder. Bestemmelsen skal samtidig ses i sammenhæng med, at barnet i denne lovgivning gives en række formelle og reelle rettigheder. Sikringen af rettigheder betyder ligeledes, at barnet har et ansvar for sig selv og sine handlinger i et vist omfang. Kommunerne har en bred skønsmargin til vurdering af, hvornår samtalen bør holdes. Der er intet til hinder for at samtalen efterfølgende suppleres eller understøttes af konkrete støtteforanstaltninger.

Til stk. 3

Parterne bør sammen tale om i forbindelse med samtalen:

- 1) hvilke handlinger der kan bidrage til løsning af problemerne i den konkrete sag?
- 2) er de handlinger realistisk mulige for forældrene?
- 3) står handlingerne i et rimeligt forhold mellem, hvor indgribende de er, og hvor omfattende problemet er?
- 4) er de tænkte handlinger, handlinger der ligger inden for rammerne af sædvanlig og ansvarlig børneansvar?
- 5) bidrager handlingerne sagligt og velbegrunderet til at give barnet bedre udviklingsmuligheder?
- 6) er handlingerne fastlagt, således at barnet stadig har mulighed for at opfylde sine øvrige forpligtelser, eksempelvis i forhold til familie, venner, uddannelse mv.
- 7) kommunen bør ikke aftale handlinger, medmindre den mener, at det vil være et egnet middel til at bidrage til at løse barnets problemer, eller genoprette skader forvoldt af barnet.

Til stk. 4

Bestemmelsens formål er også, at et barn, der har begået hærværk, skal forstå, at der er en personlig konsekvens ved at begå hærværk. Det kan endvidere have en præventiv virkning på børn, hvis de efterfølgende bliver konfronteret med den skade, de har udøvet. Det kan også være fordelagtigt, hvis barnet under oprydningen får mulighed for at tale med den eller de personer, som er blevet berørte af hærværket. På denne måde kan barnet også se, at der er en række menneskelige konsekvenser for de, som hærværket går ud over, hvilket barnet måske ellers ikke ville tænke over.

Det skal understreges, at der ikke er tale om straf. Kommunen kan ikke tvinge barnet til at følge aftalen, hvis barnet nægter. Det forventes, at barnet samarbejder frivilligt, ved at der anvendes motiverende pædagogiske metoder, og at barnets støttes til at forstå betydningen af konstruktive og opbyggende positive handlinger. Det er ikke muligt at tvinge et barn til f.eks. at rydde op, hvis barnet nægter. Det kan dog alligevel være, at kommunen skønner, at barnet vil gå med til det, hvis barnet følges derhen af forældrene, en pædagog eller en anden person.

Har barnet eksempelvis begået hærværk i en butik eller på en byggeplads, kan kommunen eksempelvis aftale med barnet at det møder op og hjælper til med oprydningen. Oprydningen kan bestå i at barnet hjælper med at feje eller samle det ødelagte sammen eller hjælper med at stille de ting, som er blevet smidt, på deres rette plads.

Kapitel 8

Særlige støtteforanstaltninger

Beslutningskompetence

§ 25

Til stk. 1

Bestemmelsen pålægger kommunalbestyrelsen at træffe afgørelse, når et barn har behov for særlig støtte.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen ikke kan træffe afgørelse om at tilbyde en særlig støtteforanstaltning før kommunalbestyrelsen har hørt barnet, udført en socialfaglig undersøgelse og udarbejdet en handleplan. Formålet hermed er at skabe et solidt fundament for dels at vælge den rigtige støtteforanstaltning til det konkrete barn, dels at skabe klarhed hos alle parter om, hvad formålet med støtteforanstaltningen er, og hvordan man via bl.a. støtteforanstaltningen får hjulpet barnet bedst muligt. Kommunalbestyrelsen kan som udgangspunkt ikke træffe afgørelser førend disse skridt er gennemført, jf. dog § 23, stk. 3. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til §§ 43, 45 og 46, for nærmere om barnets ret til at blive hørt, den socialfaglige undersøgelse og handleplanen.

Bestemmelsen fastsætter endvidere, at kommunalbestyrelsen altid skal vælge den særlige støtteforanstaltning, som må forventes at kunne imødekomme barnets særlige behov. Tilbuddet til barnet skal således tage udgangspunkt i det særlige behov, barnet har, for at kunne imødegå problemerne hos barnet, familien eller omgivelserne.

Barnets vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien. Forældremyndighedsindehaveren og barnet skal altid informeres om støtteforanstaltningens baggrund, formål og indhold. Kommunalbestyrelsen skal altid forsøge at fremme et godt samarbejde med forældremyndighedsindehaverne. Dette ud fra den forudsætning, at et barns problemer løses bedst med en helhedsorienteret indsats, hvor familien er involveret og bidrager. Inddragelsen handler om at give familien mulighed for øget forståelse og ejerskab for barnets behov eller problemer og dermed give familien mulighed for at byde ind og være en del af løsningen.

Med henblik på at sammensætte den rigtige hjælp i den konkrete situation kan kommunalbestyrelsen både tilbyde støtteforanstaltninger enkeltvis, i kombination med hinanden eller i forlængelse af hinanden. De forskellige typer af støtteforanstaltninger kan derfor godt anvendes samtidig, således at der for eksempel ydes familiebehandling, mens barnet er anbragt uden for hjemmet.

Det er vigtigt, at der allerede fra starten vælges den eller de støtteforanstaltninger, der kan bidrage til en mere varig løsning af problemerne frem for hjælp, der alene sigter mod løsning af akut opståede problemer. Dette udelukker dog ikke, at der kan være situationer, hvor der er behov for at sætte fokus på akutte problemer i første omgang for derefter at sætte ind med en mere langsigtet indsats.

Til stk. 3

Med bestemmelsen gives mulighed for, at kravet i § 23, stk. 2, kan fraviges.

Kommunalbestyrelsen er således forpligtet til at iværksætte foreløbig støtte, hvis hensynet til barnet tilsiger det. Bestemmelsen betyder ikke, at kommunalbestyrelsen kan undlade at gennemføre den socialfaglige undersøgelse og udarbejde en handleplan. Der er derimod tale om, at disse sagsskridt skal foretages sideløbende med, at den foreløbige støtte er iværksat. Kommunalbestyrelsen skal på baggrund af resultatet af den socialfaglige undersøgelse tage stilling til, om den akut iværksatte særlige støtteforanstaltning skal slutte eller fortsætte, eller om der eventuelt skal iværksættes en helt anden type støtte. Det bemærkes, at bestemmelsen ikke giver mulighed for at fravige kravet om, at barnet skal høres, inden der træffes afgørelse om at tilbyde en særlig støtteforanstaltning.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastsætter hvilke former for særlige støtteforanstaltninger, kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at tilbyde.

Til nr. 1

Støtten ydes i hjemmet, blandt andet med det sigte at få familien til at fungere bedre eller styrke forældrenes omsorgsevne. Støtten tager afsæt i barnets behov for støtte. I vurderingen vil der indgå et skøn af, hvilken sagkundskab der antages nødvendig i forbindelse med det aktuelle behov i familien samt en vurdering af problemets karakter.

Støtten kan ydes i perioder af varierende længder fra eksempelvis nogle få måneder til flere år, og tilstedeværelsen af støtten i familien kan variere fra flere timer dagligt til et besøg 1-2 timer om ugen eller hver 14. dag, alt efter hvor stor en indsats en afhjælpning af problemerne må antages at kræve. En hjælp til familien kan for eksempel bestå i at støtte familien i at strukturere hverdagen, at sørge for at børnene kommer i skole, til læge eller lignende, at støtte forældrene i grænsesætning over for børnene, at motivere forældrene til aktiviteter og at støtte familien i kontakt til omgivelserne. Der kan også være tale om psykologisk støtte, hvor barnet eller forældremyndighedsindehaverne ydes støtte til at lære at klare svære situationer. Den psykologiske støtte kan foregå som samtaler med en psykolog eller terapeut enten individuelt eller i gruppesamtaler. Kommunalbestyrelsen har frihed til selv at vælge og sammensætte den ydede støtte, og hvordan den skal gennemføres.

Til nr. 2

Bestemmelsen opregner en række anerkendte behandlingsmetoder, som retter sig mod forskellige problematikker indenfor regi af person- og familiebehandlingen. Opregningen er ikke udtømmende beskrevet.

Familiebehandling tager sigte på at yde familiebehandling med hel eller delvis deltagelse af hele familien. Det kan være af mere terapeutisk art, et pædagogisk relateret ophold på en døgninstitution med mor og barn afdeling, eller et tilbud på et eksisterende og anerkendt behandlingstiltag for familiemedlemmer med alkoholproblemer. En familiebehandling kan iværksættes som aktiv hjælp til familien, hvor der gribes direkte ind i konkrete problemer. Det kan være en henvisning til psykologisk behandling eller rådgivning til familien. Denne form for hjælp kan for eksempel ydes af de kommuner, der har oprettet familiecentre til at løse lignende opgaver. Hjælpen kan blandt andet tilbydes unge mødre eller belastede mødre, der har svært ved at drage omsorg og pleje for deres barn, og dermed ikke fuldt ud kan opfylde barnets behov for en sund og tryk opvækst.

Til nr. 3

Kommunalbestyrelsen får ret til at tilbyde aflastningsophold, uden at aflastningen skal henføres under anbringelsesreglerne jf. §§ 27 og 28.

Formålet med aflastningsophold er at tilbyde barnet en aflastning fra nærmiljøet eller at tilbyde aflastning til forældrene eller plejefamilien. Aflastningsopholdet kan være medvirkende til at give dem, som barnet bor hos, en pause i hverdagen. Dette gælder, uanset om aflastningen gives forældrene eller en plejefamilie. Behovet for aflastning kan være begrundet i såvel barnets, forældrenes som eventuelle plejeforældres forhold.

Barnet bor hos aflastningsfamilien i weekender, eksempelvis hver 2. eller 3. weekend, og i nogle tilfælde på en hverdag i ugen og under kortere ferieophold. Aflastningsordningen kan være for en kortere tid eller en længere årrække, eventuelt under hele opvæksten.

Til nr. 4

Bestemmelsen har til formål at give kommunalbestyrelsen mulighed for at støtte barnet med tilbud om opholdssteder i midlertidige situationer, eksempelvis ved uro i hjemmet.

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde barnet en særlig støtteforanstaltning på et trygt værested for børn i dag-, aften- eller nattetimerne. Bestemmelsen giver tilsvarende kommunalbestyrelsen mulighed for i dag-, aften- eller nattetimerne at tilbyde barnet en særlig støtteforanstaltning på institutioner, der arbejder med børns læring og støtte, eksempelvis på folkeskoler, børnehaver, døgninstitutioner mv. Opregningen af steder er ikke udtømmende, og der kan være anvendt andre betegnelser lokalt for disse.

Børn kan have brug for at komme væk fra hjemmet i belastningsperioder, hvis de lever med forældre, der har misbrugsadfærd, og hvor denne adfærd er særligt fremtrædende om aftenen i weekenderne eller i forbindelse med lønudbetalinger. Bestemmelsen tænkes som en fleksibel mulighed for at finde lokale praktiske løsninger til ophold og samvær i perioder, som erfaringsmæssigt er vanskelige for børnene.

Til nr. 5

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde plads på et særligt socialpædagogisk værested.

Til nr. 6

Bestemmelsen åbner mulighed for at anden konkret støtte til barnet kan iværksættes. Støtten kan udspringe af særlige lokale forhold eller særlige lokale muligheder og være rettet mod et enkelt barn eller flere børn samlet set. Bestemmelsen er ikke udtømmende beskrevet.

Til stk. 5

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at prøve andre typer af støtteforanstaltninger end de i stk. 4 oplyste, såfremt de skønnes egnede til at hjælpe barnet, den unge eller familien. Der tillades forsøgsordninger og særlige socialpædagogiske tilbud til børn, eller til unge i efterværn. Før iværksættelsen af sådanne andre typer støtteforanstaltninger skal kommunen fremsende en ansøgning til Naalakkersuisut om godkendelse heraf.

Til stk. 6

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om særlige støtteforanstaltninger efter stk. 4, og for andre typer af særlige støtteforanstaltninger efter stk. 5.

Hjemlen er indsat for at sikre, at det er de samme krav, der skal opfyldes i alle kommunerne.

Støtteforanstaltninger til vordende forældre

§ 26

Til stk. 1

Ved iværksættelse af støtteforanstaltninger efter denne bestemmelse, skal der tages udgangspunkt i de behov, som det ufødte barn har for at kunne udvikle sig i moderens mave. Derfor vil støtteforanstaltningen ofte være en hjælp til de vordende forældre således, at de har mulighed for at ændre livsstil, allerede før barnet bliver født. Støtten kan også ydes med henblik på, at forældrene bliver i stand til at varetage barnets behov efter fødslen.

Der er ikke nogen grænse for, hvor tidligt i graviditeten kommunalbestyrelsen kan tilbyde støtteforanstaltninger. Er der eksempelvis tale om et alkoholmisbrug hos den gravide kvinde, vil det være det bedste for barnet, at misbruget behandles så tidligt som muligt.

Vordende forældre omfatter både gravide enlige kvinder, gifte og samlevende par, uanset om der er tale om barnets biologiske far.

Den fare, som et ufødt barns trivsel, helbred eller udvikling udsættes for, kan skyldes den livsførelse, de vordende forældre lever under, og ikke eksempelvis helbredsmæssige komplikationer under graviditeten, som henhører under sundhedsvæsenets regi.

Den livsførelse, som kan udsætte det endnu ufødte barns trivsel, helbred eller udvikling for fare, kan eksempelvis være, at moderen bliver udsat for vold fra samleveren eller den kommende far til barnet. I dette tilfælde kan kommunalbestyrelsen tilbyde parret familiebehandling eller samtaleterapi, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at dette kan være med til at afhjælpe problemet.

Bestemmelsen er et led i den tidlige indsats i familier, således at der allerede før et barns fødsel, kan iværksættes støtteforanstaltninger for at sikre, at forældrene bliver i stand til at imødekomme barnets behov og give barnet en tryk opvækst.

Bestemmelsen kan supplere de tilbud, der ydes fra sundhedsvæsenet således, at der fra både sundhedsmyndighederne og de sociale myndigheder støttes op om de vordende forældre. Kommunalbestyrelsen kan ikke tvinge de vordende forældre til at tage imod støtteforanstaltningen, men alene opfordre de vordende forældre til at tage imod tilbuddet. Kommunalbestyrelsen kan som incitament til at tage imod støtteforanstaltningen forklare de mulige konsekvenser på længere sigt, såfremt de vordende forældre fortsætter deres levevis og ikke vil tage imod støtteforanstaltningen.

Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis tilbyde at yde støtte til misbrugsbehandling, hvis den ene eller begge vordende forældre har et alkohol- eller stofmisbrug. Kommunalbestyrelsen kan generelt tilbyde de vordende forældre den støtteforanstaltning, som efter kommunens vurdering støtter de vordende forældre bedst muligt. Støtten kan derfor omfatte rådgivning efter § 20 og de støtteforanstaltninger, som nævnes i § 21, stk. 4, og § 23, stk. 4, men der kan også iværksættes anden støtte, som efter kommunens skøn, vil være egnet for familien. Se flere eksempler på tidlig indsats støtte nedenfor i bemærkningerne til stk. 4.

Til stk. 2

Kommunalbestyrelsen skal allerede fra det tidspunkt, den bliver opmærksom på, at der er risiko for, at det kommende barn trænger til særlig støtte, planlægge hvilken støtte, der skal iværksættes efter fødslen, hvis det må antages, at forældrene vil have svært ved at imødekomme det nyfødte barns behov. Afgørelse om iværksættelse af støtte efter fødslen skal træffes, når det må antages, at der er risiko for, at barnet kommer til at leve under forhold, som kan bringe dets trivsel, helbred eller udvikling i fare, såfremt den støtte ikke iværksættes.

Afgørelse om iværksættelse af støtteforanstaltninger i henhold til bestemmelserne i kapitlerne 7-9 efter fødslen kan for eksempel være en afgørelse om tilbud om forældrekursus, støtteperson til forældrene, personlig rådgiver til forældrene i hjemmet mv.

Kommunalbestyrelsen må i hvert enkelt tilfælde vurdere, hvorledes det nyfødte barn og de

vordende forældre kan hjælpes og støttes, således at barnets trivsel, helbred og udvikling sikres.

I særlige tilfælde kan det være nødvendigt at anbringe et barn direkte fra fødegangen uden forældrenes samtykke, hvis det med rimelig sikkerhed må antages, at den gravide ikke vil være i stand til at tage vare på barnet. Såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at der skal ske anbringelse af barnet efter fødslen, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse i henhold til bestemmelserne om skærpede støtteforanstaltninger inden barnets fødsel.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til, inden den træffer afgørelse om at tilbyde en støtteforanstaltning efter kapitel 7-9, at have udført en socialfaglig undersøgelse efter § 45 og have udarbejdet en handleplan efter § 46. Dette gælder også, selvom der alene påtænkes at iværksætte støtteforanstaltninger efter § 21. Dette skyldes vigtigheden af så tidligt så muligt at få fuldt overblik over de vordende forældres problemstillinger og kunne sætte ind med forebyggende støtte så tidligt som muligt

Det er vigtigt, at det så tidligt som muligt i graviditeten bliver undersøgt og planlagt, hvilke støtteforanstaltninger der under og efter graviditeten skal til for at støtte de vordende forældre til at blive gode forældre, som er i stand til at imødekomme barnets behov.

Handleplanen udarbejdes i samarbejde med de vordende forældre. Kommunalbestyrelsen kan eventuelt indkalde til et møde, hvor de vordende forældre får at vide, hvorfor kommunalbestyrelsen vurderer, at der er behov for at iværksætte støtteforanstaltninger, og der skal også oplyses om, hvilke konkrete støtteforanstaltninger som kan tilbydes.

Til stk. 4

Af bestemmelsen følger, at indsatsen for de vordende forældre skal være helhedsorienteret. Grundlaget herfor skal lægges med den socialfaglige undersøgelse og i handleplanen.

En helhedsorienteret indsats skal forstås således, at der iværksættes en indsats, som kan afhjælpe alle de problemer i de vordende forældres levevis, der kan medføre, at det endnu ufødte barn udsættes for risikoen for at blive født med abstinenser, fysiske misdannelser eller andre helbredsmæssige problemer.

Under en graviditet vil det primært være sundhedsmyndighederne, der har den tætteste kontakt med de vordende forældre, og som først får kendskab til eventuelle problemer som de vordende forældre har, og som kan bringe barnets trivsel, sundhed eller udvikling i fare. Sundhedsmyndighederne har naturligvis mulighed for at iværksætte støtteforanstaltninger efter sundhedslovgivningen, men de sociale myndigheder har mulighed for at iværksætte støtte efter den sociale lovgivning, som kan styrke eller supplere resultatet af de tilbud som sundhedsmyndighederne kan tilbyde. Det er vigtigt, at der leveres en koordineret og

helhedsorienteret indsats fra myndighedernes side, hvilket kræver, at sundhedsmyndighederne og de sociale myndigheder fører en effektiv og resultatorienteret dialog med hinanden.

Alle kommende forældre tilbydes i dag de såkaldte "klar til barn" kurser, der sigter på at bringe de kommende forældre værdifulde og konkrete erfaringer, bidrager til holdningsændringer omkring opdragelse af barnet, samt styrker det sociale netværk forældrene imellem. Kurserne er desuden med til at give forældrene viden om spædbørns udvikling, mulighed for at arbejde med deres forestilling om forældreskabet og indsigt i, hvordan de kan håndtere forskellige problemer. Deltagelse i kurset giver bl.a. de kommende forældre konkrete redskaber til at håndtere vanskelige situationer. Dette skal være med til at mindske risikoen for, at forældre griber til vold eller hårdhændet behandling af deres barn. Undervisningen inkluderer desuden traditionelle fødselsforberedende emner, bl.a. fostrets udvikling, livsstil under graviditeten, fødslen og amning.

I særlige tilfælde vil der dog være behov for særlige og mere omfattende tilbud til vordende forældre, herunder kortere eller længerevarende ophold på familieinstitutioner. Familieinstitutioner er døgninstitutioner, der modtager familier med børn i forskellige aldersgrupper. Det er også muligt for gravide at få ophold på institutionen, før barnet er født - i den sidste del af graviditeten. Tilbuddet er for både enlige forældre og par med barn/børn. Familieinstitutionen er for familier, hvor der er bekymring for børnenes trivsel og udvikling.

Der kan være tale om familier:

- der er i krise
- hvor forældrene har haft en vanskelig opvækst
- hvor der er samlivsproblemer
- hvor forældrene er unge og uerfarne
- med særligt krævende børn
- hvor en eller begge forældre har psykiske lidelser

Forældrene er de vigtigste personer i børnenes liv og derfor også for behandlingssystemet de vigtigste samarbejdspartnere. Det er det grundlæggende udgangspunkt for familieinstitutionerne. Forældrene er hoveddomrejningspunktet for at sikre en forandringsproces i relationerne mellem voksne og børn og børns adfærd.

Kapitel 9

Skærpede støtteforanstaltninger

Anbringelse med forældremyndighedsindehaverens samtykke

§ 27

Til stk. 1

Når den socialfaglige undersøgelse er afsluttet, skal der foretages en vurdering af, hvilke støtteforanstaltninger der eventuelt skal iværksættes. Her spiller mange forskellige forhold ind. Først og fremmest spiller det ind, hvor stort et behov barnet har for støtte, og hvor store ressourcer der er i hjemmet. Jo større ressourcer der er tilgængeligt i hjemmet, jo mindre grund er der til at anbringe et barn uden for hjemmet.

Vurderer kommunalbestyrelsen efter den socialfaglige undersøgelse, jf. § 45, at det ikke er muligt at imødekomme barnets særlige behov eller løse eventuelle problemer i hjemmet gennem støtteforanstaltninger efter kapitel 7-9, skal kommunalbestyrelsen arbejde henimod en anbringelse af barnet uden for hjemmet med forældremyndighedsindehaverens samtykke.

En støtteforanstaltning i hjemmet vil ofte være mere oplagt i forhold til et barn, hvor forældrene har gode forældreevner, end i forhold til et barn hvor forældrene har ringe forældreevne. I det sidstnævnte tilfælde vil det måske være mest hensigtsmæssigt for barnet med en anbringelse uden for hjemmet.

Forældrenes samarbejdsvilje i forhold til iværksættelse af en støtteforanstaltning i hjemmet spiller en stor rolle. Magter forældrene ikke at samarbejde, og har de selv massive sociale problemer, eksempelvis alkoholmisbrug, vold i hjemmet, psykiske sygdomme mv., kan en anbringelse uden for hjemmet ofte være den bedste løsning, indtil forældrene får styr på deres problemer.

Begrundelsen for at anbringe et barn uden for hjemmet skal søges i en vurdering af, om det er af væsentlig betydning for at imødekomme barnets særlige behov for støtte, at barnet anbringes uden for hjemmet, og at der er en begrundet mistanke om, at barnets behov ikke kan varetages ved fortsat forbliven i hjemmet og støtte til barnet i hjemmet. Iværksættes der en støtteforanstaltning i hjemmet, eksempelvis en familievejleder eller støtteperson, vil den person kunne være med til at afklare, om det er muligt at hjælpe barnet tilstrækkeligt med støtteforanstaltninger i hjemmet, eller om barnet skal anbringes uden for hjemmet.

Samtykker forældremyndigheden ikke til anbringelse uden for hjemmet af barnet, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om barnets behov for anbringelse uden for hjemmet er så væsentligt, at der skal træffes afgørelse om tvangsanbringelse uden for hjemmet, jf. § 28.

Til stk. 2

Det foreslås med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen ikke kan træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter stk. 1, medmindre barnet er blevet hørt, jf. § 43, der er udført en socialfaglig undersøgelse, jf. § 45 og der udarbejdet en handleplan, jf. § 46. Hvis det ikke er muligt at gennemføre en samtale med barnet grundet f.eks. barnets alder, manglende modenhed eller udtalte funktionsnedsættelse, er det kommunalbestyrelsens forpligtelse at forsøge at belyse barnets perspektiv på anden måde. Der henvises i den forbindelse til de specielle bemærkninger til § 43.

Til stk. 3

Med bestemmelsen gives mulighed for, at kravet i § 27, stk. 2, kan fraviges. Såfremt barnets behov for en anbringelse henset til barnets bedste tilsiger, at anbringelsen ikke kan afvente gennemførelse af en socialfaglig undersøgelse og udarbejdelse af en handleplan, skal kommunalbestyrelsen iværksætte anbringelsen med det samme. Kommunalbestyrelsen skal herefter, sideløbende med at barnet er anbragt, gennemføre en socialfaglig undersøgelse og udarbejde en handleplan. Den socialfaglige undersøgelse skal bl.a. danne grundlag for en vurdering af, hvorvidt anbringelse er den rigtige støtteforanstaltning for det konkrete barn, og hvorvidt der er fundet det rigtige anbringelsessted, eller barnet har særlige behov som anbringelsesstedet ikke kan imødekomme. Handleplanen skal forholde sig til disse spørgsmål og endvidere have samme indhold, som en handleplan der er udarbejdet inden iværksættelse af en anbringelse.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke giver mulighed for at fravige kravet om, at barnet skal høres, inden der træffes afgørelse om at tilbyde en skærpet støtteforanstaltning, bemærk dog undtagelsen hertil i § 43, stk. 3.

Til stk. 4

Bestemmelsen giver, hvis det er med barnets behov for øje, kommunalbestyrelsen ret til, i de tilfælde hvor et barn er eller bliver anbragt uden for hjemmet, at tilbyde barnets forældre eller andre familiemedlemmer, døgnophold på eller i nærhed til barnets anbringelsessted uden for hjemmet.

Anbringelse uden forældremyndighedsindehaverens samtykke

§ 28

Til stk. 1

Det centrale kriterium for at kommunalbestyrelsen skal gennemføre en anbringelse tvangsmæssigt er at der foreligger åbenbar risiko for skade på barnets trivsel, sundhed, eller at barnets udvikling lider alvorlig skade på grund af de i § 28, stk. 1, nr. 1, nævnte grunde.

Begreberne ”åbenbar risiko” og ”trivsel, sundhed eller udvikling” angiver, at der skal tages hensyn til barnets øjeblikkelige tilstand samt de fremtidige opvækstbetingelser. Behovet for at beskytte børn betyder, at der er mulighed for at gribe ind, inden det tidspunkt hvor barnet er skadet i en sådan grad, at det er vanskeligt at hjælpe barnet. Det betyder, at det ikke er en betingelse for tvangsmæssig anbringelse, at der kan konstateres en alvorlig sket skade. Bestemmelsen giver derfor adgang til tvangsindgreb i tilfælde af åbenbar risiko for alvorlig skade på sundheden eller udviklingen hos barnet. En sådan åbenbar risiko vil efter omstændighederne kunne foreligge, hvis for eksempel søskende ved tidligere lejligheder har været udsat for en

adfærd fra forældrene eller nære omsorgspersoner, som har gjort, at disse søskende har lidt eller været udsat for åbenbar risiko for alvorlig skade på deres sundhed eller udvikling.

Bestemmelsen oplister en række begivenheder der kan medføre, at der foreligger en åbenbar risiko for at barnets trivsel, sundhed eller udvikling lider alvorlig skade.

Til nr. 1

Utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet

Årsagen til at forældrene ikke formår at yde en tilstrækkelig omsorg eller behandling af barnet kan skyldes flere forhold. Der kan være tale om manglende personlige ressourcer hos forældrene for eksempel nedsat psykisk funktionsevne, forstyrrelser i personligheden, andre psykiske lidelser eller alkohol-, stofmisbrug, ludomani eller andet misbrug. Der kan være manglende evne til at sætte sig ind i barnets behov eller en adfærd hos forældrene, som alene er styret af forældrenes egne behov, og som forhindrer barnet i at udvikle sig på en normal måde. Forældrene kan også mangle evnen til at stimulere barnet, skabe ro og tryghed eller sikre stabile og forudsigelige ydre rammer for barnet. Opregningen af forhold er ikke udtømmende.

Til nr. 2

Fysisk eller psykisk vold, vanrøgt og seksuelle overgreb

Et barns trivsel, sundhed og udvikling er i alvorlig fare, når barnet udsættes for eller overværrer fysisk eller psykisk vold eller seksuelle overgreb fra forældre eller andre omsorgsgivere. Årsager til at et barn udsættes for vold eller overgreb kan eksempelvis skyldes alvorlige problemer i familien i form af misbrug, psykiatriske lidelser eller svækket åndelig og følelsesmæssig udvikling. Ofte vil det være i kombination med andre belastende forhold, eksempelvis et svagt netværk, ringe tilknytning til arbejdsmarkedet, dårlig økonomi, eneansvar for barnet, ustabile familiære forhold og måske skiftende partnere.

Til nr. 3

Misbrugsproblemer, kriminell adfærd og andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller i barnets nærmiljø

Et barn med misbrugsproblemer eller indlærings- og skoleproblemer og børn med kriminell adfærd kan have sådanne vanskeligheder, at disse forhold i sig selv kan udløse en anbringelse. Det betyder, at der kan ske en tvangsanbringelse med udgangspunkt i barnets egen situation, samtidig med at det i behandlingsmæssig henseende kan være afgørende at få klarlagt årsagerne til barnets problemer.

Til nr. 4

Andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller i barnets nærmiljø

Der kan være situationer, hvor der er flere faktorer der tilsammen betyder, at barnet er udsat for en åbenbar risiko for at lide alvorlig skade på trivsel, sundhed eller udvikling. Der kan være tale om en kombination af utilstrækkelig omsorg fra forældrenes side og problemer, der kan konstateres hos barnet, uden at de hver for sig er så udtalte, at problemerne i sig selv kan

begrunde et tvangsmæssigt indgreb. Det karakteristiske for disse børn vil ofte være, at der både er problemer af adfærdsmæssig, følelsesmæssig eller lignende art, samt at det ikke er muligt at bidrage til en løsning af barnets problemer ved familiens hjælp, mens barnet opholder sig hjemme.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at der skal være en begrundet formodning om, at problemerne, som ligger til grund for årsagen til risikoen for barnets trivsel, sundhed eller udvikling, ikke kan løses, mens barnet befinder sig i hjemmet. Det principielle udgangspunkt for støtte til børn i henhold til lovforslaget er, at støtte skal ydes i hjemmet, og ikke ved at barnet fjernes fra hjemmet. Derfor skal kommunalbestyrelsen foretage et skøn med en begrundet formodning for åbenbar risiko, før et barn kan tvangsanbringes uden for hjemmet. Skønnet skal således konkludere, at støtte til barnet, i form af støtteforanstaltninger mens barnet befinder sig i hjemmet, ikke vil være tilstrækkelige til at sikre barnet mod risiko.

Til stk. 3

Det foreslås med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen ikke kan træffe afgørelse om tvangsanbringelse uden for hjemmet efter stk. 1, medmindre barnet er blevet hørt, jf. § 43, der er udført en socialfaglig undersøgelse, jf. § 45 og der udarbejdet en handleplan, jf. § 46. Relateret til barnets ret til at blive hørt er kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde barnet en børnebisidder, jf. § 44. Børnebisidderen har til opgave at varetage barnets interesser og vejlede barnet igennem den meget voldsomme proces en tvangsanbringelse kan være. Børnebisidderen skal som led heri hjælpe med til, at barnet bliver hørt. Hvis det uanset børnebisidderens arbejde ikke er muligt at gennemføre en samtale med barnet grundet f.eks. barnets alder, manglende modenhed eller udtalte funktionsnedsættelse, er det kommunalbestyrelsens forpligtelse eventuelt i samarbejde med børnebisidderen at forsøge at belyse barnets perspektiv på anden måde. Der henvises i den forbindelse til de specielle bemærkninger til § 43.

Til stk. 4

Med bestemmelsen gives mulighed for, at kravet i § 28, stk. 3 kan fraviges. Såfremt barnets øjeblikkelige behov for en anbringelse henset til barnets bedste tilsiger, at anbringelsen ikke kan afvente gennemførelse af en socialfaglig undersøgelse og udarbejdelse af en handleplan, skal kommunalbestyrelsen iværksætte tvangsanbringelsen med det samme. Kommunalbestyrelsen skal herefter, sideløbende med at barnet er anbragt, gennemføre en socialfaglig undersøgelse og udarbejde en handleplan. Den socialfaglige undersøgelse skal bl.a. danne grundlag for en vurdering af, hvorvidt anbringelse er den rigtige støtteforanstaltning for det konkrete barn, og hvorvidt der er fundet det rigtige anbringelsessted, eller barnet har særlige behov, som anbringelsesstedet ikke kan imødekomme. Handleplanen skal forholde sig til disse spørgsmål og endvidere have samme indhold som en handleplan, der er udarbejdet inden iværksættelse af en anbringelse.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke giver mulighed for at fravige kravet om, at barnet skal høres, inden der træffes afgørelse om at tilbyde en særlig støtteforanstaltning.

§ 29

Til stk. 1

Bestemmelsen sikrer, at barnet, forældremyndighedsindehaveren og den der faktisk drager omsorg for barnet hurtigst muligt bliver gjort bekendt med, at der er truffet afgørelse om tvangsanbringelse af barnet. Meddelelsen skal indeholde afgørelsen om tvangsanbringelse, herunder med en begrundelse udfærdiget i overensstemmelse med det forvaltningsretlige begrundelseskrav.

Stk. 2

Afgørelser om anbringelser, uanset om det er med samtykke eller ved tvangsanbringelse, skal indberettes til Naalakkersuisut inden 8 dage efter afgørelsen er truffet.

Formålet er at få et centralt landsdækkende overblik over anbringelser uden for hjemmet.

Kapitel 10

Anbringelsessteder

Beslutningskompetence

§ 30

Til stk. 1

Når kommunalbestyrelsen har vurderet, at et barn skal anbringes uden for hjemmet, enten som frivillig anbringelse eller anbringelse uden samtykke skal kommunalbestyrelsen også træffe afgørelse om, hvilket anbringelsessted der er bedst egnet til at varetage barnets konkrete behov for støtte og pleje, ud fra en samlet vurdering af barnets behov. Kommunen bør først og fremmest overveje, om der kan ske anbringelse i en plejefamilie, og kun hvis det ikke er muligt, bør der overvejes døgninstitutionsanbringelse. Afgørelser om skift af anbringelsessted træffes ligeledes efter den foreslåede bestemmelse, og efter de samme sagsbehandlingsregler.

Efter den foreslåede bestemmelse kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, hvorvidt barnet skal anbringes hos en kommunalt arrangeret plejefamilie, på en døgninstitution, en sikret afdeling, eller eventuelt, når det drejer sig om ældre børn og unge i efterværn et eget værelse, lejlighed, bofællesskaber eller lignende. Det bemærkes, at der er særlige krav for, at der kan ske anbringelse på en sikret afdeling. Der henvises i denne forbindelse til de særlige bemærkninger til § 36.

Det er et krav, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om anbringelsessted ud fra barnets konkrete behov. Har et barn f.eks. særlige vanskeligheder eller et særligt behov for støtte, skal kommunalbestyrelsen sikre sig, at det påtænkte anbringelsessted har det rigtige personale og de nødvendige faciliteter for at kunne understøtte barnets behov.

Barnets behov vil fremgå af de oplysninger, der er tilvejebragt i forbindelse med den socialfaglige undersøgelse, jf. § 45, og vil fremgå af handleplanen, der er udarbejdet. Valget af anbringelsessted skal understøtte de mål og imødekomme de problemstillinger, der er beskrevet i handleplanen. I forbindelse med afgørelsen om anbringelse har barnet som udgangspunkt haft mulighed for at fremkomme med egne synspunkter til sagen. Disse synspunkter skal tillægges passende vægt også i forhold til valg af anbringelsessted. Kommunalbestyrelsen bør derfor forsøge at inddrage både forældrene og barnet i valget af anbringelsessted, hvis dette er praktisk muligt. Det er hensigtsmæssigt, at der så vidt muligt søges tilvejebragt en fælles forståelse for valget af anbringelsessted, da det kan gøre det efterfølgende samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet lettere. Kommunalbestyrelsen skal anlægge en bred vurdering af anbringelsesstedets egnethed. Det betyder, at ikke blot anbringelsesstedets egne tilbud skal vurderes, men at der også skal lægges vægt på for eksempel barnets mulighed for at bevare kontakten til familie, venner, fritidsaktiviteter mv., og på hvorvidt det pågældende lokalsamfund har de tilbud, for eksempel pasning-, uddannelses- eller arbejdstilbud, som barnet har behov for.

Det er endvidere et nødvendigt aspekt i afgørelsen om anbringelsessted, at inddrage hensynet til at sikre sammenhæng i anbringelse. Med sammenhæng i anbringelsen tænkes først og fremmest på, at et barn ikke skal skifte mellem forskellige anbringelsessteder, men at der skal være sammenhæng i anbringelsesforløbet. Derfor er det vigtigt, at der fra starten vælges et anbringelsessted, der passer til barnet, således at barnet i videst muligt omfang kan undgå de opbrud og belastninger, som ændringer af anbringelsesstedet altid vil indebære. Derfor er det centralt, at barnets forhold er grundigt undersøgt, og at målene med anbringelsen er klart beskrevet i handleplanen, før det besluttes, hvor der skal ske anbringelse.

Sammenhæng i anbringelsen må anses for at være af fundamental betydning for et barns udvikling. Kontinuitet giver bedre mulighed for stabilitet i opvækstforholdene, specielt stabilitet i kontakt- og tilknytningsforhold. Forhold som er afgørende for et barns udvikling.

Hvis et barn har været hjemgivet i en periode, og det senere bliver nødvendigt med en genanbringelse, bør kommunen overveje, om det kan være hensigtsmæssigt og muligt for barnet at vende tilbage til samme anbringelsessted, hvor det tidligere har været anbragt. Det er selvfølgelig under forudsætning af, at det tidligere anbringelsesforløb har fungeret tilfredsstillende. Desuden er det oplagt, at kommunen i forbindelse med valget af det konkrete anbringelsessted, lægger vægt på tidligere erfaringer med brud fra netop dette anbringelsessted. Nære og stabile omsorgsrelationer er vigtige for et trygt omsorgsmiljø,

uanset om anbringelsen sker i en plejefamilie eller på en institution. Er der etableret en stabil relation til en voksen, vil det give kontinuitet for barnet at bevare denne relation.

Til stk. 2

Døgninstitutionerne opdeles i de selvstyrejede, kommunale, selvejende og særligt tilrettelagte døgnophold. De enkelte døgninstitutioner kan have specialiseret sig inden for forskellige behandlingsområder og kan være specielt tilpasset visse aldersgrupper. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at barnets behov matches med anbringelsesstedets kompetencer. Døgninstitutionernes målgruppe og kompetenceområde kan oplyses ved kontakt til institutionen eller til selvstyrets døgninstitutionsafdeling. Naalakkersuisut har oprettet en serviceprofil, hvoraf det fremgår hvilke døgninstitutioner, der findes i Grønland, samt hvilke målgrupper de enkelte døgninstitutioner kan have anbragt.

Kommunalbestyrelsen skal således vurdere, om barnets behov bedst tilgodeses i en plejefamilie eller på en døgninstitution, og hvilken plejefamilie eller døgninstitution der egner sig bedst til det konkrete barn. Der er en formodning for, at en plejefamilie kan tilbyde en nær og stabil omsorgsrelation, da det er de samme voksne, der er sammen med barnet, og ikke skiftende personale som på en døgninstitution. Det skal dog understreges, at ikke alle børns behov vil kunne varetages i en plejefamilie.

Nogle børn vil have et behandlingsbehov, der bedst varetages ved anbringelse på en døgninstitution eller i særligt døgnophold. Særlige døgnophold kan eksempelvis være en hytte, hotelværelse eller lejlighed, hvor et eller flere børn anbringes under opsyn af pædagoger. Begrundelsen for at anvende et sådant tilbud kan eksempelvis være, at barnet ikke er i stand til at omgås andre børn på de almindelige døgninstitutioner. Barnet kan eksempelvis være til fare for andre børn på grund af en udad reagerende adfærd. En anden begrundelse for at vælge at oprette et sådant tilbud kan være, at det ikke på det pågældende tidspunkt er muligt at få barnet anbragt på en døgninstitution, som kan imødekomme barnets behov. Tilbuddet kan eksempelvis anvendes indtil, en sådan plads er ledig. Det særlige døgnophold kan oprettes til et enkelt barn eller til flere børn. Et særligt døgnophold kan være midlertidigt eller permanent. Døgnopholdet kan også anvendes til at anbringe en søskendeflok. Da der anbringes børn på stedet, gælder der for tilbuddet, de samme regler vedrørende godkendelsesprocedure.

Det er også muligt at anbringe et barn på eget værelse, lejlighed, bofællesskab, efterskole eller lignende. Denne mulighed har ikke været der tidligere. Bestemmelsen kan tænkes anvendt i de tilfælde, hvor barnet ikke selv har omfattende problemer, men problemerne er i hjemmet, eller i de tilfælde hvor barnet har været anbragt i en plejefamilie eller på en døgninstitution, og ikke længere har behov for den voksenstøtte, som plejefamilier og døgninstitutioner tilbyder. Bestemmelsen kan eventuelt kombineres med bevilling af en støtte- og kontaktperson til barnet. Anbringes barnet i eget værelse, lejlighed, bofællesskab, på en

efterskole eller lignende, har kommunalbestyrelsen samme tilsynsforpligtelse, som hvis barnet var anbragt i plejefamilie eller på en døgninstitution.

Til stk. 3

Bestemmelsen har til hensigt at undgå flytninger af børn under 3 års alderen. Børn under 3 år har i særlig grad behov for at knytte sig til voksne og en afbrydelse af denne stabile voksenkontakt kan få store konsekvenser på barnets psykiske udvikling. Derfor skal kommunen fra starten vælge et blivende anbringelsessted til børn i denne aldersgruppe. For små børn der eksempelvis anbringes hos en plejefamilie, bør kommunalbestyrelsen vurdere om plejefamilien kan magte opgaven og ikke senere må forventes at frasige sig den. Plejefamilien skal kunne involvere sig følelsesmæssigt i barnet, selv om kommunen ikke kan garantere, at barnet kan blive hos plejefamilien.

Bestemmelsen om, at flytning af barnet kan ske, når der er ganske særlige grunde herfor, sikrer, at en uheldig anbringelse kan ændres. En af disse ganske særlige grunde kan være, når der er sket en akut anbringelse af barnet, og det har været nødvendigt at anbringe barnet i en midlertidig plejestøtteforanstaltning. I sådanne tilfælde bør barnet være så kort tid som muligt hos den midlertidige plejefamilie, og kommunen skal hurtigst muligt finde det blivende anbringelsessted.

En situation kan være, hvor plejefamilien ikke ønsker fortsat at have barnet i pleje. Kommunalbestyrelsen kan ikke tvinge plejefamilien til at beholde barnet, til det er fyldt tre år, hvilket også ville være en uheldig situation for et barn at være i. En sådan situation kan formentlig undgås, hvis kommunalbestyrelsen har foretaget en grundig undersøgelse af plejefamilien inden anbringelsen, og har støttet op omkring familien med informationer og supervision.

En anden situation kan være, hvor barnet anbringes i et spædbørnehjem efter fødslen, indtil der er fundet en egnet plejefamilie til barnet. Det er vigtigt, at barnet ikke bliver på spædbørnehjemmet i længere tid end nødvendigt, da barnet kan få tilknytningsforstyrrelser ved at forblive på spædbørnehjemmet, hvor der er løbende udskiftning af personale.

En tredje situation kan være, hvor anbringelsesstedet ikke er tilfredsstillende, og hvor en flytning vil være mindre skadeligt for barnet end at lade barnet blive i anbringelsesstedet. Der kan ikke gives en liste over, hvornår dette er tilfældet. Her må kommunalbestyrelsen selv vurdere og skønne ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Har barnet under 3 år søskende, som ikke er behandlingskrævende, bør det så vidt muligt tilgodeses, at søskende forbliver sammen ved samtlige anbringelser.

Til stk. 4 og 5

Bestemmelserne regulerer adgangen for Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler for selve anbringelsen og for tilbud eller forbud under anbringelsen.

§ 31

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen som hovedregel ikke bør anvende anbringelse uden for Grønland.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver mulighed for, at der kan ske fravigelse fra den absolutte hovedregel i stk. 1, således at der undtagelsesvis godt kan ske anbringelse uden for Grønland, på tre betingelser:

- 1) barnets behov kan ikke opfyldes i Grønland,
- 2) der findes ikke et passende anbringelsessted i Grønland, og
- 3) der gives godkendelse hertil fra Naalakkersuisut.

Hvis kommunalbestyrelsen derfor træffer afgørelse om, at anbringelse skal ske uden for Grønland, jf. stk. 2, så skal det forstås som en enkeltstående og helt konkret undtagelse til den generelle hovedregel om, at børn som udgangspunkt skal anbringes i Grønland, og ikke uden for Grønland. Afgørelsen er ikke gyldig, før de tre betingelser er opfyldt, og bestemmelsen er derfor formuleret, så det fremstår meget tydeligt, at samtlige muligheder i Grønland skal være udtømte, før der må overvejes en anbringelse uden for Grønland. I vurderingen af barnets behov indgår blandt andet politiets sikkerhedsmæssige vurdering af, om barnet er til fare for sig selv, til fare for andre, der er en høj flugtrisiko m.m. Vigtigt for procesforståelsen i kommunalbestyrelsen er, at bestemmelsen fastsætter et godkendelseskrav, som skal forstås som en gyldighedsbetingelse til afgørelsen, nemlig at anbringelse uden for Grønland skal være godkendt af Naalakkersuisut i hvert enkelt tilfælde, før afgørelsen kan betragtes som gyldig og må fuldbyrdes af kommunalbestyrelsen. Efter en afgørelse om anbringelse uden for Grønland, skal kommunalbestyrelsen derfor indhente skriftlig godkendelse af anbringelsen uden for Grønland hos Naalakkersuisut, og indtil en sådan foreligger, må anbringelsen ikke udøves af kommunalbestyrelsen. Hvis Naalakkersuisut ikke godkender anbringelsen, vil kommunalbestyrelsen naturligvis modtage en passende skriftlig begrundelse herfor.

Bestemmelsen er dog ikke til hinder for at et barn, der er anbragt efter denne Inatsisartutlov, kan udnytte sin ret til at søge om at komme på efterskole uden for Grønland.

Såfremt at barnet har brug for behandling eller særlige pædagogisk foranstaltninger skal kommunalbestyrelsen dog sikre at den pågældende efterskole er godkendt til målgruppen, samt udarbejde en handleplan herfor.

Til stk. 3

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for anbringelser uden for Grønland.

§ 32

Til stk. 1

Med ordet ”hjemmet” refereres der i udgangspunktet til det sted, hvor forældremyndighedsindehaveren bor. I bestemmelsen er ”uden for hjemstedet” tilføjet, hvilket er for at markere, at anbringelsen naturligvis skal være uden for bygden eller byen, hvor hjemmet er. Har barnet to forældremyndighedsindehavere, er hjemmet hos den af forældrene barnet senest boede sammen med. Boede barnet hos begge forældremyndighedsindehavere, og er de senere flyttet fra hinanden, er hjemmet hos den forælder, som barnet føler sig tættest knyttet til. I tilfælde af at barnet er knyttet lige meget til begge forældre må besøgsrejserne skiftevis gå til hver af forældrene.

Med ”året” menes kalenderåret.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at besøgsrejsen alternativt kan ydes til forældremyndighedsindehaveren. Hvis barnet er utryk ved den hjemlige situation på grund af misbrug og voldelig adfærd, vil det være hensigtsmæssigt, at besøgsrejsen ydes til forældrene. Har forældrene ikke allerede aflagt besøg på anbringelsesstedet, vil der således her være en vigtig mulighed for, at de kan få et indblik i deres barns hverdag ved at besøge anbringelsesstedet. Bestemmelsen giver dog kun mulighed for, at en af forældrene kan få betalt rejsen ad gangen. Udgifterne som kan dækkes i henhold til bestemmelsen er transportudgifter til barnets anbringelsessted samt udgifter til eventuelt overnatning, hvis der ikke er mulighed for privat indkvartering. I visse tilfælde vil nogle af døgninstitutionerne have mulighed for at stille overnatningsmulighed til rådighed.

Besøgsrejsen kan også tildeles et familiemedlem eller en anden person, som barnet er særligt knyttet til. Denne mulighed kan benyttes, hvis anbringelsesstedet vurderer, at det er i strid med barnets interesse at have kontakt med forældremyndighedens indehaver.

Ønsker barnet ikke at have kontakt med forældrene på grund af negative oplevelser i forbindelse med tidligere besøg, tages bestemmelsen i brug. Det kan dog også tænkes, at både forældrene og barnet ønsker forældrene på besøg, men at anbringelsesstedet har observeret store konflikter i forbindelse med et tidligere besøg af forældrene.

I sådanne tilfælde skal der vægtige grunde til at tildele besøgsrejsen til en anden end forældrene. Herunder kan det tænkes, at barnet får bearbejdet tidligere konflikter i kontakten med forældrene, og at denne bearbejdning er en forudsætning for videre udvikling. Ved at foræl-

drene kommer på besøg på anbringelsesstedet, er barnet i trygge rammer, og personalet vil kunne håndtere disse eventuelle konfliktsituationer.

Til stk. 3.

Unge som er i efterværn, hvor anbringelsen uden for hjemmet er opretholdt, har kun ret til 1 besøgsrejse om året. I bestemmelsen er ”uden for hjemstedet” tilføjet, hvilket er for at markere, at anbringelsen naturligvis skal være uden for bygden eller byen, hvor hjemmet er. Det er vigtigt, at de unge har mulighed for fortsat at have kontakt med forældrene, men samtidigt må det forventes, at de unge over 18 år er mere selvstændige.

Med ”året” menes kalenderåret.

Til stk. 4.

Bestemmelsen giver mulighed for, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om besøgsrejser, herunder ledsagerudgifter, opholdsudgifter og andre udgifter der kan være forbundet med besøgsrejser.

Døgninstitutioner

§ 33

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut har det overordnede ansvar for at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner. Formuleringen ”skal sørge for” skal forstås således, at Naalakkersuisut har en overordnet forpligtelse til at sikre, at der er oprettet det antal pladser på døgninstitutioner, der er nødvendige for at kunne imødekomme det altid værende behov for døgninstitutionspladser, der er til stede i samfundet.

Naalakkersuisut rådgiver og vejleder kommunalbestyrelsen, og kan tilbyde at skrive barnet op på den centrale venteliste til en af Selvstyrets døgninstitutioner.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, hvem der har ret til at oprette og drive en døgninstitution for børn.

Naalakkersuisut kan oprette og drive døgninstitutioner, og de vil altid være landsdækkende. Det vil sige, at der kan anbringes børn fra alle kommuner. Ud fra behovet for pladser kan Naalakkersuisut selv vælge at oprette og drive døgninstitutioner eller at foretage forandringer af allerede eksisterende døgninstitutioner drevet af Naalakkersuisut.

Kommunalbestyrelsen kan på egen hånd, eller i samarbejde med andre kommunalbestyrelser, oprette og drive døgninstitutioner. Dette kan imødekomme behov for lokalt beliggende døgninstitutionspladser i barnets nærsamfund. En kommunal døgninstitution vil ofte være

beliggende tættere på barnets relationer til familie og venner, end hvis barnet anbringes på en landsdækkende døgninstitutioner drevet af Naalakkersuisut, som kan ligge længere væk fra barnets familiære og venskabelige relationer.

Døgninstitutioner kan endelig oprettes og drives af en selvejende institution. Det bemærkes hertil, at en selvejende institution normalt først og fremmest reguleres af bestemmelserne i dens egne vedtægter, men såfremt en selvejende institution opretter eller allerede driver en døgninstitution for børn, skal den endvidere overholde de til enhver tid gældende regler for grønlandsk beliggende døgninstitutioner, som bliver udarbejdet af Naalakkersuisut med hjemmel i denne Inatsisartutlov.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter modsætningsvis, at selvejende institutioner ikke må oprette og drive sikrede afdelinger på døgninstitutioner. Det er kun de offentlige forvaltningsmyndigheder, Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen, som må oprette og drive sikrede afdelinger på døgninstitutioner. Bestemmelsen er indsat for at sikre, at et så stærkt indgribende forhold for et barn, som at være anbragt sikret, kun bliver forvaltet af offentlige myndigheder underlagt de omfattende forvaltningsretlige regler.

Til stk. 4

Bestemmelsen fortsætter den hidtidige praksis, hvor årsberetninger indleveres til Naalakkersuisut, og hvor Naalakkersuisut omdeler en samlet årsberetning om situationen på området til Inatsisartut. Formålet er at skabe et landsdækkende overblik over den aktuelle situation på døgninstitutionsområdet, og om der bør overvejes politiske eller administrative tiltag inden for udbygning eller forbedring af døgninstitutionsområdet.

Til stk. 5

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til, at fastsætte nærmere regler om, at døgninstitutioner og kommunalbestyrelser i samarbejde kan udføre andre socialfaglige opgaver.

§ 34

Bestemmelsen fastsætter, at alle døgninstitutioner, uanset om de er oprettet og drevet af Naalakkersuisut, en eller flere kommunalbestyrelser eller af en selvejende institution, skal være godkendt af Naalakkersuisut. Endvidere skal der være indgået en driftsaftale om døgninstitutionen med Naalakkersuisut.

Naalakkersuisut har kompetencen til, at godkende døgninstitutionen, og til at indgå en driftsaftale om døgninstitutionen. Dette følger af, at Naalakkersuisut har det overordnede lovbestemte ansvar for at sikre, at der er det nødvendige antal døgninstitutionspladser til behovet i samfundet, og at døgninstitutionerne overholder samme landsdækkende

kvalitetskrav til drift og ledelse af en døgninstitution for børn. Hverken en kommunalbestyrelse eller en selvejende institution har derfor ret til at få godkendt en døgninstitution af Naalakkersuisut eller til at få indgået en driftsaftale med Naalakkersuisut. Det er kun, når begge disse betingelser er opfyldt, dvs. at døgninstitutionen er godkendt af Naalakkersuisut, og der er indgået en driftsaftale om døgninstitutionen med Naalakkersuisut, at institutionen må betragtes som en døgninstitution i henhold til denne Inatsisartutlov, og at der derfor må anbringes børn på institutionen.

Til stk. 2

Bestemmelserne er en bemyndigelse til Naalakkersuisut om at kunne fastsætte nærmere regler for døgninstitutioner, herunder for sikrede afdelinger af døgninstitutioner. Herudover kan Naalakkersuisut fastsætte nærmere regler om visitation til døgninstitutioner samt muligheden for klageadgang.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en bemyndigelse til Naalakkersuisut om at kunne fastsætte nærmere regler for godkendelse af døgninstitutioner, herunder for sikrede afdelinger af døgninstitutioner. Dette inkluderer tillige indhentelse af børneattest og straffeattest på såvel personale som ledelse.

§ 35

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at døgninstitutioner er forpligtede til at modtage de børn, som kommunalbestyrelsen ønsker anbragt i døgninstitutionen, når der er plads, og når anbringelsen er i overensstemmelse med institutionens formål og målgruppe.

Kommunalbestyrelsen forventes naturligvis i samarbejde med døgninstitutionen at sikre, at barnet anbringes på den bedst egnede døgninstitution. Barnet skal derfor kun anbringes på en døgninstitution, som er i passende overensstemmelse med barnets individuelle behov for socialpædagogisk støtte og omsorg mv.

Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse for anbringelse mv. på sikrede afdelinger, uanset om der er tale om en anbringelse efter reglerne i §§ 27 eller 28, eller der er truffet afgørelse efter bestemmelserne i den grønlandske retsplejelov eller kriminalloven for Grønland.

Til stk. 2 og 3

Eventuel uenighed om hvorvidt betingelserne i stk. 1 er opfyldt, skal forelægges for Naalakkersuisut, som derefter træffer endelig afgørelse om, hvorvidt anbringelsen skal gennemføres på døgninstitutionen eller ej. Bestemmelsen fastsætter, at afgørelsen er endelig og ikke kan påklages, fordi barnets behov for en effektiv og rettidig anbringelse vurderes

væsentligere end døgninstitutionens og kommunalbestyrelsens behov for administrativ flerinstanssprøvning af deres påstand.

§ 36

Bestemmelsen fastsætter, i hvilke situationer et barn kan have ophold på en sikret afdeling.

Til stk. 1

Kommunalbestyrelsen har efter bestemmelsen mulighed for at træffe afgørelse om, at et barn, der er anbragt uden for hjemmet efter §§ 27 eller 28, skal anbringes på en sikret afdeling. Anbringelse på en sikret afdeling kan være det første anbringelsessted, der vælges for et barn, grundet hensynet til barnets eller andres sikkerhed og det behov barnet har for bl.a. socialpædagogisk behandling. Anbringelse på en sikret afdeling kan dog også ske senere i et anbringelsesforløb, hvor mindre indgribende støtteforanstaltninger, herunder særligt anbringelse på en døgninstitution for barnets målgruppe, forgæves har været afprøvede.

Bestemmelsen oplister de betingelser der skal være opfyldt for, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om anbringelse på en sikret afdeling af sociale grunde. Efter bestemmelsen kan der således kun ske anbringelse af et barn mellem 12 og 15 år på en sikret afdeling, når barnet har begået en grov lovovertrædelse samt hensynet til barnets egen eller andres sikkerhed gør det absolut påkrævet.

Kravet om, at der skal være tale om en grov lovovertrædelse er identisk med kravet for, at der kan ske tilbageholdelse efter § 359 i den grønlandske retsplejelov. Der er således tale om samme type af kriminalitet, der kan begrunde en anbringelse på en sikret afdeling af et barn under den kriminelle lavalder. Anbringelse på en sikret afdeling er et intensivt indgreb i barnets rettigheder, og anbringelse kan derfor alene ske, når det er absolut påkrævet af hensyn til barnets eller andres sikkerhed. Mindre indgribende støtteforanstaltninger såsom anbringelse på en døgninstitution skal derfor være afprøvede, eller det skal være klart, at mindre indgribende støtteforanstaltninger ikke i tilstrækkelig grad kan beskytte barnets egen, eller andres, sikkerhed. Baggrunden herfor kan f.eks. være barnets voldelige eller psykotiske adfærd, eller behovet for at forhindre barnets selvdestruktive adfærd gennem tilbageholdelse efter reglerne i Inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område.

Til stk. 2

Efter bestemmelsen kan anbringelse på en sikret afdeling endvidere ske via retssystemet i en række tilfælde. Der er i disse tilfælde alene tale om anbringelse af børn over den kriminelle lavalder.

Efter nr. 1 kan der ske anbringelse på en sikret afdeling, når retten har truffet afgørelse om opretholdt anholdelse efter § 358 i retsplejeloven. Det bemærkes, at barnet under en opretholdt anholdelse ikke er sigtet.

Efter nr. 2 kan anbringelse på en sikret afdeling også finde sted, efter at barnet er sigtet, hvis retten har truffet afgørelse om, at tilbageholdelsen af barnet efter § 359 i retsplejelov skal ske i et egnet hjem eller institution.

Endelig kan anbringelse efter nr. 3 på en sikret afdeling ske, hvis retten idømmer et barn en særlig støtteforanstaltning efter kapitel 32 i kriminalloven.

Til stk. 3

Når politiet har tilbageholdt et barn over 15 år, fastsætter denne bestemmelse, at kommunen hurtigst muligt, dog senest indenfor 72 timer, skal fremskaffe barnet et egnet tilbageholdssurrogat, således at barnet ikke skal tilbageholdes i en detention eller tilsvarende upassende sted for et barn. Kommunen har altså til opgave at lave et nødberedskab, der dækker de situationer, hvor et barn ikke umiddelbart kan overføres til en sikret afdeling på en døgninstitution.

Det er vigtigt, at politiet vurderer dette anbringelsessted som værende sikkerhedsmæssigt forsvarligt, idet situationen netop er, at et barn er blevet tilbageholdt af politiet.

Til stk. 4.

Bestemmelsen fastsætter i overensstemmelse med § 153 i kriminalloven, at det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om anbringelse på en sikret afdeling, længden af anbringelsen og eventuelle vilkår under anbringelsen, når retten har idømt barnet en særlig støtteforanstaltning efter kapitel 32 i kriminalloven. Dette skyldes, at en anbringelse på en sikret afdeling er at betragte som en social støtteforanstaltning og altså ikke en strafferetlig sanktion.

Barnet vil således også efter anbringelsen på den sikrede afdeling være undergivet tilsyn efter den socialretlige lovgivning.

Det er kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor barnet var bosiddende ved anholdelsen, der skal betragtes som kompetent. Det vil i praksis være hensigtsmæssigt, at politiet eller Kriminalforsorgen så tidligt som muligt tager kontakt til kommunalbestyrelsen med henblik på, at kommunalbestyrelsen kan vurdere, hvorvidt barnet bør anbringes på en sikret afdeling, hvis barnet domfældes, og retten finder, at der bør iværksættes en særlig støtteforanstaltning. Kommunalbestyrelsen vil så have mulighed for i umiddelbar forlængelse af domfældelsen at træffe afgørelse om anbringelse på en sikret afdeling.

Plejefamilier

§ 37

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at børn, der er anbragt efter §§ 27 eller 28, kan anbringes i en kommunalt arrangeret plejefamilie. Den kommunalt arrangerede plejefamilie kan enten være en professionel eller en almindelig plejefamilie.

En plejefamilie er i udgangspunktet en ganske almindelig familie, der både med og uden særlige sociale eller pædagogiske forudsætninger giver plads til et barn, der har behov for særlig støtte og omsorg. En plejefamilie er altså en støtteforanstaltning for børn og unge mennesker, hvor barnet eller det unge menneske bor i et privat hjem og deltager i familielivet. Plejefamilie er i praksis den mest anvendte form for støtteforanstaltning, når der er tale om anbringelser. Plejefamilier kan også anvendes til unge mennesker, som har behov for efterværn, jf. § 42.

Ifølge FN's konvention om Barnets Rettigheder artikel 20, skal der, når et barn anbringes uden for hjemmet, tages hensyn til barnets opvækst og til barnets etniske, religiøse, kulturelle og sproglige baggrund. For børn og unge mennesker kan et ophold hos en plejefamilie derfor i vid udstrækning opfylde konventionskravene. Dog med den forudsætning at barnet ikke er et behandlingskrævende barn, som har behov for en videre støtte end en almindelig familie kan tilbyde.

En kommunalt arrangeret plejefamilie omhandler de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen medvirker til at anbringe barnet hos en almindelig plejefamilie eller hos en professionel plejefamilie. Det drejer sig både om de anbringelser, der hviler på et samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, og om de anbringelser, der hviler på en tvangsmæssig støtteforanstaltning om anbringelse uden for hjemmet.

I udvælgelsesprocessen af plejefamilien bør det undersøges, hvorvidt barnet har familiemedlemmer eller nære sociale relationer, som barnet kunne være i plejefamilieforhold hos. Dette betegnes i nogle sammenhænge som en netværksplejefamilie. Ved netværksplejefamilie forstås en familie i barnets netværk som kan påtage sig at være barnets plejefamilie, hvor barnets forældremyndighedsindehaver ikke er i stand til at tage sig af barnet på grund af sociale problemer. Der bør tages hensyn til barnets ønsker herom, før et plejeforhold iværksættes. Bestemmelsen skal sikre barnets tilknytning til plejefamilien og barnets sociale relationer, og anbringelsen uden for hjemmet hos nogle, som barnet kender og er tryk ved, vil måske ikke opleves så indgribende, som hvis anbringelsen sker hos en plejefamilie uden relationer til barnet.

En almindelig plejefamilie er som ovenfor beskrevet en almindelig familie, der er i stand til at modtage børn og lade dem indgå i familien og i familiens daglige liv. Kommunale plejefamilier kan tage imod børn, der har brug for støtte, omsorg og struktur i hverdagen i en periode, eller indtil barnet bliver voksen. Børn, der anbringes i almindelige plejefamilier, er ikke behandlingskrævende børn.

Børn med særlige behov kan ikke altid rummes i almindelige plejefamilier. Flere kommuner benytter sig derfor af professionelle plejefamilier, der har kompetencer og faglige forudsætninger til at tage vare på børn, der har behov for en særlig støtte og omsorg. Det må antages, at det primært er børn, der er særligt behandlingskrævende, men som også besidder

udviklingsmuligheder, der profiterer af anbringelse i en professionel plejefamilie, Det behøver ikke at være afgørende hvilket omfang af problemer, barnet har. Det er formentlig mere afgørende, om barnet kan have udbytte af at være i en familiesituation med tætte relationer.

Har et barn specielle behandlingskrævende behov, som vurderes bedst varetaget på en døgninstitution, bør barnet ikke anbringes i en plejefamilie.

Kommunerne kan bruge plejefamilierne til døgnanbringelser, aflastning i weekend og ferie, efterværn, samt ved akutanbringelser. I hvert enkelt tilfælde vil afgørelsen bero på en konkret og samlet helhedsvurdering af hvert enkelt barn og dets behov.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter et nyt begreb ”plejefamilietilladelse”. Begrebet dækker over en generel godkendelse af plejefamilien som egnet til at være plejefamilie. Når plejefamilien har fået en generel godkendelse betyder det samtidigt, at den er underlagt beliggenhedskommunens tilsynsforpligtelse med plejefamilier efter § 8, stk. 3.

Der kan ikke anbringes børn i en kommunalt arrangeret plejefamilie før plejefamilien er godkendt, og beliggenhedskommunen har udstedt en plejefamilietilladelse.

Tildeling eller afslag på plejefamilietilladelse er en forvaltningsretlig afgørelse.

Til stk. 3

Bestemmelsen tager hensyn til den særlige situation, hvor et barn der er anbragt i en plejefamilie, har knyttet så tætte forbindelser til plejefamilien og er i en så positiv udvikling, at en fortsat anbringelse i plejefamilien vil være bedst for barnet. Bestemmelsen beskriver to situationer, henholdsvis hvor barnet kan få ret til ikke at blive flyttet til andet anbringelsessted, og hvor barnet kan få ret til ikke at blive hjemgivet til forældremyndighedsindehaveren. De to situationer er særligt relevante når barnet har været anbragt eksempelvis siden det var meget lille, og ekstra tydeligt når barnet har tilbragt sine første leveår hos plejefamilien.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastsætter at reglerne i stk. 2-3 ikke gælder i de tilfælde, hvor kun den ene af forældrene har forældremyndigheden og barnet er i plejefamilie hos den anden af forældrene.

Til stk. 5

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal tilbagekalde plejefamilietilladelsen når forudsætningerne for tilladelsen ikke længere er til stede. Kommunalbestyrelsen skal løbende være opmærksom på forholdene hos plejefamilien, idet de kan ændre sig, eksempelvis i tilfælde af ændrede arbejdsvilkår, sygdom, skilsmisse eller misbrugsproblemer, hvilket kan få konsekvenser for miljøet omkring de børn, der er anbragt.

Såfremt kommunalbestyrelsen ved underretning eller af egen drift f.eks. ved tilsynsforpligtelsen bliver opmærksom på, at forholdene i plejefamilien ikke længere er acceptable, skal det vurderes, om plejefamilietilladelsen skal tilbagekaldes. Tilbagekaldes plejefamilietilladelsen, skal barnet fjernes fra plejefamilien. Det skal sikres, at de børn, der er anbragt hos plejefamilien, får tilbudt et andet anbringelsessted.

Tilbagekaldelse af plejefamilietilladelse er en forvaltningsretlig afgørelse.

Til stk. 6

Bestemmelsen fastsætter, at plejefamilien skal være i besiddelse af en gyldig plejetilladelse for hvert enkelt barn i deres plejefamilie. Det medfører, at plejefamilien ikke bliver godkendt for alle børn på én gang, men vurderes i hver enkelt situation i lyset af det enkelte barns behov.

Bestemmelsen skal sikre, at den enkelte plejefamilie har de ressourcer og de forudsætninger, som er nødvendige for at varetage det enkelte plejebarns behov og give barnet den fornødne omsorg.

Plejetilladelsen udstedes af kommunalbestyrelsen. Det er dermed kommunalbestyrelsens ansvar at undersøge, hvorvidt den pågældende plejefamilie er i besiddelse af de fornødne kompetencer og ressourcer.

I vurderingen vil der blandt andet, skulle tages hensyn til opholdets længde, barnets alder og behov, andre børn i plejefamilien samt plejefamiliens ressourcer.

En plejefamilie kan godt være i besiddelse af flere forskellige plejetilladelser på én gang, afhængig af hvor mange børn de har i pleje.

Tildeling af eller afslag på plejetilladelse er en forvaltningsretlig afgørelse.

Der er ikke krav om, at plejetilladelsen skal fornyes, men kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre tilsyn med, at plejefamilien til enhver tid lever op til de stillede krav.

Til stk. 7

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut hjemmel til at udarbejde nærmere bestemmelser om krav til plejefamiliens arbejdsvilkår. Deri vil også blive berørt de økonomiske forhold.

I stk. 7, nr. 3 er der specifikt medtaget, at der kan stilles krav om indhentelse af børneattest og straffeattest. Formuleringen ”tilhørende plejefamiliens husstand” omfatter plejeforældrene, deres børn over 15 år, samt eventuelle andre faste medlemmer af husstanden. Undtaget fra kravet om attester er plejebørn over 15 år som er bosiddende i familien.

For så vidt angår stk. 7, nr. 6 giver bestemmelsen mulighed for, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler vedrørende plejefamilieforhold, der er etableret med adoption for øje. Der forstås herved en kommunal arrangeret plejefamilie, som modtager barnet med henblik på, at ville adoptere barnet. Når et barn er anbragt i en plejefamilie med adoption for øje, betaler plejefamilien selv for barnets fulde forsørgelse. Plejeforholdet ophører på det tidspunkt, adoptionen er gennemført, eller fortsætter som et almindeligt plejefamilieforhold, med sædvanlig honorering herfor, hvis adoptionsansøgningen afvises af den ansvarlige rigsmyndighed.

For så vidt angår stk. 7, nr. 7 giver bestemmelsen mulighed for, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler vedrørende netværksanbringelser. Ved netværksanbringelse forstås anbringelse af børn i barnets eller familiens sociale netværk.

§ 38

Bestemmelsen sikrer, at en kommunal plejefamilie bliver grundigt orienteret af kommunalbestyrelsen forud for anbringelsen, og i den forbindelse har modtaget handleplanen for barnets anbringelse, hvilken blandt andet indeholder formål og mål med anbringelsen.

§ 39

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter regler vedrørende privat arrangerede plejefamilier.

Ophold hos en privat arrangeret plejefamilie kommer sædvanligvis i stand ved, at forældremyndighedsindehaveren indgår en privat aftale med en familie om, at den private plejefamilie i en periode skal have barnet boende hos sig og drage omsorg for det. Plejefamilien er ofte biologisk knyttet til forældremyndighedsindehaveren eller en del af det sociale netværk omkring barnet i form af fjernere familiemedlemmer, venner, naboer, lærere eller mennesker med anden tilknytning til barnet og forældremyndighedsindehaveren. Ved privat arrangeret plejefamilie forstås således alle de tilfælde, hvor et barn bor hos andre end forældrene, uden at kommunalbestyrelsen har medvirket til etableringen af opholdet. Der har ikke været tale om en forvaltningsretlig anbringelse, idet en sådan anbringelse forudsætter, at der er truffet afgørelse herom af kommunalbestyrelsen.

Privat arrangeret plejefamilie betragtes derfor ikke som en støtteforanstaltning efter dette lovforslag, men beror alene på en indgået privat aftale mellem forældremyndighedsindehaveren og plejefamilien. Privat arrangeret plejefamilie bliver i praksis anvendt, når en social begivenhed medfører, at forældremyndighedsindehaveren i en periode skal i anstalten, på uddannelsesophold i en anden by, er indlagt på sygehus eller af andre personlige årsager ikke er i stand til at tage vare på barnet. Uanset at forholdet beror på en privat aftale mellem forældremyndighedsindehaver og plejefamilie, skal der tages hensyn

til barnets juridiske rettigheder og krav på beskyttelse, som bevirker, at forvaltningen må stille krav til denne form for omsorgsaftale. Loven kræves således, at der skal udstedes en plejetilladelse af kommunen, se nedenfor. Ligesom det kræves, at plejefamilien er underlagt det kommunale personrettede tilsyn, jf. § 8 stk. 2, uanset at der ikke er tale om en anbringelse efter denne lov.

Til stk. 2 og 3

Bestemmelsen fastsætter, at den privat arrangerede plejefamilie skal være i besiddelse af en gyldig plejetilladelse for hvert enkelt barn i deres plejefamilie.

Bestemmelsen skal sikre, at den enkelte plejefamilie har de ressourcer og de forudsætninger, som er nødvendige for at varetage det enkelte plejebarns behov og give barnet den fornødne omsorg.

Plejetilladelsen udstedes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den privat arrangerede plejefamilie er bosiddende. Det er dermed kommunalbestyrelsens ansvar at undersøge, hvorvidt den pågældende plejefamilie er i besiddelse af de fornødne kompetencer og ressourcer.

I vurderingen vil der blandt andet, skulle tages hensyn til opholdets længde, barnets alder og behov, andre børn i plejefamilien samt plejefamiliens ressourcer.

Tildeling af eller afslag på plejetilladelse er en forvaltningsretlig afgørelse.

Der er ikke krav om, at plejetilladelsen skal fornys, men kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre tilsyn med, at plejefamilien til enhver tid lever op til de stillede krav.

En privat arrangeret plejefamilie skal først have en gyldig plejetilladelse for hvert enkelt barn, når barnet har været bosiddende hos plejefamilien i mere end 3 måneder ud af 12 måneder. Der stilles ikke krav om, at de 3 måneder skal være sammenhængende. Det vil sige, at der først skal indhentes plejetilladelse for hvert enkelt barn, når anbringelsen samlet set har varet mere end tre måneder inden for de seneste 12 måneder. I privat arrangeret plejefamilie er der således mulighed for, at der naturligvis kan arrangeres korterevarende private ophold hos familie eller sociale relationer, eksempelvis aflastningsophold hos bedsteforældre eller venner, uden at disse ophold skal medføre, at bedsteforældrene eller vennerne skal godkendes efter formelle krav til plejefamilier. Det er således kun ved længerevarende ophold, dvs. mere end 3 måneder i alt indenfor et år, at skal de formelle krav om plejetilladelser skal opfyldes.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den privat arrangerede plejefamilie er bosiddende, er forpligtet til at føre et personrettet tilsyn med barnet, der opholder sig i en privat arrangeret plejefamilie. Dette gælder uanset, at der ikke er

tale om en anbringelse efter denne lov, og der derfor ikke er en handlekommune. Tilsynsforpligtelsen for kommunalbestyrelsen indtræder i det øjeblik, der er udstedt en plejetilladelse, dvs. når barnet har været i plejefamilien i mere end 3 ud af 12 måneder. Indtil dette tidspunkt har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med barnet, som en del af deres generelle tilsyn med forholdene for børn i kommunen efter § 8, stk. 1.

Til stk. 5

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut hjemmel til at udarbejde nærmere bestemmelser om kommunalbestyrelsens udstedelse af plejetilladelser.

Kapitel 11

Ophør af støtteforanstaltninger og efterværn

Ophør af støtteforanstaltninger

§ 40

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at støtteforanstaltningerne, der ydes til støtte for barnet, skal ophøre, når målet med dem er nået, eller når de ikke længere opfylder deres formål.

Støtte efter denne Inatsisartutlov skal løbende evalueres som led i kommunens tilsynsforpligtelse, jf. § 8, eventuelle underretninger efter §§ 15-16, samt som led i udarbejdelsen af handle- og behandlingsplaner, jf. §§ 46 og 48.

Formålet med støtte til barnet beror på en konkret vurdering i den enkelte sag, og vil være beskrevet i den lovpligtige handleplan, som er udarbejdet forud for afgørelsen om støtte, og som løbende skal være revideret og ajourført. Undtaget er de enkelttilfælde, hvor der er truffet afgørelse om akut støtte, jf. § 6, hvor handleplanen udarbejdes efterfølgende.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at igangværende støtte efter denne lov tjener sit formål, og skal derfor tilpasses løbende, således at det enkelte barn modtager den støtte som tilsigter at understøtte barnets individuelle behov. Kommunalbestyrelsen har derfor også ansvaret for, at støtte til barnet ophører, når det viser sig, at formålet med støtten ikke længere er det samme, eller at målene med støtten er opnået.

Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelse om ophør af støtteforanstaltninger vurdere, hvorvidt en ny form for støtte til barnet skal træde i stedet for den hidtidige støtte. Har barnet fortsat behov for støtte som følge af en konkret vurdering af barnets situation, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at barnet modtager den relevante støtte, som vurderes nødvendig for at sikre barnets behov.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at støtte til barnet i henhold til denne lov skal ophøre, når barnet fylder 18 år, medmindre der iværksættes efterværn jf. § 42.

§ 41

Til stk. 1

Bestemmelsen stiller krav om at kommunalbestyrelsen i undersøgelsesperioden, altså før der kan træffes afgørelse om anbringelsens ophør, skal have afklaret 5 væsentlige forhold.

Disse forhold er oplistet i numrene 1-5.

Til nr. 1 – barnets behov

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til at undersøge barnets behov og om forældremyndighedsindehaverne er i stand til at opfylde disse, før der må træffes afgørelse om ophør af anbringelse uden for hjemmet.

Undersøgelsen af barnets behov tager udgangspunkt i de hensyn, som Inatsisartutloven oplister i § 3.

Et barns behov vil ændre sig i forhold til barnets alder og udvikling. Behovene kan vurderes på forskellige måder. Nogle behov vil være baseret på objektive vurderinger, mens andre behov vil være baseret på subjektive vurderinger. Behovsområder i et barns udvikling vil kunne være sundhed, læring og skole, følelsesmæssig og adfærdsmæssig udvikling, identitet, social fremtræden, selvstændighed, egenomsorg, familie- og sociale relationer mv.

Kommunalbestyrelsen må indledningsvis vurdere om de forhold, der i sin tid begrundede at barnet blev anbragt uden for hjemmet, er kommet i orden i familien. Som et element i denne forudgående undersøgelse må der tages stilling til forældremyndighedsindehavernes forhold og deres aktuelle forældreevne. Havde forældrene eksempelvis et alkoholmisbrug, skal det undersøges om forældrene nu er ude af misbruget. I vurderingen af forældremyndighedsindehavernes forhold mv., kan indgå temaer som forældrenes aktuelle evne til omsorg, sikkerhed, følelsesmæssig varme, stimulering, vejledning, grænsesætning, stabilitet mv. Oplysninger om forældremyndighedsindehavernes eventuelle andre børn og deres trivsel og kontakt med forældrene må forventes at indgå i vurderingen af forældremyndighedsindehavernes forhold mv.

Til nr. 2 – samtale med barnet

Formålet med bestemmelsen er, at barnet bliver hørt som led i undersøgelsen, før der træffes afgørelse om ophør af anbringelse uden for hjemmet.

Samtalen kan eksempelvis ske ved, at en sagsbehandler afholder en samtale med barnet personligt eller via telefon. Kommunalbestyrelsen skal kunne dokumentere, at der har været

afholdt en samtale, og hvad barnet har udtalt sig om. Dette kan være i form af eksempelvis et skriftligt referat af samtalen.

Det er en stor omvæltning både for barnet og forældrene, når barnet bliver hjemgivet. Hvorvidt hjemgivelsen bliver en succes kan afhænge af, om forløbet for hjemgivelsen er grundigt planlagt, og om barnet samt forældrene er blevet forberedt på hjemgivelsen på en hensigtsmæssig måde. En proces, hvor barnet løbende i samtaler bliver informeret om sagens gang, kan være medvirkende til, at barnet føler sig tryk ved at skulle hjemgives. Under processen skal der naturligvis tages hensyn til alder og modenhed hos barnet.

Er der tale om, at barnet har været anbragt gennem længere tid, er det relevant, at kommunen overvejer, om det vil være nyttigt, at barnet i en periode efter hjemgivelsen opretholder kontakten til børnene eller de voksne på det tidligere anbringelsessted.

Til nr. 3 – udtalelse fra anbringelsesstedet

Udtalelsen skal indeholde anbringelsesstedets stillingtagen til en eventuel afgørelse om ophør af anbringelsen, samt status på barnets generelle trivsel og om barnet fortsat har behov for støtte i form af anbringelse uden for hjemmet.

Til nr. 4 – forberedt på hjemgivelsen

Bestemmelsen fastlægger, at det er kommunalbestyrelsens ansvar og ikke kun anbringelsesstedets opgave at sikre, at såvel barnet som forældrene er velforberedt på hjemgivelsen, og informerede om handleplanen herfor, jf. stk. 1, nr. 5. Det fastslås, at det er kommunalbestyrelsens pligt at forberede barnet og forældrene på hjemgivelsen. Kommunalbestyrelsen har forud for hjemgivelse af et barn fra en anbringelse ansvaret for, at barnet og forældremyndighedsindehaveren forberedes på hjemgivelse. Det er op til kommunalbestyrelsen at vurdere, hvorledes det findes mest hensigtsmæssigt at forberede barnet samt forældremyndighedsindehaverne på hjemgivelsen. Forberedelse kan blandt andet ske i samtaler med barnet, hvor kommunalbestyrelsen fortæller barnet om det planlagte hjemgivelsesforløb. Det vil ofte være hensigtsmæssigt, at barnet får mulighed for at besøge hjemmet og forældrene en eller flere gange inden hjemgivelsen. Det er vigtigt, at barnet får lejlighed til at forberede sig på den nye situation og tage ordentligt afsked med børn og voksne på det hidtidige anbringelsessted.

Kommunalbestyrelsen kan vælge at give forældrene til barnet kursus i forældrepleje eller afholde samtaler med forældrene om det planlagte hjemgivelsesforløb. Det kan være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen indgår aftale med anbringelsesstedet om forberedelse og støtte ved barnets hjemgivelse. Anbringelsesstedet vil ofte være velegnet til at yde barnet støtte i forbindelse med hjemgivelsen og i en periode herefter.

Til nr. 5 – handleplan for hjemgivelsen

Med kommunalbestyrelsens rettidige omhu ved på forhånd at have afklaret alt det praktiske og forholdt sig til barnets og hjemmets behov før, under og efter hjemgivelsen, vil denne bestemmelse sikre, at hjemgivelsen er skriftligt forberedt, og handleplanen kan derfor bruges af kommunalbestyrelsen til at barnet og forældrene er velinformeret om hjemgivelsen og om de kommunale forventninger til dens proces og resultat, i god tid før den skal ske, jf. stk. 1, nr. 4.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastlægger, at det er sekretariatet for udvalget, der beslutter, hvorvidt en sag skal forelægges til udtalelse af Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Det er sekretariatet for udvalget, som sørger for sagens oplysning og tager stilling til, om den skal indbringes for udvalget. Situationen opstår i sagsbehandlingsperioden, som led i sagsoplysningen, altså før kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelse. Udvalgets udtalelse afgives således tidsmæssigt før der er truffet afgørelse om hjemgivelse i kommunalbestyrelsen, og der skal naturligvis afventes, før der i kommunen træffes endelig afgørelse om hjemgivelse.

Til stk. 3

Bestemmelsen er indsat for at sikre, at barnet, forældrene og anbringelsesstedet har tid til at forberede sig mentalt på hjemgivelsen, men der kan også være praktiske støtteforanstaltninger, der skal ordnes, førend barnet kan komme hjem til forældrene. Barnet skal have mulighed for at kunne komme med indsigelser til hjemgivelsen. Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at følge barnets ønske, men barnets tilkendegivelse skal indgå i kommunalbestyrelsens afgørelse. Bestemmelsen skal forstås som et krav til mindste varslingsfrist for hjemgivelser, og er en minimumsbestemmelse, som derfor ikke er til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan meddele et længere hjemgivelsesvarsel. Længere varsel kan være relevant eksempelvis i tilfælde, hvor barnet skal hjemgives fra anbringelser uden for Grønland, eller i tilfælde hvor barnet eller hjemmet skal forberedes bedre over en længere periode til hjemgivelsen.

Det er både barnet, forældremyndighedsindehaver og anbringelsesstedet, der skal have modtaget varslingen om hjemgivelse. Kravet om minimum 12 uger i forvejen er ikke opfyldt, hvis kommunalbestyrelsen kun har varslet anbringelsesstedet eller barnet om hjemgivelsen. De 12 uger tælles fra den dato, hvor meddelelsen om hjemgivelse er kommet frem til den sidste aktør af de tre nævnte, også selvom den sidste aktør er barnet selv. Kommunalbestyrelsen har bevisbyrden for, at meddelelsen er kommet frem.

Varslingsfristen kan dog fraviges, i hensynet til barnet eller andre væsentlige hensyn, der gør det nødvendigt at fravige denne varslingsfrist

Til stk. 4

Ved anbringelser uden for Grønland, fastsætter bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen i hjemkommunen, hvis muligt, skal indhente redegørelse fra den udenlandske kommune inden afgørelse om hjemgivelse træffes.

Efterværn til unge i alderen 18 år til og med 23 år

§ 42

Udgangspunktet er, at når en person fylder 18 år, er personen ikke længere omfattet af Inatsisartutloven. Efterværn er en mulighed, for at de personer som snart fylder 18 år og som opfylder betingelserne for efterværn, kan ydes støtte og støtteforanstaltninger efter denne Inatsisartutlov, selvom de ikke længere er under 18 år. Efterværn kan være særligt relevant, og for samfundet hensigtsmæssigt, hvis barnet som nærmer sig dets 18. leveår viser sig fortsat at have behov for en beskyttelsesmæssig brobygning ind i voksenlivet, eksempelvis hvis barnet mangler forudsætningerne, psykisk eller fysisk, for at kunne opgive støtteforanstaltningerne efter Inatsisartutloven, eller vil have behov for i en periode at modtage tilbud om støtte til at lære at være voksen mv. Der kan også opstå en situation i den unges liv, som nødvendiggør efterværn, og derfor åbner denne Inatsisartutlov for muligheden at kommunalbestyrelsen kan tilbyde efterværn til unge i alderen 18-23 år begge år inklusive, hvis den unge vurderes at have behov derfor.

Selvom efterværn ydes til unge efter det fyldte 18. år, kan efterværn også godt betragtes som en tidlig indsats, altså en forebyggende indsats, som igangsættes efter barnet er blevet voksent for at undgå et større socialt problem for den unge senere i livet, som i så fald ville skulle løses via reglerne for offentlig hjælp eller andre specielle sociale regelsæt mv. for voksne borgere. Efterværn kan bidrage til at sikre den unge en hensigtsmæssig overgang til voksenlivet, så den unge ikke afvises blot på grund af alder.

Til stk. 1

Bestemmelsen forpligter kommunalbestyrelsen til at vurdere og træffe afgørelse, om der skal tilbydes efterværn til en ung. Dette sikrer således børn en ret til at få vurderet af kommunalbestyrelsen før barnets fyldte 18. år, om kommunalbestyrelsen vil tilbyde efterværn for ungdomsperioden 18-23 år. Dette er dog alene en ret for det barn, som på dets fyldte 18. år, modtager støtte i form af støtteforanstaltninger, hvad enten det er støtteforanstaltninger ydet i henhold til bestemmelserne i kapitel 7-8, eller skærpede støtteforanstaltninger ydet i henhold til bestemmelserne i kapitel 9 om anbringelser uden for hjemmet.

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at tage kontakt til barnet, senest når det er 17½ år gammelt for at vurdere, om barnet som ung, dvs. fra det fyldte 18. år til og med 23. år, får behov for støtte. Det betyder ikke, at kommunalbestyrelsen har pligt til at tilbyde den unge efterværn. Ligesom bestemmelsen ikke giver en ung ret til at modtage efterværn. Det er kommunalbestyrelsens ret at afgøre, om den unge skal have tilbudt efterværn.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse, om hvorvidt der skal tilbydes efterværn til den unge.

I bestemmelsen anvendes bevidst det forvaltningsretlige begreb ”afgørelse” og ikke begrebet ”beslutning”, for at sikre, at der er ret til at klage til det sociale ankenævn, både i tilfældet

hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at der skal tilbydes efterværn, som i tilfældet hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at der ikke skal tilbydes efterværn.

Et barn, som modtager støtteforanstaltninger, vil sædvanligvis have behov for videreførelse af igangværende eller nye brobyggende støtteforanstaltninger ind i ungdomsperioden, dvs. fra det fyldte 18. år til og med 23. år. Det kan være svært for mange pludseligt at stå helt på egne ben med fuldt ansvar for en voksen livsførelse, straks man er blevet 18 år. Børn, der som 17-årige modtager støtteforanstaltninger, vil ofte have et større behov for hjælp og støtte end jævnaldrende, der ikke modtager støtteforanstaltninger. Ligesom de oftere ikke har voksne omsorgspersoner i deres netværk, som kan hjælpe og støtte dem tilstrækkeligt.

Formålet med at iværksætte og opretholde støtteforanstaltninger efter det fyldte 18. år er derfor at bidrage til, at den unge efter en tid kan klare sig på egen hånd. Hjælpen skal derfor have fokus på at støtte den unge, f.eks. ved støtte til at gennemføre en uddannelse eller være i beskæftigelse. Det afgørende er, at der sker en konstruktiv og positiv udvikling i den unges liv i løbet af den periode, hvor den unge med efterværnstøtteforanstaltninger hjælpes til at være voksen.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde efterværn, når det er af væsentlig betydning for den unges bedste. Om efterværnet må anses som at være af væsentlig betydning for den unge hviler på en konkret vurdering af den unges behov. I de tilfælde, hvor der er tale om en ung person, som er ressourcetsvag, og som har behov for støtte til at udvikle sig til at blive selvstændig og i stand til at forsørge sig selv, kan efterværnet anvendes som en hjælp, hvis den unge, før han eller hun fyldte 18 år, modtog støtteforanstaltninger.

Ofte vil de unge, som på tidspunktet hvor han eller hun fyldte 18 år modtog støtteforanstaltninger, fortsat have behov for en form for støtte. Unge, der har været anbragt uden for hjemmet, vil ofte ikke have så stærke relationer til hjemmet, og forældrene vil ofte ikke være så ressourcestærke, at de er i stand til at støtte og vejlede den unge. Samtidig vil unge, der har været anbragt uden for hjemmet ofte være i en sårbar situation, lige efter de er fraflyttet anbringelsesstedet og have behov for støtte og hjælp til at komme i gang med voksentilværelsen.

Tilbuddet skal støtte en ung i at få en god overgang til en selvstændig voksentilværelse. Efterværn skal således have fokus på at understøtte den unges muligheder for uddannelse, beskæftigelse, boligforhold og netværk.

Til stk. 3

Bestemmelsen giver mulighed for genetablering af efterværn, hvis den unge eksempelvis har afvist tilbuddet om efterværn, og senere har fortrudt sit valg. Samtidig muliggøres at der skal tages hensyn til at situationen for den unge har forandret sig, efter ophør af efterværn, eller

uden at der tidligere har været tilbudt efterværn, og at der således på grund af den unges situation er opstået et behov for, at den unge kan tilbydes efterværn. Generelt skal bestemmelsen forstås således, at en ung kan få hjælp i form af efterværn indeholdende støtte og støtteforanstaltninger efter kapitel 7-9 i denne Inatsisartutlov.

Til stk. 4

I bestemmelsen opregnes mulige former for støtte, der særskilt eller i kombination kan indgå i et tilbud om efterværn. Der er tale om en bred bestemmelse, idet stk. 4, nr. 3 giver mulighed for at tilbyde andre former for støtte og støtteforanstaltninger efter kapitel 7-9, så længe støtten har til formål og er egnet til at bidrage til, at den unge får en god overgang til en selvstændig voksentilværelse.

Til stk. 5

Med bestemmelsen gives mulighed for, at der udover de i stk. 4 opregnede støttemuligheder også som led i efterværn til tidligere anbragte unge kan tilbydes, at deres ophold på anbringelsesstedet forlænges. Dette gælder uanset, om der er tale om ophold i en kommunalt arrangeret plejefamilie eller på en døgninstitution.

Til stk. 6

Bestemmelsen fastsætter en tidsgrænse for, hvornår kommunalbestyrelsen skal kontakte den unge for at vurdere, om der skal iværksættes efterværn. 6 måneder før en ung fylder 18 år anses for passende for, at kommunalbestyrelsen har tid til at forberede et eventuelt efterværnstilbud og til, at den unge har tid til at forberede sig på, hvad der skal ske, når vedkommende fylder 18 år. Tidsgrænsen skal sikre, at den unge ikke skal være usikker på, hvad der skal ske, når han eller hun fylder 18 år, ligesom det må forventes, at en ung på det tidspunkt gør sig tanker om fremtiden.

Der er ingen grænse for, hvor tidligt kommunen kan forhøre sig hos barnet under 18 år, om det som ung vil være interesseret i efterværn. Kommunen kan til enhver tid oplyse barnet om hvilke støtteforanstaltninger, der kan iværksættes for den unge efter det fyldte 18. år. Da det kan være svært for barnet at tage stilling til, om det som ung ønsker efterværn flere år ud i fremtiden, bør kommunen med henblik på en afklaring dog altid kontakte barnet omkring 6-12 måneder, før barnet fylder 18 år.

Hvis barnet eller den unge samtykker til iværksættelse af efterværn, skal der udarbejdes en handleplan.

Kommunalbestyrelsen kan kun tilbyde efterværn, indtil den unge fylder 24 år. Det er ikke muligt at tilbyde efterværn efter det fyldte 24. år.

Til stk. 7

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut adgang til at fastsætte nærmere regler for efterværn, herunder efterværnets omfang, varighed og karakter.

Kapitel 12 *Sagsbehandlingsregler*

Børnesamtale

§ 43

Til stk. 1

Reglen er en implementering af et af Børnekonventionens hovedpunkter, princippet om respekt for barnets synspunkter. Princippet i Børnekonventionen omhandler, at barnet skal sikres en ret til frit at udrykke sine synspunkter, såfremt barnet er i stand til at udrykke dem.

Barnet har efter bestemmelsens indhold ret til at udtale sig i alle sager og på ethvert tidspunkt under sagens behandling. Barnet pålægges dog ikke en pligt til at udtale sig, ligesom reglen ikke hindrer, at barnet lader sig repræsentere eller bistå af andre.

Der er ingen formkrav for samtalen. Den kan afholdes ved en personlig samtale, via telefon, via Skype eller på anden vis. Barnets synspunkter skal afdækkes, og synspunkterne skal inddrages med passende vægt i overensstemmelse med barnets alder og modenhed i det fortsatte socialfaglige arbejde. Omsorgssvigt kan medføre, at barnet ikke er alderssvarende i sin udvikling, hvilket gør vurderingen af barnets modenhed betydningsfuld. Ud fra alders- og modenhedsparametrene kan kommunalbestyrelsen vurdere, om barnet har forståelse for sin egen situation og forstår konsekvensen af de holdninger og synspunkter, som barnet fremfører under samtalen.

Der er ingen krav om, at kommunalbestyrelsen skal følge barnets ønsker eller holdninger, men de skal tillægges vægt alt efter barnets alder og modenhed.

Samtalen skal klarlægge barnets egen holdning til den påtænkte afgørelse. Selvom der eventuelt er afholdt en samtale med barnet i forbindelse med udarbejdelse af en undersøgelse, skal der også afholdes en samtale, inden der træffes afgørelse om for eksempelvis støtteforanstaltninger. Begrundelsen for dette er, at det er vigtigt, at barnet har mulighed for at kunne give sin mening til kende om det konkrete indhold af den påtænkte afgørelse.

Samtalen skal ske på en kvalificeret og respektfuld måde, og munde ud i at barnets egen mening i sagen kommer frem. Mødet bør foregå i en afslappet og tillidsvækkende atmosfære.

I forhold til børn med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser kan det være nødvendigt at tage særlige hensyn eller anvende særlige fremgangsmåder for at sikre inddragelsen af disse børns holdninger i afgørelsen.

Til stk. 2

Bestemmelsen skal forstås situationsbestemt, og således, at den giver socialforvaltningen en mulighed for at samtalen med barnet kan ske uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, såfremt det er til barnets bedste.

Til stk. 3

Der er tale om en undtagelse til hovedreglen i stk. 1. I tvivlstilfælde, hvor kommunalbestyrelsen er usikker på, hvorvidt barnet vil kunne fremkomme med sin holdning, skal kommunalbestyrelsen forsøge at afholde en samtale med barnet. Viser det sig under samtalen, at barnet ikke er i stand til at udtrykke egne synspunkter, kan samtalen stoppes.

Der kan forekomme situationer, hvor en samtale vil stille barnet i en urimelig situation. I disse situationer skal der foretages en konkret vurdering af, om hensynet til barnet i afgørende grad taler imod, at barnet høres eller inddrages. I vurderingen skal indgå, om en gennemførelse af samtalen vil være mere til skade end gavn for barnet. Det vil eksempelvis være i den situation, hvor barnet klart udtrykker et ønske om ikke at udtale sig.

I visse tilfælde vil barnet ikke profitere af, at samtalen afholdes. Det kan skyldes barnets alder eller manglende udvikling, hvor barnet ikke forstår sin egen situation og ikke vil være i stand til at fremkomme med sin egen holdning eller synspunkt. Er der mulighed for, at barnet eksempelvis ved hjælp af en tryghedsperson eller en børnebisidder vil være i stand til at fremkomme med sin holdning i en samtale, bør en samtale afholdes.

Såfremt der ikke gennemføres en samtale med barnet, skal dette fremgå af sagen med en begrundelse for, hvorfor samtalen ikke har fundet sted. Det bør heri indføres hvordan barnets perspektiv er afdækket, når der ikke er blevet afholdt samtale med barnet.

Til stk. 4

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut ret til at fastsætte nærmere regler for sagsbehandlingen af børnesager, herunder for samtale med barnet, samt udveksling af oplysninger i børnesager mellem myndigheder. Bestemmelsen ændrer ikke ved den almindelige ledelsesmæssige rolle- og ansvarsfordeling i socialvæsenet, som er fastsat i Landstingsforordning nr. 11 af 12. november 2001 med senere ændringer om Socialvæsenets styrelse og organisation, med henholdsvis en central og en lokal ledelse af socialvæsenet, men bestemmelsen giver den centrale ledelse, Naalakkersuisut, ret til at fastsætte nærmere regler for sagsbehandlingen.

Børnebisidder

Til stk. 1

Bestemmelsen bidrager til at gennemføre artikel 12 i Børnekonventionen. Denne artikel fastslår, at et barn skal have ret til at fremføre sine synspunkter og udtrykke sine meninger, før der træffes endelig afgørelse i en sag.

En person med faglige forudsætninger for at blive børnebisidder, kan være en person der i mange år har arbejdet inden for social- og børneområdet, eksempelvis som sagsbehandler i forvaltningen, eller en person uddannet som jurist, socialrådgiver, pædagog eller lignende. Det væsentligste er, at personen, der skal fungere som børnebisidder, har faglig og erfaringsmæssig kendskab til børns rettigheder og det sociale system. Endeligt er der givet plads til, at en person, der har gennemført et børnebisidderkursus, kan benyttes som børnebisidder.

En børnebisidder er, i modsætning til en tryghedsperson, ikke nødvendigvis en person, som barnet kender i forvejen. Børnebisidderen er en person, som har en særlig viden om børneområdet, og som kan bistå barnet i børnesamtaler, vejlede barnet om børns rettigheder, forklare lovgivningen i børnesager, og som har viden om, hvordan det sociale system fungerer f.eks. i henhold til klageadgang mv. Børnebisidderens rolle vil blandt andet være at bistå med at forberede barnet til samtalen med myndighederne, og være deltagende i samtalen, hvis barnet ønsker dette.

Børnebisidderen forventes at kunne vejlede barnet om dets rettigheder før, under og efter kommunalbestyrelsen træffer afgørelse, samt at fortælle barnet om hvordan det sociale system hænger sammen, og hvordan barnet navigerer i det.

Det er vigtigt, at børnebisidderen har mulighed for at støtte barnet under mødet med de relevante myndigheder. Børnebisidderen skal kunne sikre, at barnet får mulighed for at fremføre alle de for barnet og sagen relevante spørgsmål under mødet. Børnebisidderen kan være med under hele sagen og forventes at bistå med at sikre, at barnet bliver hørt, og at barnets synspunkter bliver fremført over for myndigheden, inden der træffes afgørelse i sagen.

Kommunalbestyrelsen bør som det klare udgangspunkt tillade, at barnet kan medtage sin børnebisidder eller en tryghedsperson til møder med kommunen eller andre forvaltningsmyndigheder.

Det bemærkes, at udpegningen af en børnebisidder ikke er afhængig af samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Dette skyldes, at der ikke er tale om en støtteforanstaltning, men om en tilpasning af den kommunale sagsbehandling til børns behov. I denne kontekst vejer hensynet til at varetage barnets bedste og barnets interesse i forbindelse med selve sagsbehandlingen højest.

Til stk. 2

Det er særlig vigtigt, at børn, som anbringes uden samtykke fra forældrene, bliver hørt. Det vil ofte være svært for barnet at fremføre sine synspunkter, da dette kan føles som et loyalitetsbrud over for forældrene. En børnebisidder kan være medvirkende til, at barnet får udformet sine meninger og kommer frem med sine holdninger til anbringelsen.

Børnebisidderen kender endvidere til det sociale regelsæt og kan være med til at sikre, at barnets rettigheder bliver overholdt under samtaler og møder med kommunen og i kommunens sagsbehandling i øvrigt.

Til stk. 3

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at anbringelse på sikret afdeling af en døgninstitution, er et yderst indgribende indgreb over for barnet. Børn, der er anbragt på en sikret afdeling af en døgninstitution, vil oftest have komplekse personlige behov og det er derfor meget vigtigt, at barnet får bedst mulig støtte og vejledning om sine rettigheder, herunder sin klageret i det administrative system.

Barnet skal have tilknyttet en børnebisidder på det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen påtænker barnet anbragt på en sikret afdeling af en døgninstitution. Påtænker skal forstås som fra det tidspunkt hvor sagsbehandleren finder det overvejende sandsynligt, at barnet bør indstilles til anbringelse på en sikret afdeling af en døgninstitution. Allerede anbragte børn på en sikret afdeling af en døgninstitution, skal have tilknyttet en børnebisidder umiddelbart efter lovens ikrafttræden.

Det er vigtigt, at det anbragte barn under hele forløbet har mulighed for at have en børnebisidder uden for institutionen, som kan vejlede barnet om dets rettigheder, hvis barnet føler sig uretmæssig behandlet på døgninstitutionen.

Inden barnet anbringes på en sikret afdeling af en døgninstitution, skal der være fastsat klare linjer for, hvornår og hvordan børnebisidderen kan kontaktes, hvis barnet får behov for børnebisidderens hjælp under anbringelsen. Det kan eksempelvis aftales, at barnet kan kontakte børnebisidderen telefonisk på bestemte tidspunkter eller, at børnebisidderen kommer på besøg på døgninstitutionen eller afdelingen.

Til stk. 4

Det er en forudsætning for tiltrædelse af hvervet som børnebisidder at der gives samtykke til indhentelse af såvel straffeattest som børneattest. Attesterne skal sikre, at såvel børn som forældre kan have tillid til børnebisidderne.

Til stk. 5

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut mulighed for at sikre, at krav til børnebisiddere bliver ens på landsplan, og at løn- og øvrige vilkår bliver gennemsigtige.

Bemyndigelsen kan blive anvendt til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen som led i sin forvaltningsmæssige undersøgelsespligt, og inden anvendelsen af en person, der tilbyder sig som børnebisidder, skal sikre, at der er indhentet både straffeattest og børneattest på den, der tilbyder sig som børnebisidder. At der også indhentes straffeattest og ikke blot børneattest er for at sikre, at forvaltningen beskytter barnet bedst muligt. En dom for eksempelvis vold og seksuelle overgreb på børn over 15 år vil nemlig ikke fremgå af børneattesten, men kun af straffeattesten. Kommunalbestyrelsen skal derfor indhente både straffeattest og børneattest på personer, som kommunen vil benytte som børnebisiddere.

Socialfaglig undersøgelse

§ 45

Undersøgelsen af forholdene omkring og hos barnet kaldes en socialfaglig undersøgelse.

En socialfaglig undersøgelse iværksættes, når kommunalbestyrelsen har:

1. en mistanke om at et barn lever under forhold, der kan bringe barnets trivsel, sundhed eller udvikling i fare, eller
2. en antagelse om at et barn har behov for særlig støtte.

Kommunalbestyrelsen kan aldrig opstille bindende retningslinjer for, hvilke børn der skal undersøges, og hvilke børn der ikke skal undersøges ud fra objektive kriterier, for eksempel familiens baggrund, forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet mv.

Kommunalbestyrelsen har pligt til at undersøge barnets forhold nærmere, når det på baggrund af foreliggende oplysninger må antages, at et barn har brug for støtte.

Den socialfaglige undersøgelse skal, så vidt det er muligt, gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og barnet. Forældremyndighedsindehaverens forståelse for undersøgelsen vil være en forudsætning for et konstruktivt samarbejde mellem familien og kommunen. Dette samarbejde er vigtigt på længere sigt.

Er det ikke muligt at gennemføre den socialfaglige undersøgelse i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren kan kommunalbestyrelsen dog uden samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden og barnet beslutte at gennemføre undersøgelsen.

Den socialfaglige undersøgelse skal tilvejebringe et grundlag for at kunne vurdere, hvilken støtte der vil være relevant for barnet ud fra karakteren af barnets og familiens problemer. Der skal derfor så tidligt som muligt i et forløb laves en kvalificeret afdækning af, om der er forhold, der bør resultere i iværksættelse af støtte i henhold til dette lovforslag.

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 fastsætter, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at udarbejde en socialfaglig undersøgelse, hvis det må antages, at et barn har behov for særlig støtte. Kommunalbestyrelsen kan være blevet opmærksom på barnets behov for særlig støtte på baggrund af en underretning eller kommunalbestyrelsens generelle tilsyn med børn i kommunen, jf. § 8, stk. 1. Opmærksomheden på behovet for særlig støtte kan dog også være opstået i forbindelse med, at barnet og dets familie eller andre omsorgsgivere har modtaget rådgivning efter den foreslåede bestemmelse i § 20.

Det er som udgangspunkt et krav for iværksættelse af særlige støtteforanstaltninger efter kapitel 8 og skærpede støtteforanstaltninger efter kapitel 9, at der er gennemført en socialfaglig undersøgelse. Den socialfaglige undersøgelse vil dog ikke kun være hensigtsmæssig i de situationer, hvor der er formodning for, at barnet har behov for en særlig eller skærpet støtteforanstaltning, men også i forhold til børn, hvis behov er uafklarede.

Til stk. 2

Bestemmelsen stiller krav til indholdet af den socialfaglige undersøgelse, således at der sikres et landsdækkende bredspektret perspektiv på forskellige niveauer af barnets og familiens liv. Ønsket er at afdække barnets og familiens problemer og ressourcer på en helhedsorienteret måde. Den socialfaglige undersøgelse skal forstås som en helhedsorienteret undersøgelse af barnets situation og omgivelse. I undersøgelsen kan derfor blive inddraget en vurdering af forældrenes forhold og forældreevne samt andre relevante forhold. Bestemmelsen opregner seks faste punkter, der som minimum, skal indgå i den socialfaglige undersøgelse, medmindre der er konkrete forhold i sagen, der gør et aspekt irrelevant. En sådan situation foreligger f.eks. for så vidt angår belysning af skolegang i forhold til et spædbarn. De seks faste punkter vil blive nærmere beskrevet i de regler, som Naalakkersuisut fastsætter, jf. stk.7.

Til stk. 3

Den socialfaglige undersøgelse skal resultere i en begrundet skriftlig handleplan, om hvilken eventuel støtte der skal iværksættes. Afgørelse om ikke at iværksætte en socialfaglig undersøgelse skal ligeledes resultere i en skriftlig begrundelse herfor som lægges på barnets sag.

Erfaringen viser, at den mest effektive indsats sikres ved, at alle relevante myndigheder og aktører, der arbejder med barnet, inddrages. Det betyder, at sagen bliver veloplyst, og indsatsen målrettes bedst muligt. Samtidig får man inddraget flest mulige ressourcer rundt om barnet. Samarbejde på tværs af faggrænser sikrer en helhedsorienteret indsats i forhold til barnet.

Som led i den socialfaglige undersøgelse skal Det Tværfaglige Samarbejdsudvalg, jf. Landstingsforordning nr. 14 af 1. november 1982 om tværfaglig samarbejde i sociale sager,

fremkomme med en skriftlig tilkendegivelse om stillingtagen til støtteforslag, der indebærer anbringelse uden for hjemmet efter § 28. Denne bestemmelse skal sikre, at der altid samarbejdes på tværs af faggrænser i børnesager om anbringelser uden for hjemmet, men uden at en anbringelse trækkes unødigt i langdrag på grund af manglende svar fra Det Tværfaglige Samarbejdsudvalg.

Forpligtelsen til at sikre det tværfaglige samarbejde ligger hos kommunalbestyrelsen.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastlægger, at såfremt der er iværksat foreløbig støtte sideløbende med den socialfaglige undersøgelse, skal der i forbindelse med afslutningen af undersøgelsen desuden tages stilling til, om den midlertidige støtte skal videreføres fremefter eller ophøre. Kommunalbestyrelsen bør i den forbindelse indhente oplysninger om, hvordan barnet og forældremyndighedsindehaverne stiller sig til støtten. Det kan samtidigt undersøges, om familiens netværk eventuelt kan være med til at afhjælpe nogle af de afdækkede vanskeligheder som undersøgelsen eventuelt måtte påvise.

Til stk. 5

Hvis barnet modtager støtte efter anden lovgivning, herunder f.eks. støtte på baggrund af en funktionsnedsættelse, skal dette forhold inddrages som et led i den socialfaglige undersøgelses helhedsvurdering af barnet og dets forhold. Heraf følger også at hvis den socialfaglige undersøgelse viser, at barnet har behov for støtte, der ikke kan tildeles efter denne Inatsisartutlov, men som kan iværksættes efter anden lovgivning, har kommunalbestyrelsen ansvar for at iværksætte dette eller kontakte den relevante ansvarlige myndighed.

Bestemmelsen skal forstås således, at Inatsisartutlov om Støtte til Børn, er basisloven for alle børn, og andre specielle love er supplerende love, som forvaltningen skal lægge ovenpå rettighedskataloget i henhold til denne lov om støtte til børn. Et barn kan derfor modtage støtte efter denne lov om støtte til børn, og samtidig få støtte efter anden speciel lovgivning, eksempelvis handicaplovgivningen. Den ene lov ekskluderer således ikke rettighederne i henhold til andre love. Det er barnets behov, jf. de indledende bestemmelser, der definerer støttebehovet for barnet, og lovene skal derfor forstås som værende supplerende for hinanden, medmindre det positivt er nævnt i lovteksten, at dette ikke skal være tilfældet.

Til stk. 6.

Bestemmelsen fastlægger, at kommunalbestyrelsen på baggrund af den socialfaglige undersøgelse skal træffe afgørelse om, hvorvidt der er grundlag for at iværksætte støtte efter kommunalbestyrelsens anbefalinger.

Til stk. 7.

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for den socialfaglige undersøgelse, herunder for undersøgelsens udførelse, form og indhold, samt tidsmæssige

krav til processen og færdiggørelsen af den socialfaglige undersøgelse. Disse regler vil blive fastsat i bekendtgørelsesform.

Handleplaner

§ 46

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at det er kommunalbestyrelsens pligt at udarbejde skriftlige handleplaner, før der træffes afgørelse om støtte til barnet. Udarbejdelsen af handleplanen sikrer, at kommunalbestyrelsen udfører en grundig overvejelse af målet for indsatsen for barnet, og dermed at der iværksættes den mest hensigtsmæssige støtte fra begyndelsen. Som led heri, skal kommunalbestyrelsen overveje, hvilke støtteforanstaltninger der skal iværksættes, og hvorledes målet for barnet skal opnås.

Handleplanen skal være konkret i forhold til indsatsen og individuelt udarbejdet i forhold til det enkelte barn og dette barns behov. En handleplan giver barnet samt forældremyndighedsindehaver, sagsbehandler m.fl. mulighed for at følge med i planen for indsatsen og deltage aktivt i løsningen af familiens problemer. Ligesom en handleplan rummer mulighed for kontinuitet i indsatsen for barnets sag ved et eventuelt sagsbehandlerskifte

Formålet med handleplaner er at sikre en målrettet og helhedsorienteret indsats for barnet.

På denne måde ønskes det i videst muligt omfang sikret, at barnet støtter op om indsatsen, og at forældremyndighedsindehaveren og andre omsorgspersoner accepterer, respekterer og støtter op om indsatsen. For at indsatsen kan være helhedsorienteret betyder det, at der blandt andet skal være taget stilling til, hvilke ressourcer der eksisterer hos barnet, familien og i familiens netværk mv.

I bestemmelsens stk. 1, nr. 1-5 er oplyst i hvilke situationer, kommunalbestyrelsen er forpligtet til at udarbejde en handleplan. Hvis der i forlængelse af den socialfaglige undersøgelse og udarbejdelsen af handleplanen i forbindelse hermed træffes afgørelse om iværksættelse af støtteforanstaltning, der er betinget af udarbejdelsen af en handleplan, jf. stk. 1, nr. 2 og 3, vil det afhængig af handleplanens karakter være tilstrækkeligt at opdatere handleplanen med de specifikke informationer og vurderinger, der er knyttet til støtteforanstaltningen, fremfor at udarbejde en helt ny handleplan.

Til stk. 2

Bestemmelsen oplister kvalitetskrav til handleplanens mindsteindhold mv. Bestemmelsen skal forstås på den måde, at en handleplan forventes løbende at skulle opdateres af kommunalbestyrelsen, og at effekten af indsatsen og støtteforanstaltningernes hensigtsmæssighed løbende

skal evalueres af kommunalbestyrelsen. En handleplan forventes derfor fremover at blive brugt som et kurssættende, men også som et mere dynamisk og elastisk værktøj, der både lægger et indledende fundament for anbefalet indsats med støtte til barnet, og som løbende skal ajourføres og derfor forandres, efterhånden som virkningen af den ydede indsats med støtte til barnet forandrer barnets behov for støtte. Handleplanen bør derfor ikke opfattes som et statisk statusdokument, som ikke følger med barnets udvikling og behov. Handleplanen skal opfattes som et dynamisk udviklingsdokument, der skal udvikles løbende. Handleplanen må ikke medvirke til at fastlåse indsatsen over for barnet i et forældet øjebliksbillede af barnets behov på udarbejdelsestidspunktet, som udviklingen måske senere har gjort uaktuel. Handleplanen skal fremover bruges som et dynamisk og udviklende værktøj, som løbende vil skulle evalueres og opdateres af kommunalbestyrelsen baseret på barnets aktuelle behov. Handleplanen skal ydermere bruges til at indstille til yderligere eller anden støtte til barnet i løbet af indsatsperioden. Barnets behov forandrer sig, og derfor skal handleplanen også forandre sig, ved at den løbende revurderes og om nødvendigt forandres, således at dens anbefalede indsats og anbefalede støtteforanstaltninger, altid understøtter barnets aktuelle behov for udvikling.

Handleplanen er samtidig et velegnet samarbejdsredskab, der kan være med til at kvalificere samarbejdet mellem den enkelte sagsbehandler, barnet selv, barnets familie og de mennesker, der skal yde en indsats i forhold til barnet. Handleplanen forventes at blive brugt brobyggende, til at give samarbejdsparterne en fælles forståelse af formål og mål med støtteindsatsen.

Til stk. 3.

Hvis barnet modtager støtte efter anden lovgivning, herunder f.eks. støtte på baggrund af en funktionsnedsættelse, skal dette forhold inddrages i handleplanen. Der skal som et led heri foretages en vurdering af hvordan støttemulighederne efter de forskellige lovgivninger spiller sammen, med henblik på at opnå den bedst mulige støtte for barnet. Heraf følger også, at hvis vurderingerne i handleplanen tyder på et behov for justering af støtten efter anden lovgivning skal kommunalbestyrelsen iværksætte dette eller kontakte den relevante ansvarlige myndighed.

Til stk. 4

Handleplanen skal angive formål og mål med anbringelsen. Det betyder, at det skal overvejes hvilke kvaliteter indsatsen skal indeholde i forhold til det konkrete barn for at såvel målet med støtten og det overordnede formål kan opnås, og barnets behov kan imødekommes.

Bestemmelsens 3. punktum skal sikre at FN's børnekonventions artikel 9 iagttages under udarbejdelsen af handleplaner ved anbringelser uden for hjemmet.

Af FN's børnekonvention artikel 9 fremgår det blandt andet, at en deltagerstat skal respekterer retten for et barn, der er adskilt fra den ene eller begge forældre, til at opretholde regelmæssig personlig forbindelse og direkte kontakt med begge forældre, undtagen hvis dette strider mod barnets tarv.

Denne personlige forbindelse og kontakt kan opretholdes såvel telefonisk, virtuelt eller ved personligt møde under hensyntagen til de faktiske forhold.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen i handleplanen forud for anbringelsen udover det i stk. 2 nævnte, desuden skal forholde sig til, hvordan der kan ske en styrkelse af omsorgsmiljøet, dvs. hjemmet og netværksmiljøet omkring barnet, i tiden under og efter anbringelsen af barnet.

Bestemmelsen forudsætter, at kommunalbestyrelsen allerede har tænkt over, hvordan den vil bruge perioden under anbringelsen og umiddelbart efter anbringelsen aktivt og proaktivt til styrkelse af omsorgsmiljøet i hjemmet.

Til stk. 5

Det er betydningsfuldt for værdien af et anbringelsesforløb, uanset om det er en kommunalt arrangeret plejefamilie eller en døgninstitution, at anbringelsesstedet er bekendt med handleplanen. Kendskabet til handleplanen forventes at bidrage til en målrettet indsats, hvor alle involverede parter arbejder henimod de samme målsætninger. På denne måde sikres det, at tankerne bag den helhedsorienterede indsats også føres ud i livet på anbringelsesstedet.

Til stk. 6

Bestemmelsen fastsætter, at udarbejdelse af en handleplan skal ske i dialog og i samarbejde med barnets forældremyndighedsindehavere og barnet selv, uanset barnets alder. Barnet skal som udgangspunkt have adgang til at udtrykke sine egne holdninger og synspunkter, med behørig hensyntagen til barnets alder og modenhed.

I tilfælde hvor forældremyndighedsindehaverne ikke ønsker at samarbejde med kommunalbestyrelsen om udarbejdelse af en handleplan, skal kommunalbestyrelsen selv udarbejde en handleplan, om muligt i dialog med barnet.

Til stk. 7

Kommunalbestyrelsen skal altid orientere et barn og dets forældre eller andre omsorgsgivere om barnets handleplan. Det skal forstås som en regel om udvidet vejledningspligt af barnet. Orienteringen skal ske i et sprog og på en måde, der tager hensyn til barnets alder og modenhed mv., således at barnet forstår det kommunikerede.

Til stk. 8

Bestemmelsen medfører, at Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om form og indhold af handleplaner, samt hvornår den anbringende kommunalbestyrelse kan videregive en handleplan til et anbringelsessted, dvs. døgninstitution, plejefamilie, efterskoler mv.

Til stk. 1

Revisionen af handleplanen skal ikke alene omfatte indsatsen over for barnet, men også den indsats, der ydes med henblik på styrkelse af omsorgsmiljøet i hjemmet. På denne måde sikres det, at indsatsen fortsat er helhedsorienteret. Når der er iværksat en støtteforanstaltning over for barnet eller dennes familie, er det vigtigt, at kommunalbestyrelsen løbende følger op på støtten herunder på en eventuel anbringelse uden for hjemmet. En løbende opfølgning vil sikre, at støtten hele tiden tilgodeser de behov, som barnet har på det aktuelle tidspunkt.

Til stk. 2

Bestemmelsen er indsat for sikre, at handleplanen altid er opdateret i relevant hensyn til barnets aktuelle situation og aktuelle behov for støtte.

Behandlingsplaner

§ 48

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at døgninstitutionerne med udgangspunkt i den fastsatte handleplan, skal udarbejde en behandlingsplan mindst én gang årligt. Det er kommunalbestyrelsens ansvar at sørge for, at der udarbejdes en handleplan.

Med udgangspunkt i handleplanens formål og målsætninger skal behandlingsplanen indeholde en beskrivelse af det pædagogiske og terapeutiske arbejde, som skal sikre, at de overordnede mål i handleplanen imødekommes. Der skal laves behandlingsplaner for alle børn, der anbringes på en døgninstitution.

Til stk. 2

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om form og indhold på behandlingsplaner.

Statusrapporter

§ 49

Bestemmelsen fastsætter, at døgninstitutionen skal orientere kommunalbestyrelsen om barnets udvikling under anbringelsen på institutionen. Orienteringen fremsendes som minimum i form af en statusrapport.

Bestemmelsen fastsætter, at døgninstitutionen skal informere kommunalbestyrelsen straks, når der sker eller må forventes at ske væsentlige ændringer i barnets sundheds- eller socialforhold. Bestemmelsen er en udbygning af stk. 2, hvor døgninstitutionen skal indsende statusrapporter 2 gange årligt. Væsentlige ændringer kan f.eks. være, at barnet pludseligt

ændrer adfærd og bliver stærkt selvmordstruet, bliver akut sygt, eller bliver udredt med f.eks. et fysisk eller psykisk handicap med videre. Væsentlige ændringer kan også være i barnets familieforhold, f.eks. hvis barnets forældre kontakter døgninstitutionen på chikanøs vis er truende over for personale, hvis en forælder, som selv er et barn, bliver anbragt uden for hjemmet, eller forælderen afdør ved døden, mv. Oprensningen er ikke udtømmende. Døgninstitutionen skal informere kommunalbestyrelsen om enhver væsentlig ændring i barnets forhold.

Stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at døgninstitutionen første gang skal sende en statusrapport til kommunalbestyrelsen senest 3 måneder efter barnet er blevet indskrevet på døgninstitutionen. Herefter skal statusrapporten opdateres løbende og indsendes til kommunalbestyrelsen 2 gange årligt.

Statusrapporten skal udover at forholde sig generelt til barnets trivsel og udvikling, også specifikt give kommunalbestyrelsen oplysninger om barnets status i forhold til indholdet af barnets handle- og behandlingsplan.

Til stk. 3

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om form, og indhold af statusrapporterne.

Samtykke

§ 50

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, i hvilke situationer kommunalbestyrelsen skal indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet, hvis dette er fyldt 15 år. Samtykke skal være givet skriftligt, og kommunalbestyrelsen har pligt at vejlede forældremyndighedsindehaveren og barnet grundigt om konsekvenserne, før samtykket afgives. Bestemmelsen fastsætter endvidere, at barnet skal give samtykke, inden der træffes afgørelse om efterværn.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at indhentelse af samtykke kan undlades, for så vidt angår afgørelser om støtteforanstaltninger og særlige støtteforanstaltninger. Undtagelsen er dog betinget af, at iværksættelse af støtteforanstaltningen vurderes at være af væsentlig betydning for barnets sundhed, udvikling og trivsel, og at det samtidigt vurderes, at det manglende samtykke ikke medfører, at formålet med støtteforanstaltningen ikke kan opnås.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at afgørelser efter § 6, ikke kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaver og barnet som er fyldt 15 år.

Sådanne afgørelser beror på en vurdering af nødvendigheden i at gribe ind akut, før barnet lider skade, og det vil derfor være modsigende at skulle afvente samtykke, før der skrives ind.

Kapitel 13

Foreninger

§ 51

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut kan anerkende foreninger til på nærmere fastsatte vilkår at samarbejde med socialvæsenet om at udøve bestemte aktiviteter inden for børne- og ungdomsområdet.

Naalakkersuisut kan vælge at anerkende foreninger i samfundet, som eksempelvis Foreningen Grønlandske Børn, Røde Kors, Red Barnet eller tilsvarende foreninger med interesse og aktiviteter indenfor børneområdet. Anerkendelsen forventes at gøre det lettere for kommunerne relativt hurtigt at kunne identificere anerkendte foreninger inden for børneområdet i Grønland, som kan tænkes ind i eksempelvis et tværgående projektsamarbejde med kommunen. Dette kan f.eks. være etablering og drift af fritidsklubber eller væresteder for børn, ferieaktivitetstilbud, lektiehjælpsordninger, oplysningsarbejde mv. Der har enkelte steder tidligere været forsøgt sådant offentligt-privat samarbejde, eksempelvis oprettelsen af et værested for børn, hvor børn i kommunen kan søge ly for natten og sove i værestedet under trykt opsyn af en voksen, når det ikke kan lade sig gøre for børnene at komme hjem om natten af en eller anden årsag.

Retten til at Naalakkersuisut kan anerkende er ikke en ret til at ”godkende” en forening, men en ret til at anerkende en forening som kvalificeret til samarbejde med socialvæsenet.

Kapitel 14

Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg

§ 52

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer sammensætningen af og kompetencekravene til medlemmerne af Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Udvalget består således af 6 medlemmer. 1 jurist, 1 psykolog, 1 socialrådgiver, 1 socialpædagog, 1 lærer og 1 sundhedsplejerske. Medlemmerne skal udover, at opfylde det uddannelsesmæssige krav desuden have et særligt kendskab til børns behov og udvikling enten som en del af deres uddannelse eller bestående i erfaring fra

deres hverv eller lignende. Kravet om særlig kendskab til børns behov og udvikling beror på en konkret vurdering af de indstillede medlemmer.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut nedsætter Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Naalakkersuisut nedsætter udvalget for en valgperiode på 4 år. Herefter kan medlemmerne genindstilles, hvis de fortsat ønsker at deltage i udvalget, og Naalakkersuisut fortsat finder dem egnede.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter udvalgets kompetence i en sag om hjemgivelse af et barn fra en døgninstitution, jf. § 41, stk. 2, hvor døgninstitutionens udtalelse går imod hjemgivelse.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut varetager sekretariatsfunktionen for udvalget, samt er ansvarlig for at afholde udgifter i forbindelse med udvalgets møder.

Til stk. 5

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om udvalgets arbejdsgang, honorering, samt om indhentelse af ekspertudtalelser til brug for udvalgets belysning og behandling af sager.

§ 53

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at en indbringelse for Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg medfører, at kommunen skal afvente udtalelsen, før den kan træffe endelig afgørelse om hjemgivelse.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, hvilke oplysninger der ønskes indgivet til Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg, førend udvalget kan behandle sagen. Bestemmelsen er detaljeret for at sikre sagens oplysning, men oplystningen er ikke udtømmende.

Til nr. 1

Alle sagsakter, der er udarbejdet i kommunen, skal indgives til Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Sagsakterne skal både være dem, der er udarbejdet før og under anbringelsen. Sagsakterne skal være medvirkende til at give et klart billede af sagsforløbet og de hændelser, der er sket under forløbet.

Til nr. 2

Det er vigtigt, at udvalget har mulighed for at se, hvilke overvejelser der ligger til grund for, at kommunalbestyrelsen vurderer, at barnet skal hjemgives. Herunder hvilke ændringer der er sket i forældrenes forhold, som medfører, at kommunalbestyrelsen vurderer, at forældrene nu er i stand til at tage vare på barnets behov.

Til nr. 3

Handleplanerne skal være medvirkende til, at Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg kan få et indblik i, hvilke støtteforanstaltninger der har været iværksat samt begrundelsen herfor. Handleplanerne kan endvidere være med til at give udvalget et klart billede af, hvordan barnets forløb har været og udviklingen i anbringelsen, herunder hvad der har begrundet anbringelsen, og hvorledes samarbejdet med forældrene har været. Såfremt barnet har været anbragt på en døgninstitution vil der på døgninstitutionen endvidere have været udarbejdet behandlingsplaner og statusrapporter, og disse indgår således også i de oplysninger som udvalget har ret til at få udleveret.

Til nr. 4

Det er vigtigt, at Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg har mulighed for at vurdere, om hjemgivelsen er forberedt og tilrettelagt på en hensigtsmæssig måde. Det kan være afgørende for om en hjemgivelse forløber succesfuldt, at barnet og forældrene er klædt på til hjemgivelsen. I starten kan der eksempelvis være behov for, at der er planlagt støtteforanstaltninger til at hjælpe familien til at få hverdagen til at fungere.

Til nr. 5

Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg skal have vedlagt Det Tværfaglige Samarbejdsudvalgs udtalelse. Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg er ikke forpligtet til at følge udvalgets udtalelse, men udtalelsen skal indgå som en af del af vurderingsgrundlaget.

Til nr. 6

Det er vigtigt, at Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg får mulighed for at se de eventuelle udtalelser, der ligger fra daginstitutioner og skole for at vurdere, hvorledes barnet fungerer i hverdagen.

Til nr. 7

Er der tidligere foretaget psykologiske eller lægelige undersøgelser, skal disse udtalelser vedlægges. De psykologiske eller lægelige udtalelser kan være med til at give udvalget et bedre kendskab til barnet, som kan være nødvendige i forbindelse med afgørelsen.

Til nr. 8

Det er vigtigt, at Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg får døgninstitutionens begrundelse for, hvorfor barnet ikke er klar til hjemgivelse, da det er døgninstitutionen, der den seneste tid har haft den tætteste kontakt med barnet.

Til nr. 9

Der tænkes med beskrivelse af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, på en skriftlig beskrivelse af hvordan forholdene vurderes at være blandt de primære aktører i omsorgsmiljøet omkring barnet på tidspunktet op til hjemgivelsen. Der tænkes således på forældrenes egne forhold og den påvirkning det har til det omsorgsmiljø, som der nok forventes at være til stede i hjemmet efter hjemgivelsen.

Til nr. 10 og 11

Det er vigtigt, at Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg er så godt oplyst som muligt, før udvalget træffer afgørelse i sagen. Det er individuelt fra sag til sag, hvilke oplysninger, der findes i sagen. Bestemmelserne oplister samtykkeerklæringer som væsentlige dokumenter, men det væsentlige er, at Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg får de oplysninger, der forefindes i sagen, og som kan have betydning for sagens afgørelse.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter tidsfrist for afgivelse af udtalelse i sagen for Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg, samt tilpligter sekretariatet at give meddelelse inden tidsfristen overskrides.

Kapitel 15

Finansiering og regulering af takster

Finansiering

§ 54

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer hvordan de forskellige udgifter fastsat i medfør af denne Inatsisartutlov og forskrifter udstedt i medfør af Inatsisartutloven skal finansieres. Det fastslås i bestemmelsen, at det er kommunerne der er forpligtede til at afholde udgifterne i forbindelse med støtte til børn bevilget i henhold til denne Inatsisartutlov.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at det er kommunerne der skal afholde udgifterne til efterværn bevilget i henhold til denne Inatsisartutlov.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut afholder udgifterne til Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg. Dette gælder både vederlag, mødeafholdelse, sekretariatsbistand m.m.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastslår, at finansiering af døgninstitutionerne foregår via takstbetaling, således at den anbringende myndighed skal betale for de enkelte pladser, som den benytter på en døgninstitution.

Til stk. 5

Bestemmelsen regulerer, hvem der har det økonomiske ansvar for oprettelsen og driften af en døgninstitution.

Til stk. 6

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut kan indgå aftale med andre lande forvaltningsmyndigheder, hvori der fastsættes nærmere regler om handlepligt og refusion i forbindelse med udgifter til støtte iværksat efter loven. Disse aftaler kan indgås, når en person, på de grønlandske myndigheders støtteforanstaltning, er anbragt uden for Grønland.

§ 55

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer kommunens betaling for de børn som er anbragt på døgninstitutioner på kommunens foranledning. For disse børn beregnes kommunens takstbetaling med et beløb pr. anbringelsesdøgn.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at det er døgninstitutionen der udbetaler lomme- og tøjpenge til deres beboere, og kommunalbestyrelsen skal derfor ikke udbetale dem. Døgninstitutionen udbetaler lomme- og tøjpenge på baggrund af den takst der fastsættes af Naalakkersuisut, og som reguleres årligt i det takstcirkulære, som offentliggøres af Naalakkersuisut.

Til stk. 3

Lomme- og tøjpenge skal udbetales til institutionens beboere af det beløb, som kommunen betaler til institutionen efter stk. 1. Kommunen skal dermed ikke betale et yderligere beløb til institutionen for dækning af lomme- og tøjpenge. Dette beløb er med andre ord indeholdt i døgn taksten.

Til stk. 4

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler for den i stk. 1 nævnte takstbetaling. Herunder regler om, hvilke udgifter der indgår i kommunens betaling. I fastsættelsen af de nærmere regler, forventes indsat regler for krav til at takstbetalingen er forskellig for henholdsvis offentlige døgninstitutioner, altså kommunale og selvstyredevne, og selvejende døgninstitutioner. Døgninstitutionerne vil fremover endvidere skulle acceptere, at Naalakkersuisut har ret til at føre økonomisk tilsyn med døgninstitutionernes anvendelse af modtagen takstbetaling fra kommunerne.

Til stk. 5

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at føre økonomisk tilsyn med døgninstitutioners anvendelse af modtagen takstbetaling fra kommunerne.

Til stk. 6

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om lomme- og tøjpenge efter stk. 2, herunder om udbetalingen, beløbets størrelse, og om reguleringen af lommepenge som led i det pædagogiske arbejde på institutionen. Der er hertil også tænkt, at døgninstitutionen skal kunne tilbageholde en beboers lomme- og tøjpenge, hvis det tjener et pædagogisk formål, eksempelvis motiverer beboeren til at følge døgninstitutionens retningslinjer for dens beboere. Regulering af lommepenge bør ikke anvendes som konsekvenspædagogik, men med formål som f.eks. at lære de unge at spare op, eller at forstå værdien af og behovet for penge.

§ 56

Til stk. 1

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til, at fastsætte nærmere regler for rammerne, og betaling af botilbud i henhold til § 30, stk. 2, nr. 4.

Regulering af takster

§ 57

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter hvornår takster fastsat i medfør af loven reguleres og offentliggøres.

Kapitel 16 *Klageadgang*

§ 58

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsens afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i denne Inatsisartutlov kan påklages til Det Sociale Ankenævn.

Klageadgangen kræver, at man er part i sagen. Det følger af de almindelige sagsbehandlingsregler, at enhver afgørelse skal indeholde en begrundelse og en henvisning til de relevante retsregler som afgørelsen henviser til som hjemmel. Borgeren skal dertil have modtaget en klagevejledning hvis der kan klages over afgørelsen.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at et barn er klageberettiget. Dette tiltag er indført i Inatsisartutloven for at sikre barnets rettigheder som fastsat i FN's Børnekonvention. Alle børn har ret til at blive hørt og inddraget i alle forhold vedrørende barnet, og udvidelsen med klageret er en markant styrkelse heraf. Bestemmelsens udgangspunkt er, at alle børn uanset alder kan klage, men af hensyn til beskyttelsen af barnet må den kommunale forvaltning i sin klagevejledning af barnet, sikre, at der foretages en konkret, individuel vurdering i hver enkelt sag, om hvorvidt barnet er modent nok til at forstå konsekvenserne af en klagesag. Sådanne hensyn og overvejelser bør indgå i forvaltningens klagevejledning af barnet, og skal oplyses overfor barnet i forbindelse med klagevejledningen.

Til stk. 3

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om barnets klageret.

Kapitel 17

Sanktionsbestemmelser

§ 59

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut kan pålægge kommunalbestyrelsen tvangsbøder for grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed i overholdelsen af kommunalbestyrelsens forpligtelser som forvaltningsmyndighed i henhold til Inatsisartutloven.

Pålægelse og inddrivelse af tvangsbøder mv. overfor kommunalbestyrelsen sker ikke gennem politiet, men gennem det forvaltningsretlige og civilretlige system.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at tvangsbøder i henhold til § 59 tilfalder Landskassen.

Kapitel 18

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 60

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at denne Inatsisartutlov træder i kraft den 1. juli 2017.

Til stk. 2

Bestemmelsen ophæver den tidligere Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at regler, som er udstedt med hjemmel i den i stk. 2 nævnte Landstingsforordning, forbliver i kraft, indtil de afløses eller ophæves ved regler fastsat med hjemmel i denne Inatsisartutlov.